BİRDEN

BİRE

UYANMAK

Prof.Dr. Hüseyin UYSAL

Nisan, 2013

Bu kitabı;

Kendi kendime,

Kendi "kenz"ime,

Kendi özüme,

Kendi eşime,

Size,

Sizlere,

Tüm insanlara,

Tüm insanlığa,

ithaf ediyorum.

Prof. Dr. Hüseyin UYSAL

1960 yılında Muğla'da doğan Prof. Dr. Hüseyin UYSAL, 1971 yılında Ula Atatürk İlkokulundan,1977 yılında Aydın Ortaklar Öğretmen Lisesinden mezun oldu.

Tıp öğrenimini 1983 yılında İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesinde tamamladı. 1985-1989 yılları arasında Kütahya, Erzurum ve Konya'da değişik kurumlarda pratisyen hekimlik yapan UYSAL, 1989 yılında S.Ü. Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak ihtisasa başladı ve 1991 yılında Fizyoloji uzmanı oldu. Aynı yıl S.Ü. Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalında yardımcı doçent olarak göreve başlayan UYSAL, 1994'de doçent, 2003'te profesör oldu.

S.Ü. Meram Tıp Fakültesinde 2004-2012 yılları arasında Dönem I koordinatörlüğü, Başkoordinatör yardımcılığı ve Başkoordinatörlük görevlerinde bulundu. 2006-2007 yılları arasında Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Başkanlığı yaptı.

2004-2010 yılları arasında Türk Fizyolojik Bilimler Derneğinde Genel Sekreterlik yaptı.

Ayrıca, 2011 yılından bu yana Genel Merkezi Konya'da bulunan "İnsanlığa Çağrı Derneği"nin Genel Yönetim Kurulu Başkanlığını da sürdürmektedir.

Halen N.E. Üniversitesi Meram Tıp Fakültesinde Fizyoloji Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapmakta olan UYSAL, evli ve dört çocuk babasıdır.

TAKDÎM

Bilenler, her ön sözün bir de sonu olduğunu ve her ikisinin de takdîmde buluştuğunu, ilk ile sonun aynılığını söylediler.

Bilenler, "Ölmeden önce ölüp", rüyâdan uyanmanın ve kendini bilmenin farkındalığını idrak ederek her görüneni gerçek kimliğiyle bilmenin keyfine vardılar.

Onlar cüzî akıldan kurtulan, küll'de seyretmenin zevkiyle bütün zıtların aynılığının farkında olanlardır.

Onlar, bu müşâhedeyi yaparak basîretle, gördüklerini görmeyenlere târif ve dâvet edenlerdir.

Onlar, bu dâvetlerini her terminoloji ile ifâde eden, örfî, dînî ve bilimsel bütün verilerle ahâdiyeti gerek kesretten vahdete, gerekse vahdetten kesrete yaşanmışlık olarak anlatabilenlerdir ve Onlar, "tatmayan bilmez" sırrından konuşanlardır.

Onlar, şâirin dizelerinde söylediği gibi;

"Sen, ben, O demekten geçene yok,
Hesâbun, fî hesâbun fî hesâb" hâliyle hallenenlerdir.

Onlar, hangi kelimelerle anlatırlarsa anlatsınlar duyanların algısının bütünsel olmadığında, parçadan bakışın bütünü algılamada yetersiz kaldığını da görenlerdir.

Bu nedenle bu eserde ortaya konulan güzelliğe bütün yönleriyle bakabilmek son derece önemlidir. Bütünden bakanların bilinçlerinde "neden, niçin, niye" gibi sorular ve "doğru, yanlış" gibi yargılar oluşmayacaktır.

Mûsâ ile Hızır hikâyesinde Mûsâ'nın soru sorma gerekçesi "işin içyüzünü kavrayamamasından" olduğunu kitabımız bize bildirmiştir. Bu soruların oluşması Mûsâ'nın Hızır ile yolculuğuna engel olmuştur.

Burada Mûsâ'nın yaptığının "yanlış" olduğunu düşünmek yanılgısına da düşmemek gerekir; Mûsâ'ya yanlış denilemez, çünkü Mûsâ'nın ilminin geldiği yer ile, Hızır'a o işleri yaptıran yer aynı yerdir, Hakk'tır.

O halde yanlış arayışına düşenlerin ve yargılayanların kendilerini ve Hakk'ı tanımada bu bilinç yolculuğunu sürdüremeyecekleri ve "neden, niçin" gibi sorular ile "doğru, yanlış" gibi yargıların tesirinde ve sınırlamasında kalacakları bize bu hikaye ile anlatılmıştır.

Hakk'ı tanıma yolculuğunda gidilecek yönün kendi nefsimizden başlaması gerektiği "men arefe" sözüyle bildirilmiştir.

Sunulan bu eser; örfî, dînî ve bilimsel terminolojiyle bize bizi, "iç ve dışın aynılığında" ve "zıtların birliğinden" o kadar güzel anlatmaktadır ki eseri hazırlayana "teşekkür", kitabı eline alana da "oku" demenin dışında söylenecek başka söz kalmamıştır, vesselâm.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ali Muhtar TİFTİK

N.E.Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi
Biyokimya Anabilim Dalı Öğretim.Üyesi

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Bu kitap;

"İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar."

"Ölmeden önce ölün" yâni *"bir an önce uyanın."*

uyarısını işiten ve *"birdenbire uyanmak isteyenler"* için kaleme alınmıştır.

Bu nedenle, bu kitapta;

- İnsan nedir?

- Uykudan uyanmak ne demektir?

- Günümüz şartlarında birdenbire uyanmak nasıl olacaktır?

gibi sorulara cevaplar bulacaksınız.

İnsan anlaşılması zor bir varlıktır. İnsanın kökeni veya nereden geldiği konusu geçmişin olduğu gibi günümüzün de en güncel konularından biridir. Çağlardan bu yana insanlar bu sorun üzerine eğilmiş ve bu konuda birçok görüş ve tezler ileri sürmüşlerdir. İnsanın mâhiyeti hakkında günümüzde bile yeterli bir fikir birliği sağlanamamakla birlikte, bilim insanlarının son zamanlarda insan üzerinde yaptıkları çalışmalar yeni ufuklar açmaktadır. Özellikle insan beyni üzerinde elde edilen bilgiler yeni bir çağı başlatacak niteliktedir. İnsanların kendilerini tanıdıkça, insanlar arası ilişkilerin daha seviyeli bir gelişim göstermesi, insanların sevgi, saygı, hoşgörü, barış, huzur ve mutluluk içinde yaşayacakları güzel günlerin gittikçe yaklaştığı kanaâti kendini bilenler tarafından dile getirilmektedir.

- İnsanın kendini tanıması, bilmesi nasıl olacaktır?

- Eskiden insana nasıl bakılırdı?

- Bilge insanlar insanı nasıl tanımlamışlar?

- Bilim insanlarının insanı tanımlaması nasıl olmuş?

- Din adamları insana nasıl bakmışlar?

- Kutsal kitaplar insanı hangi açıdan ele almışlar?

- Kur'ân insanı nasıl tanımlamış?

- İnsanlar Kur'ân'ı nasıl anlamışlar?

- İnsanlar Kur'ân'ı gerçekten anlayabilmişler mi?

- Kur'ân'ı anlayanlarda nasıl değişmeler olmuş?

- Kur'ân'ı anlamayanlar nasıl bir hayat yaşamışlar?

gibi yüzlerce soru sorulabilir. Cevapları da yine yüzlerce, binlerce ciltleri dolduracak şekilde açıklanabilir.

- Peki, insanların günümüzdeki hâli nedir?

- İnsanlar mutlu mudur?

- Huzurlu mudur?

- Geleceğe nasıl bakıyorlar?

- Endişe ve kaygı ile mi hayatlarını sürdürüyorlar?

- Yoksa geleceğe umutla mı bakıyorlar?

gibi sorulara verilecek cevaplar da aşağı yukarı bellidir.

1200'lü yıllarda "Düne ait ne varsa dünde kaldı cancağızım, bugün yeni şeyler söylemek lâzım" diyen Hz. Mevlânâ'nın sözlerini bugün yeniden hatırlamak gerekiyor.

İsterseniz bildiklerimizden yola çıkarak yeniden bir ufuk turu yapmaya çalışalım.

"İnsan düşünen bir varlıktır."

"Düşünebilmek için beyne gereksinim vardır."

"Beynin yaşamını sürdürebilmesi için bir vücûda, bir bedene gereksinimi vardır."

"Herkesin bir vücûdu, bir bedeni vardır."

"Vücûdumuzun, bedenimizin varlığını sürdürebilmesi için dünyaya gereksinimi vardır."

"Dünyamızın varlığını sürdürebilmesi için güneşe ve evrene gereksinimi vardır."

Özetle, insanın varlığını sürdürebilmesi için bu dünyaya ve evrene gereksinimi vardır.

"Dünya ve evren olmazsa biz hayatımızı sürdüremeyiz."

Bu durumda, nereye bakarsak bakalım varlığımızı sürdürebilmemiz için gerekli olan şeye (varlığa) bakmakta olduğumuzu farkederiz.

"Gözümüzle gördüğümüz her şey (varlık), bizim için vardır ve bize aittir."

- Peki, biz kimiz?

- Biz neyiz?

……….

Dekart "Düşünüyorum o halde varım" demiş.

Hz. Mevlânâ "İnsan sâdece düşünceden ibârettir, gerisi et ve kemiktir" demiş.

Dekart, varlığını "düşünebilme"sine bağlamış.

Hz. Mevlânâ, insanı sâdece bir "düşünce" olarak tanımlamış.

Bu gün kuantum fiziğini benimseyen bilim insanları, insanı bir "bilinç" olarak tanımlıyor.

- Peki, biz düşünemediğimiz zaman veya bilincimizi kaybettiğimizde yok mu oluyoruz?

- Uykuda iken, rüyâ görürken, rüyâda bir şeyler yaparken var mıyız? Yok muyuz?

- Uykuda, rüyâ görmediğimiz evrelerde var mıyız? Yok muyuz?

- Komada iken var mıyız? Yok muyuz?

- Biz var mıyız? Yok muyuz?

- Varlık ile yokluk arasındaki sınır neredеdir?

- Önceden var mıydık? Yok muyduk?

- Şimdi var mıyız? Yok muyuz?

- Yarın, gelecekte var mı olacağız? Yok mu olacağız?

- Ölünce varlığımız sürecek mi? Yoksa yok mu olacağız?

- Var nedir? Yok nedir?

Bu sorulara cevap verebilmek için isterseniz önceden bildiklerimize şöyle bir göz atalım.

- Biz dünyaya gelmeden önce anne karnında idik.

- Peki, oraya nereden geldik?

- Zigottan.

- Zigot nasıl oluştu?

- Anneden gelen "ovum" ve babadan gelen "sperm"den.

- Anne ve baba nasıl oluştu?

- Zigottan.

Bu sorular ve cevaplar ilk yaratılışa kadar gider.

Bilim insanları ilk yaratılışın 13.7 milyar yıl önce büyük patlama (big bang) ile başladığını ileri sürüyorlar.

Sonra güneş ve yıldızlar (ateş, hidrojen, helyum,..), sonra dünya (ateş, hidrojen, helyum, oksijen, su, toprak..), sonra tek hücreli canlı, sonra çok hücreli canlılar, sonra bitkiler, sonra hayvanlar, sonra ilk insan, sonra diğer insanlar ve biz……

- Peki, bundan sonra ne olacak?

- Biz ne olacağız?

- Dünya ne olacak?

- Güneş ne olacak?

- Evren ne olacak?

gibi sorular bilim insanlarının, bilge kişilerin ve din adına konuşan kişilerin aklını hep meşgul etmektedir.

Bu sorular bilim insanlarının cevap vermekte zorlandıkları sorular…

Yâni bildiklerimiz bizi bir noktaya kadar getiriyor ve orada bırakıyor.

Sözlerin bittiği yerde olduğumuzu hissediyoruz.

Önemli olan buraya kadar gelebilmekti ve geldik.

"Şimdiye kadar bir uykuda idik."

"Kendimizi uyanık zannediyorduk."

"Eskiden bildiklerimiz, yeni bilgiler sayesinde önemini yitiriyor."

"Şu anki bilgilerimiz de yarın önemini kaybedecek."

"Bilgilerin önce önemli ve anlamlı, sonra da önemsiz ve anlamsız olduğu bir bilgi denizinde yüzüyoruz."

Bilim insanları, bugünlerde bir cm^3 boşluktaki enerjinin açığa çıkarılabilmesi durumunda bütün okyanusların bir anda buharlaşabileceğini dile getiriyorlar.

Yâni kısaca söylemek gerekirse, "Biz, bilgi ve enerji okyanusunda yüzmekteyiz."

Belki de "Biz enerji ve bilgi okyanusunun kendisiyiz…"

Son zamanlarda çok büyük bilgi ve enerji patlamalarına tanık oluyoruz.

Aslında, bilgi enerji demek, enerji de bilgi demektir.

Enerji ile bilgiyi ayırmak mümkün değildir.

Bu gün bilim insanlarının elde ettikleri yeni bilgiler, daha önceki bilgilerimizi allak bullak etmektedir.

Bu nedenle, bugüne kadar öğrendiğimiz tüm bilgileri ve yaşadığımız hayatı yeniden değerlendirmemiz gerekmektedir.

Ve,

Yeni şeyler söylemek gerektiği ortadadır.

Bu nedenle eski bilgilerimizi de göz önüne alarak, geleceğimizin inşasında yeni fikirlerin, yeni görüşlerin ve yeni bakış açılarının oluşması amacıyla bu kitabı yazma girişiminde bulundum.

Bu konuda bilgilerinden yararlandığım değerli şahsiyetlere teşekkür eder, evrensel değerlere sahip çıkan tüm insanların, yaşamlarını sevgi, saygı, hoşgörü, mutluluk ve huzur içinde sürdürmelerini gönülden dilerim.

Prof.Dr. Hüseyin UYSAL
Nisan, 2013
Konya

1. BÖLÜM

İnsan Bir Noktadır

İnsan bir noktadır. Her şey bir noktadan oluşmuştur. "Şey" kelimesi somut ve soyut (bilinen ve bilinmeyen) tüm varlıkları ifâde eder. Nokta kendi içinde sonsuzluğu barındırır. Noktadan harfler, harflerden kelimeler, kelimelerden cümleler, cümlelerden paragraflar, paragraflardan bölümler, bölümlerden kitaplar, kitaplardan kütüphâneler oluşur. Kütüphânelerde de bilinen tüm bilgiler yer alır. Dolayısıyla bilinen tüm bilgiler noktanın açılımıyla ortaya çıkmıştır. Yâni, noktaların belirli bir şekilde özenle diziliminden oluşmuştur. Bu dizilim, şüphesiz bilinçli bir varlık (insan) tarafından yapılmıştır. İnsan olmasaydı bu kadar bilgi açığa çıkmazdı.

Nokta ve noktadan oluşan harfler ve kelimeler birer semboldür. Somut ve soyut olan bilgiler sembollerle ifâde edilir. Bilginin esas kaynağı insanın kendisidir.

- Peki, insan bu bilgilere nasıl sahip olmuştur?

Bu soruya cevap vermek için kendimize dönüp bakmamız gerekir.

Kendimizi bilinçli olarak algıladığımız süreç yaklaşık 2-3 yaşlarında başlar. Daha önceki yaşadığımız süreç hakkında hiçbir bilgimiz yoktur. Önceki süreçte yaşadığımız olaylar tamamen bilinçli olarak çevremizi algılamaya başladıktan sonraki yaşamımızda edindiğimiz bilgilerdir. Bu bilgiler, çevremizdeki görüntülerden, seslerden veya varlıklardan (anne, baba, öğretmenler gibi diğer insanlardan) edindiğimiz bilgilerdir. İçinde yaşadığımız boyut (dünya hayatı) ne kadar gerçektir? Bu boyutta edindiğimiz tüm bilgilere nasıl güvenebiliriz?

Bilim alanında her yeni elde edilen bilgi önceki bilgilerimizi sarsmaktadır. Önceki bilgilerimize ne kadar güvenebiliriz? Şimdiki bilgilere ne kadar güvenebiliriz? Bundan sonra edineceğimiz bilgilere ne kadar güvenebiliriz?

Bu durumda yine de bir yerlere tutunmak zorunda kalıyoruz. Çünkü her şey bir kabulle başlar. Bâzı bilgileri temel olarak kabul etmek zorundayız. Yoksa hiçbir şeyin anlamı kalmaz. Her şeye anlam kazandıran bizim kabullerimizdir. İnsanların bilgileri, görgüleri ve edinimleri farklı farklı olduğu için kabullerde de farklılıklar olması doğaldır. Bu nedenle ortak kabullere sahip olan kişiler belirli konularda anlaşma sağlayabilmektedir. Ortak kabullere sahip olmayan kişilerde ise ciddî anlaşmazlıklar olması kaçınılmazdır. Tüm konularda ortak kabullere sahip kişilerin olması ise hemen hemen mümkün değildir. Bu durum çok geniş bir yelpâzenin oluşmasına neden olur.

Her bir kişinin kabullerinin farklı olmasının yanısıra zaman içerisinde birtakım olaylar bu kabullerin değişmesine de neden olmaktadır. Bu kadar farklılıkların söz konusu olduğu yerde nasıl birlik, birliktelik, barış, mutluluk ve huzur sağlanabilecektir? Kabullendiğimiz temel bilgiler ne kadar fazlaysa ve ne kadar kendi içinde tutarlı ise o kadar birlik, berâberlik ve bütünlük sağlanabilecektir.

Eskiden iletişim ve ulaşım imkânlarının çok sınırlı olması nedeniyle küçük gruplar, topluluklar veya devletler kendi bütünlüklerini sağlamak için ortak bir kültür oluşturmuşlardır. Belirli bir otoritenin etkisiyle ortak kültürün oluşması kolaylıkla sağlanabilmiştir. Ortak kültür oluşturamayan topluluklar veya devletler daha güçlü otoritelere teslim olmuşlardır.

Günümüzde, iletişim, bilişim ve ulaşım olanaklarının artmış olması birçok farklı kültürü bir araya getirmekte ve berâberinde birçok sorunu da ortaya çıkarmaktadır. Bilinen

güçlü devletlerin kendi düşüncelerini ve fikirlerini diğer devletlere kabul ettirmek için büyük bir çaba içinde oldukları bir gerçektir. Şu anda büyük bir ekonomik ve askerî güce sahip olan devletlerin kendi değer yargılarını diğer topluluklara ve devletlere kabul ettirme çabaları belli bir süre daha devam edecek gibi gözüküyor.

Ancak, esas gücün bilgi olduğu, bilginin kaynağının da insanların kendi özünde bulunduğu gerçeği göz ardı edilmektedir. Sorunların çözümü yine insanın kendisindedir. İnsanı iyi tanımayan, insanın özünde ne kadar büyük bir potansiyelin gizli olduğunu keşfedemeyenler için sorunlar gittikçe büyüyecek ve kendini bilmeyen insanlar kendi kendilerini yok edeceklerdir. Sonunda, kendini (özünü) bilen insanlar yaşamlarını mutlu bir şekilde sonsuza kadar sürdüreceklerdir.

Kendini (özünü) bilen insanların kabulleri ve değer yargıları tüm insanlığın mutluluğunu ve huzurunu dikkate alacağı için bencilce tutum ve davranışlar sergilenmeyecek, insanlar dışlanmayacak ve ötekileştirilmeyecektir. Kendini bilen insanlar, diğer insanları çok kolaylıkla kabullenecek, olumsuz tavır ve davranış içinde bulunanların kendilerini bilemedikleri, kendilerine gelemedikleri için bu duruma düştüklerini farkederek onlara daha şefkatli ve daha anlayışlı olacaktır. Bütün olup biten olaylardan kendisinin sorumlu olduğunun bilincine ulaşarak kendisi ve toplum için gerekli tüm çabayı gösterecektir. Kendini (özünü) bilen insanların sayılarının, niteliklerinin ve etkinliklerinin artması sorunların çok kolay bir şekilde çözümlenmesini sağlayacaktır.

Nokta, Arabik sayı sisteminde "0" (sıfır) hükmündedir. Ancak önüne bir rakam geldiğinde anlam kazanır. İnsan da öz îtibâriyle "yok" gibidir. Fakat "bir" o öz'den ortaya çıkar. O öz'ün anlam kazanabilmesi için mutlaka "bir" sayısına gereksinim vardır. Bir'in varlığı öz'ün varlığına bağlıdır. Bu

nedenle gerçekte var olan "yok" diye ifâde edilendir. Görülen, sâdece görünmeyenin, bilinmeyenin varlığının bilinmesi için oluşur. Bu nedenle gerçek insan, görünen değil, görünmeyendir. Her görünen şeyin görünmüş olması onun var olduğuna işaret etmez. Görünmeyen şeyin de yok olduğu söylenemez. Bu gerçeği bilmeyenlerin, hayâl peşinde koştukları ileri sürülebilir. Gerçek olan bir varlığın, hayâl peşinde koşması ne kadar acıdır.

Özetle, insanın gelip geçici bir varlık gibi görünmesine rağmen, özü'nün sonsuzluğu içerdiği bir gerçektir. Onun için gelip geçici, insanın yanıltıcı ve sıkıntıya sokan görüntüsüne aldanmayan, özü'nün farkına vararak yaşamlarını sürdüren kişilerin hiçbir zaman sıkıntıya düşmeyeceğini söyleyebiliriz. Az da olsa, kendi özü'ne yönelen insanların her zaman mutlu ve huzurlu bir şekilde hayat sürdükleri bilinmektedir.

Esas önemli olan, bu güzellikleri yaşayan kişilerin sayısının artmasıdır.

Bunun için, kendini bilen, içinde bulunduğu toplumla birlikteliği ve farkındalığı en üst düzeyde yaşayan, sorumluluklarını akılcı, insancıl, demokratik ve uzlaşmacı bir yaklaşımla en güzel bir şekilde yerine getirebilen, kendine güvenen, yaşama mutluluğunu içinde bulan ve bu özelliklerini diğer insanlara da yansıtabilen, dünyada olup biten olayların birbirleriyle bağlantılarının farkında olan, toplumda huzursuzluk çıkarmaya çalışan kişi ve topluluklardan hiç etkilenmeden, evrensel prensipler çerçevesinde özgürce düşünebilen, düşüncelerini medenî ölçüler içerisinde diğer kişi ve topluluklar ile paylaşabilen, gerektiğinde toplumun çıkarları için kendi çıkarlarını ikinci plana atabilme cesâretini ve fedâkârlığını gösterebilen samîmî ve dürüst bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir.

İnsanı İnsan Yapan, İnsanın Kendi Özü'dür

İnsanı insan yapan, insanın kendi özü'dür. Kendini (özünü) bilen insan tüm varlıkların hakîkatini bilir. Kendine dönen, kendine gelen, kendini bilen insan her şeyden (tüm varlıklardan) kurtulmuştur. Gözle görünen varlıkların hepsi gelip geçicidir. Var gibi görünür ama gerçekte yoktur. Gerçek var olan, gözle görünmeyen ve hiçbir zaman da görünmeyecek olandır. İnsan da var gibi görünür ama gerçekte yoktur. Gerçekte var olan insanın kendi özü'dür.

"Bir ben vardır bende benden içeri" diyen Yûnus Emre, kendi içindeki öz'e dikkatleri çekmek istemiştir. "Görünen ben"i oluşturan "görünmeyen ben"dir. Yâni özümüzdür. Newton fiziğine göre, bizim "görünen ben"imiz yâni vücûdumuz bir gün gelip "yok" olacaktır. Kuantum fiziğine göre ise zâten "yok" hükmündedir. Gerçekte var olan, görünen değil, görendir, düşünülen değil düşünendir. O (insan) görünse de vardır, görünmese de…. düşünse de vardır, düşünmese de….. Bilinse de vardır, bilinmese de….

O (insan), gözle görünmeyecek, ancak bir ışık mikroskobuyla görünebilecek kadar küçük bir hücrenin (zigotun) açılımıyla ortaya çıkmıştır. İnsan âdetâ bir nokta (zigot)'dan oluşmuştur. Zigot, evrenin büyüklüğü ile kıyaslandığında ise "yok" hükmündedir. Görünen insan da bundan farklı değildir. Matematikte sonlu bir sayının sonsuza oranı "0"dır. İnsan büyüklük îtibâriyle bir hiçtir. Ancak özü îtibârıyla her şeyi oluşturandır. İnsan âdetâ kendi özünün oluşturduğu bir okyanusun içinde yüzmektedir. Kendini bilmeyen bir insan kozasının içinde hapis kalan bir ipek böceğinin kurtçuğu gibidir. Kendini bilen insan ise kozasından dışarı çıkan özgür bir kelebek gibidir.

Kelebekler, kelebek vadisinde yaşarlar. Orada onları rahatsız eden hiçbir şey yoktur. Kelebekler nerede güzel, nefis, rengârenk çiçekler varsa oraya giderler. Onların güzel olmayan şeylerle alâkası yoktur. Ancak, kelebeklerin ömrü kısadır. Bunlar bu dünyada yaşayan kelebeklerdir. Ölmeden önce ölenlerdir, kozalarından çıkanlardır, yâni uyananlardır.

Dünyada yaşayan kelebekler kısa süreli ömürlerini tamamlayarak sonsuzluk âlemine göç ederler. Orada nasıl bir hayat yaşadıklarını ise kimse tahmîn bile edemez.

Belki de sizlerin arasına tekrar dönmüşlerdir, her an sizinle berâberdirler.

Size çok yakındırlar.

Hattâ sizin özünüzde olabilirler.

Belki de sizin özünüz onlardır.

Belki de siz onlarsınız…….

Gerçekte ise sizden başkası yok…..

Siz sâdece rüyâ görüyorsunuz, kendiniz için oluşturduğunuz bir dünyada, bir evrende yaşıyorsunuz.

- Kendi ördüğünüz kozanızdan çıkma zamanınız gelmedi mi?

- Artık uykudan uyanma, kendinize gelme, kendinizi bilme zamanı gelmedi mi?

- Uyanan bir insan karşısında neyi görür bilir misiniz?

- Önce kendisini uyandıranı görür.

- Ayrıca uykuda olanları ve uyananları…..

Eğer bir tehlike söz konusu değilse uyuyanların uykularını almalarını beklersiniz, şefkatiniz ve merhametiniz gereği….

Eğer bir tehlike söz konusu ise (yangın, sel basması gibi) bir an önce onları uyandırma zorunluluğunuz vardır. Yoksa onların durumlarından siz sorumlu tutulursunuz.

Bu nedenle uyananlar, uykuda olanları koruyup gözetmek, onların emniyetini sağlamak gibi görevle görevli olduklarını bilirler.

Güzel rüyâ görenleri uyandırmazlar, sevinçleri ve mutlulukları sona ermesin diye….

Kötü, kâbuslu rüyâ görenleri uyandırırlar, sıkıntıları, acıları, dertleri sona ersin diye…

- Şimdi bana söyler misiniz?

- Şu anda insanlar güzel rüyâ mı görüyorlar? Yoksa kabuslu bir rüyâ mı?

- Sıkıntılı, dertli, stresli, sorunlu bir yaşam sürdüren, gelecek endişesi ve kaygısı yaşayan insanları uyandıralım mı? Yoksa kendi hallerine mi bırakalım?

- "Elbette uyandıralım" dediğinizi duyar gibiyim.

- Fakat bu iş nasıl olacak?

- Uyanmış birisi ancak başkalarını uyandırabilir.

- Kendi (özü) uyanmamış birisi, uykuda olanları nasıl uyandırabilir?

- Tanıdığınız uyanmış biri varsa hemen ona gidin….

- Ancak, uyanmamış birisi nasıl uyanmış olanı fark edebilir, bilebilir?

- Ama, uyanmış olanlar, bütün uyanmamış olanları da bilir, uyananları da…

- İşimiz sâdece uyananlara kalmış gibi gözüküyor.

- Merak etmeyin, uyananlar her şeyin farkında….

- Sizi de en kısa süre içinde uyandıracaklardır..

- Siz içinizi rahat tutun, uyumanıza devam edin…

- Biliniz ki sizin de uyanma vaktiniz yakındır.

- Hem de çok yakın……

Bu satırları okuyor olmanız bile uyanmakta olduğunuzu gösterir.

Şu anda insanlar "Bir", "Bir" uyanmaktalar…

Yakında ise "Birdenbire" uyanacaklar..

Ve,

Birdenbire uyanmak o kadar muhteşem olacak ki,

Bu durum,

İnsanlık tarihinde ilk kez gerçekleşmiş olacak.

Ne mutlu bu süreci yaşayanlara!

Ne mutlu bu süreci yaşatanlara!

İlim İlim Bilmektir, İlim Kendin Bilmektir

"İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, sen kendini bilmezsin ya nice okumaktır." diyen Yûnus Emre'nin sözlerine bu gün ne kadar ihtiyacımız var. Hattâ "Nefsini bilen Rabbini bilir" sözüne göre, kişinin Rabbini (Allah'ı) bilmesi yine kişinin kendini bilmesine bağlanmıştır.

Kendini bilmeyenlere göre "Allah" kelimesi soyut bir kavramdır. Soyut olan kavramları anlamak zordur. Bu nedenle Allah'ı bilmek, anlamak kolay olmamıştır. Tarih boyunca Allah'ın varlığı, yokluğu, ne olduğu, ne olmadığı konusu insanların kavramakta zorlandıkları temel konulardan olmuştur. Bu konu birçok bilim insanlarını, bilge kişileri ve din adamlarını meşgul etmiştir.

Kendini bilenlerin kanaâti, Allah'ı tanımak için kişinin önce kendini bilmesi gerektiği şeklindedir. Bu nedenle, bu konuyu ele alanlar kendi iç dünyalarına yönelmişlerdir. Hz. Mevlânâ "Ne ararsan kendinde ara" diyerek gerçeğin kişinin kendi içinde olduğuna dikkati çekmek istemiştir. Kur'ân'da "Ve fî enfüsiküm, efelâ tübsirûn": Nefislerinizde! Hâlâ görmüyor musunuz? (Zâriyât, 21) âyetiyle Allah'ın kişinin kendi nefsinde (özünde) olduğu anlatılmaktadır."

"Ve hüve meaküm eynemâ küntüm": Nerede olursanız olun, O sizinle berâberdir, (Hadîd, 4) âyetiyle de her yerde ve her zaman Allah ile berâber olduğumuz dile getirilmektedir.

"Ve nahnü ekrabü ileyhi min hablil verîyd": Biz ona (insana) şah damarından daha yakınız, (Kaf 16) âyetiyle de bize her an yakın olduğunu bildirmektedir. Hz. Muhammed (sav)'in "Allah bizimle berâberdir" (İbn. Kesir, Tefsir. 4/95. 96) sözü de bu gerçeği ifâde etmektedir.

Hattâ bir kudsî hadîste Allah "İnsan benim sırrımdır, ben de insanın sırrıyım" (Marifetname, sayfa: 1004 benzeri) buyurmakta, insan ile Allah arasındaki birlikteliği çok net olarak ortaya koymaktadır.

Bu âyet, hadîs ve diğer sözler ile çok önemli sırlar açığa çıkarılmış oluyor.

-"Peki, bu bilgilerin bize pratik hayatımızda ne faydası olacak?" diye bir soru akla gelebilir.

Bizimle berâber olan bir yakınımıza (eşimize, kızımıza, oğlumuza) herhangi bir kişi hakâret etse, kötü sözler söylese, bu hakâret veya kötü sözler bize de söylenmiş gibi etkilenmez miyiz?

Yine aynı şekilde yanımızda duran yakınımıza birisi güzel sözler söylese, değer verse, îtibâr etse, bu sözler ve davranışlar bizi etkilemez mi?

Allah herkesle birlikte olduğuna göre, herhangi bir kişiye hakâret ettiğimizde bu hakâret Allah'a edilmiş olmaz mı? Yine bir kişiyi övdüğümüzde, ona değer verdiğimizde Allah'ı övmüş, ona değer vermiş olmaz mıyız?

Bu bilinç bir kişiye yerleştiğinde, o kişi hiçbir kimseye hakâret edemez ve o kişiyi eliyle ve diliyle incitemez hâle gelecektir. Hattâ herkese iyi davranmaya ve değer vermeye başlayacaktır.

İnsanları mutlu eden şey, kişinin kendisine başkaları tarafından değer verilmesi, hürmet edilmesi ve saygı gösterilmesidir. İnsanlar başkalarının kendilerine değer verilmesini sağlamak için zengin olmaya, mevkî makâm sahibi olmaya, daha bilgili olmaya, sahip olduğu güzel yeteneklerini göstermeye çalışmıyor mu?

Ancak, bu şekilde başarılı olanlara verilen değer, bu özelliklere sahip oldukları süre zarfında onları geçici olarak

mutlu etmektedir. Aynı zamanda başarılı olanları da kıskananlar, çekemeyenler, haset edenler olacaktır. Başarılı olanlara karşı gösterdikleri sevgi ve saygı da sahte olacaktır. Başarılı insanlar bu sahte sevgi ve saygıyı hissedecekleri için onlar da gerçek mutluluğu yaşayamayacaklardır. Hattâ sahtekârlık ettikleri için onlara kızacaktır ve onlardan nefret edecektir.

İnsanları gerçekten samîmi duygularla, gönülden sevmek kolay bir şey değildir. Karşısındaki insanı kendisinden ayrı görenlerin bu güzel duyguları tatmaları bir hayâl olacaktır.

Çok değerli, çok güçlü, çok bilgili bir varlığın bizimle berâber olduğunu bilmek ve bunu hissetmek bize büyük bir güç kazandıracaktır. Bu özelliklere sahip olan kişilerle iyi ilişkiler kurmak bize büyük bir kazanç sağlayacaktır. Dolayısıyla, kendini çok mutlu, huzurlu ve yaşama sevincini içinde hisseden kişilerden oluşan bir toplum oluşacaktır.

Kudsî bir hadîste Allah "Kulum bana nâfile ibâdetlerle durmadan yaklaşır. Sonunda ben o kulumu severim. Sevince gören gözü, işiten kulağı, konuşan dili, tutan eli, yürüyen ayağı olurum" (Buhârî, Rikâk, 38) buyurmaktadır.

Başka bir hadîste Hz. Muhammed (sav) "Bir saatlik tefekkür, bin yıllık nâfile ibâdetten hayırlıdır" (Suyutî, Camiu's-sağir 2/127) buyurmaktadır.

Yâni bir kişi her an kendisinin Allah ile berâber olduğunun bilincinde olursa kendinden görenin, kendinden işitenin, kendisinden konuşanın, kendisiyle tutanın, kendisiyle yürüyenin Hakk olduğunu farkeder. Aynı zamanda karşısındaki kişi ve kişilerin de aynı durumda olduğunu anlar. İşte bu idrâk ve anlayış kişiyi daha yüksek boyutlara taşır. Kendisinde ve karşısında olanın Hakk olduğunu anlar, bütün fiillerin Hakk'a ait olduğunu farkeder. Kendi bireysel benliğinden kurtulur, her an Hakk ile birlikte olmanın zevkini

ve huzurunu sürekli yaşamaya başlar, sonsuzluğa doğru kucak açar.

"Ete kemiğe büründüm, Yûnus diye göründüm" sözünün gerçekte Yûnus Emre'ye ait olmadığını, Hakk'a ait olduğunu farkeder. Hz. Mevlânâ bu sözü duyunca o kadar etkilenmiş ki;

"Bu sözü daha önce duysaydım mesnevîyi yazdırmazdım" demiştir.

Gerçekte ise bu sözü söyleyen de, tasdîk eden de Hakk'ın kendisidir. Çünkü, hakîkatte Hakk'tan başkası yoktur.

Hz. Muhammed (sav) bir hadîsinde "Allah var idi, onunla berâber hiçbir şey yoktu" (Buhârî. Tecrid-i sarîh: 1317) buyurmuştur. Bu hadîsi iyi anlayamayan sahâbî, Hz. Ali'ye bu sözün manasını sorduğunda Hz. Ali: "Şu anda da öyledir" Yâni, "Allah'tan başka bir şey yoktur" demiştir.

Özetle, kişinin kendini bilmesi, Allah'ı bilmesiyle aynı anlama gelmektedir. Bu noktada "İnsan benim sırrımdır, ben de insanın sırrıyım" kudsî hadîsinin ve "Kendini bilen Rabbini bilir" sözünün manası daha iyi anlaşılmış olur.

Ancak, görünenin, yâni sınırlı olan bir varlığın (insanın) Hâşâ Allah olmadığını, ancak Allah'tan da ayrı olmadığını ifâde etmek gerekir.

İnsan İnsanın Aynasıdır

Ayna, camın arkasına özel bir madde (sır) sürülerek elde edilen bir eşyâdır. Aynada, insan kendi görüntüsünü görür. Ayna olmasaydı biz kendi yüzümüzü, gözümüzü, burnumuzu, ağzımızı, kulağımızı göremezdik. İki ayna ile de başımızın arkasını, ensemizi görebilmemiz mümkündür. Kendimizi iyice tanıyabilmek ve bilebilmek için aynaya gereksinimimiz vardır.

Bir kişi karşısındaki birine bakarak kendi özellikleri hakkında bilgi edinir. Kişinin kendisiyle diyalog kurabilen, kendisini anlayabilen, kendine kendini gösteren ve bildiren bir kişi "hazîne" gibidir.

Hayvanlarla diyalog kurmamız kolay bir şey değildir. İnsanlarla kolayca diyalog kurabiliriz.

İnsanlarla hayvanlar arasında birçok farklar vardır. En önemli farklardan biri, insanların hayvanlardan çok daha akıllı olmasıdır. İnsanlar akılları sayesinde yeni yeni buluşlar yaparak gelişim gösterebilirler, medeniyetler kurabilirler. Hayvanlar ise binlerce yıldan beri hep aynı kalmışlardır, hep aynı şeyleri yapagelmişlerdir.

Hayvanlar ile insanlar arasındaki farklardan birisini ortaya koymak için şöyle bir deney yapabiliriz:

Büyük bir boy aynasının önüne bir hayvanı (köpek, kedi, civciv gibi) koyduğumuzda, hayvanın kendini tanıyamadığını, karşısında gördüğü hayvanın başka bir hayvan olduğunu zannederek ona karşı bir korku ve endişe hissettiğini görürüz.

Eğer hayvan vahşî bir hayvan ise, aynada gördüğü görüntüsünü bir tehdit unsuru olarak algılar, ya ona karşı saldırıya geçer, ya da ondan kaçar. Evcil bir hayvan ise onunla oyun oynamak ister. Hiçbir zaman aynadaki görüntüsünün

kendi görüntüsü olduğunu anlayamaz. Hattâ küçük bebekler bile aynada kendi görüntülerini görünce, onu başka bir bebek zannederek kendi görüntüsüyle oyun oynamaya kalkarlar. Annesi, bebeğe aynadaki görüntüsünün bebeğin kendisine ait olduğunu söylediği zaman bunu anlayabilecek yaşa gelinceye kadar bebek aynadaki görüntüsünün kendi görüntüsü olduğunu anlayamaz. Ancak, büyük çocuklar ve yetişkin bir insan aynadaki görüntünün kendine ait olduğunu bilir, aynadaki görüntüsüne ne saldırır, ne de korkar kaçar. Kendi görüntüsüyle oyun oynamaya da çalışmaz. Eğer aynadaki görüntüsü kendisine güzel görünürse kendi görüntüsünü hayran hayran seyreder, eğer kötü görünürse onu daha güzel hâle getirmek için gayret sarfeder.

İşte kendini bilen kişiler de, karşısında gördüğü varlıkların kendinden yansıyan bir görüntü olduğunu bildiği için hiçbir varlığı gerçek olarak algılamaz. Onlardan kaynaklanan bütün fiillerin kendisinden kaynaklandığını düşünerek âdetâ kendini seyrettiğini farkeder. Eğer gördüğü görüntüden ortaya çıkan fiiller ve davranışlar güzel ise kendi görüntülerini hayran hayran seyreder, eğer kötü ise onu düzeltmeye çalışır. Aynadaki görüntüye ait olan fiillerin tamamen kendisine ait olduğunu farkettiği için kötü fiillerin ortadan kaldırılmasının da yine kendisine bağlı olduğunu anlar. Kendini düzelttiği zaman görüntüsünün de düzeleceğini bilir.

Bu yüksek bilince ulaşan kişi, hiçbir kimseyi suçlamaz, eleştirmez ve yargılamaz. Suçlarsa, eleştirirse ve yargılarsa aslında kendisini suçladığını, eleştirdiğini ve yargıladığını bilir. Kendi tavır ve davranışlarını düzelttiği zaman karşısındakinin de düzelmeye başladığını farkeder.

Hz. Muhammed (sav) bu gerçeği dile getirmek için "Mü'min mü'min'in aynasıdır" (Ebû Dâvud, Edeb, 49) diye buyurmuştur. Burada "Hangi mü'min hangi mü'min'in aynasıdır?" diye bir soru akla gelebilir.

Beş çeşit mü'min vardır:

Birincisi, Allah'tır. (Mü'min Allah'ın isimlerindendir)

İkincisi, Hz. Muhammed (sav)'dir. (Hakîkat-i Muhammedî diye de düşünülebilir)

Üçüncüsü, kendini bilen (bilinci açık olan veya kalp gözü açık olan) mü'min'dir.

Dördüncüsü, kendini bilmeye çalışan (bilinci kapalı olan veya kalp gözü kapalı olan) mü'min'dir.

Beşincisi, kendini bilmeyen mü'min'dir.

- Bu duruma göre hangi mü'min hangi mü'min'in aynası olur?

"Allah, kendisini Muhammed (sav) aynasında görür",

"Allah, kendisini kendini bilen insan aynasında görür",

"Allah, kendisini kendini bilmeye çalışan insan aynasında görür",

"Allah, kendisini kendini bilmeyen insan aynasında görür"

diyebiliriz.

"Hz. Muhammed (sav), kendisini kendi aynasında görür",

"Hz. Muhammed (sav), kendisini kendini bilen insan aynasında görür",

"Hz. Muhammed (sav), kendisini kendini bilmeye çalışan insan aynasında görür",

"Hz. Muhammed (sav), kendisini bilmeyen insan aynasında görür" diyebiliriz.

"Kendini bilen insan, kendisini Muhammed (sav) aynasında görür",

"Kendini bilen insan, kendisini kendini bilen insan aynasında görür",

"Kendini bilen insan, kendisini kendini bilmeye çalışan insan aynasında görür",

"Kendini bilen insan, kendisini bilmeyen insan aynasında görür" diyebiliriz.

Diğerleri için de aynı şeyler söylenebilir, ama onlar bunun farkında değillerdir.

Bizim için iki önemli ayna vardır:

Birincisi, evren aynasıdır.

İkincisi, kendini bilen insan (hakîkati bilen ve yaşayan insan) aynasıdır.

Hz. Muhammed (sav), bir hadîsinde "Men reâni fakad rey'el Hakk": Beni gören gerçekten Hakk'ı görmüştür (Buhârî, Tabir, 10; Müslim, Rüya, 2) diye buyurmuştur.

Dolayısıyla biz kendimizi, hem evren aynasında hem de kendini bilen insan (hakîkati bilen ve yaşayan insan) aynasında en güzel şekilde görürüz.

Gerçekte ise, gören de, görünen de, ayna da Hakk'ın kendisidir. Çünkü, O'ndan başkası yoktur.

İki kişinin birbirleriyle karşılaştıkları zaman, birbirlerine olan tutum ve davranışlarını izlediğimizde;

Eğer birbirlerine sözel veya fiîlî olarak saldırıyorlarsa veya birbirlerinden korkup kaçıyorlarsa, bu kişilerin "henüz kendini bilen insan olmadıklarını" söyleyebiliriz.

Eğer birbirlerine karşı tavır ve davranışları çok güzelse, birbirlerine hayran hayran bakıyorlarsa bunların "kendilerini bilen insan" olduklarını söyleyebiliriz.

Şimdi, topluma şöyle bir baksak;

- Hangi tabloyu daha çok görüyoruz?

- Henüz kendine gelememiş, kendini bilemeyen insanları mı?

- Yoksa, kendine gelmiş, kendini bilen insanları mı?

- Sonra da, kendimize dönüp şöyle bir bakalım, "Acaba ben hangi haldeyim?" diye..

İşte, insanların uyanıp uyanmadıklarının ilk göstergesi birbirlerine baktıklarında sergiledikleri tutum ve davranışlardır.

İnsanların ikilik (dualite) bilincinden kurtulmaları kolay değildir. İslama göre ikilik, gizli şirk olarak tanımlanır.

Hz. Muhammed (sav)'in şefaâtinin ümmetinden büyük günah işleyenlerin üzerine olacağı hadîslerde bildirilmektedir.

Günahların en büyüğünün şirk olduğu düşünülürse, Hz. Muhammed (sav)'in kurtaracağı kişilerin müşrikler olacağını tahmîn etmek zor değildir. Acaba bu müşrikler kimlerdir?

Hz. Muhammed (sav) "Ben sizin âşikâre şirke düşmenizden korkmam, gizli şirke düşmenizden korkarım" diye buyurduğuna göre;

- Âşikâre şirk ne demek?
- Gizli şirk ne demektir? diye bir soru akla gelmektedir.

Âşikâre şirk, kişinin Allah'a inanmasının yanı sıra başka ilahlara (tanrılara) da inanması demektir. Hz. Muhammed (sav) 23 yıl insanları bu düşünce tarzından kurtarmak için uğraşmıştır ve başarıya ulaşmıştır. Ancak gizli şirk ise o zamandan beri hâlâ devam etmektedir. Bu konu ile ilgili kitaplarda gizli şirk konusunda ayrıntılı bilgilere rastlamak biraz zordur.

Gizli şirki ise, "kişinin kendisini Allah'tan ayrı bir varlık olarak görmesi, hattâ kendisini karşısındaki kişi veya kişilerden de ayrı bir varlık olarak görmesidir" diye tanımlayabiliriz.

Bu durumda, bu konuyu bilen kişiler hâriç, dünyadaki tüm insanlarının gizli şirk içinde oldukları anlaşılır.

Bugün dünyadaki sıkıntıların esas kaynağı da budur.

Gizli şirkten kurtulmadıkça insanların bu dünyada mutlak anlamda huzura ermeleri mümkün görünmemektedir.

Bu konuyu daha ayrıntılı olarak açıklamak gerekirse şunları söyleyebiliriz:

1. Biz Allah'tan ayrı bir varlık değiliz.
2. Biz (Hâşâ) Allah değiliz.
3. Biz Allah ile birlikteyiz.

Bütün mesele Allah ile birlikteliğin nasıl olduğunu anlayabilmektir. Bu birliktelik;

- Yanyana bir birliktelik mi?
- İçiçe bir birliktelik mi?
- Veya başka bir şekilde birliktelik mi?

Bu birliktelik, Ahmet ile Ahmet'in uzuvları arasındaki bir birliktelik gibidir.

Yukarıda söylediğimiz ifâdeleri burada şöyle tekrarlayabiliriz:

1. Ahmet'in eli Ahmet'ten ayrı bir şey değildir.
2. Ahmet'in eline Ahmet diyemeyiz.
3. Ahmet'in eli Ahmet ile birliktedir.

Ahmet ile Ahmet'in bütün uzuvları için aynı şeyleri söyleyebiliriz.

Varlıkları tek tek ele alırsak, hepsi Allah'ın kullarıdır.

Hiçbir varlığa tek başına "Allah" diyemeyiz.

Ancak, hiçbir varlık da "Allah"tan ayrı değildir.

Buna göre;

Bir kişi eliyle bir taşı uzağa atsa,

Bu taşı atanın o kişi olduğu da söylenebilir,

Bu taşı atanın "Allah" olduğu da söylenebilir.

Gerçekte atan ise "Allah"tır.

Kur'ân'da Allah bir âyette "Ve mâ rameyte iz rameyte velâkinnallâhe ramâ": Attığın zaman sen atmadın, atan Allah'tı! (Enfâl, 17) buyurmaktadır.

Başka bir âyette de "Ve mâ teşâûne illâ en yeşâ Allah": Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz, (İnsan, 30) diye buyurulmaktadır. Bu bir yerde bizim dilememizin Allah'ın dilemesi olduğunu ifâde etmektedir.

Âyeti "Siz dileyemezsiniz, dileyen Allah'tır" şeklinde de tercüme edebiliriz.

"Biz ona (insana) şah damarından daha yakınız" (Kaf 16)

"Nerede olursanız olun, O sizinle berâberdir" (Hadîd, 4)

"Nefislerinizde! Hâlâ görmüyor musunuz?" (Zâriyat, 21)

gibi birçok âyet varken, kendini bilen bir kişi "Allah göklerde veya her yerde" gibi ifâdeleri nasıl kullanabilir? Allah'ın zaman ve mekândan münezzeh olduğunu ifâde edenlerin, aynı zamanda "Her yerde, ama benim dışımda" şeklinde bir düşünceye sahip olmaları anlaşılabilir bir şey değildir.

"Allah var ama O'nun yanısıra ben de varım" gibi bir anlayış gizli şirkin tâ kendisidir. Yâni kişi bir yerde kendisini Allah'a eş koşmuş olmaktadır. Ama bunun farkında değildir.

"Mü'min mü'min'in aynasıdır" hadîsine göre bir kişi kendisini karşısındaki kişiden nasıl ayrı görebilir?

Kısaca söylemek gerekirse, birçok insan bilerek veya bilmeyerek gizli şirkin içinde yaşamaktadır. Kur'ân'a göre gizli şirk içinde de olsa insanlar cennete gideceklerdir, ama bu dünyada sıkıntılı bir hayat süreceklerdir. Hz. Muhammed (sav)'in gizli şirk içinde olanlar diye sözkonusu ettiği kişiler, Kur'ân'a göre "Ebrâr" diye ifâde edilen "Kitabı sağ elinden verilenler"dir. Ebrâr, iyi insanlar demektir. Ancak benliklerinden tamamen kurtulamadıkları için bu dünyada bazen neşeli, bazen de sıkıntılı bir hayat yaşayanlardır.

Kur'ân'da "Ve men kâne fîy hâzihî a'mâ fehüve fiyl âhireti a'mâ..": Bu dünyada âmâ (kör) olan âhirette de âmâ (kör) olacaktır (İsrâ, 72), âyetine göre 2 grup insan vardır:

1. Âmâ olanlar (kendini bilmeye çalışanlar, kalp gözü kapalı olanlar, ebrâr)

2. Âmâ olmayanlar (kendini bilenler, kalp gözü açık olanlar, mukarrebûn)

"Hasenâtül ebrâr, seyyiâtül mukarrebûn" diye bir söz vardır. Buna göre ebrârın yaptıkları hasenât, yâni iyi işler bile mukarrebûnun nazarında seyyiâttan, yâni kötü işlerden sayılır. Çünkü ebrâr yaptıkları işleri kendilerine atfederler. "Bu işi ben yaptım, sen yaptın" gibi ifâdeler mukarrebûna göre gizli şirkten sayılır.

Gizli şirk ifâdesi sâdece hadîslerde geçmektedir. Kur'ân'da ise gizli şirk ifâdesi geçmez. Sâdece "şirk" kelimesi vardır.

Ve,

Şirk içinde bulunanların asla gerçek kurtuluşa eremeyecekleri, azâb içinde olacakları ifâde edilmektedir.

"Azâb" kelimesi Arapçada "Eziyet ve lezzetin birlikte yaşanması" anlamına gelmektedir.

Yâni, gizli şirk içinde bulunanlar bu dünyada bâzen sıkıntılı, bâzen de sevinçli hâller yaşarlar. Bâzıları lezzeti önce, eziyeti sonra yaşarlarken, bâzıları da eziyeti önce, lezzeti sonra yaşarlar.

Bilinçlerinde perde olanlar, yâni kendini bilmeyenler sürekli olarak bu halleri yaşarlar.

Kur'ân'da başka bir tasnife göre 3 grup insan vardır:

1. Kitabı sol elinden verilenler (Cehennem ehli)
2. Kitabı sağ elinden verilenler (Cennet ehli, ebrâr)
3. Hesapsız kitapsız olarak cennete girenler (Mukarrebûn, Allah'a yakın olanlar) (Vâkı'a, 7-12)

Birinci grup insanlar, kendilerini ve Allah'ı bilmeyenlerdir (Açık şirk içinde olanlar).

İkinci grup insanlar, kendilerini ve Allah'ı bildiğini zannedip de gerçekte bilmeyenlerdir (Gizli şirk içinde olanlar).

Üçüncü grup insanlar, hem kendilerini, hem de Allah'ı bilenlerdir (Gerçek tevhîd ehli olanlar).

Aynaya bakıp da aynadaki görüntüsüne saldıran veya ondan kaçan kişi âşikâre (açık) şirk içinde olan kişinin durumu gibidir.

Aynaya bakıp da aynadaki görüntüsüne hayran hayran bakan kişi ise gizli şirk içinde olan kişinin durumu gibidir. Çünkü ikilikten (dualiteden) kurtulamamıştır.

İkilikten (gizli şirkten) kurtulmak kolay değildir.

İkilikten kurtumak için aynaya doğru yürümek, aynaya yaklaşmak gereklidir. Biz aynaya yaklaştıkça aynadaki görüntümüz de bize doğru yaklaşır. Belli bir noktadan sonra

görüntüyü net olarak algılayamadığımız için geri çekiliriz. İşte gizli şirk içinde olan kişinin (ebrârın) durumu böyledir.

Eğer ebrâr, biraz cesâret gösterse görüntüsünü algılayamasa bile aynaya iyice yaklaşsa ve aynanın içine girse kendisi de kaybolur, görüntüsü de..

İşte o zaman, o kişi aynanın kendisi olur. Kurtuluşa ermek için önce ayna olmak gerekir. Ayna olmayanlar sıkıntıdan kurtulamazlar. Ayna olmak demek, kendi kişisel benliğinden kurtulmak, gerçek kimliğine ulaşmak demektir.

Ayna olan kişinin hiçbir sorunu kalmaz, o kişi âdetâ ölmeden önce ölmüş, gerçek birliğe (tevhîde) ulaşmıştır.

Ayna olmak çok güzeldir, çok avantajlıdır. Ayna olan kişi için kendini bilen insanları kendini bilmeyen insanlardan ayırmak çok kolaylaşır.

Ayna olduğunuzda;

Eğer bir kişi, size saldırıyorsa veya sizden korkup kaçıyorsa, bu henüz kendini bilmeyenlerden demektir.

Eğer bir kişi, size yaklaşıyorsa, size hayran hayran bakıyorsa, bu insan kendine gelmeye çalışıyor demektir. Eğer bir kişi sizin bilincinize ulaşmışsa, sizin bakış açınızla bakabiliyorsa, o kişi de ayna olmuş demektir.

Ayna olduğunuzda; karşınızdaki kişiye büyük bir faydanız olmaz. Sâdece onların kendilerini görmelerini sağlamış olursunuz. Onlar kendilerini değiştirmedikçe, kendi bakış açılarını düzeltmedikçe gerçek mutluluğa ve huzura ulaşamazlar.

Önemli olan karşınızdaki kişileri mutluluğa ve huzura ulaştırmak ise, ayna olmanız yeterli değildir. Aynalıktan, ayna olmaktan çıkmanız gerekir. Tekrar ikiliğe (dualiteye) ve çokluğa geri dönmeniz şarttır. Bu durum mirâca çıktıktan

sonra tekrar dünyaya geri gelmek, insanların arasına, ikiliğe ve çokluğa geri dönmek gibi bir durumdur. Güneşin etkisiyle yukarıya çıkan suyun tekrar yağmur olarak geri dönmesi olarak da düşünebiliriz.

Tekrar ikilik ve çokluk bilincine sahip kişilerin arasına dönmek çok muhteşem bir şeydir.

Bâzıları ayna olduktan sonra seyre dalarlar, aşağıya, yâni kendini bilmeyen veya kendini bildiğini zanneden insanların arasına geri dönmek istemezler.

"Bu onların hakkıdır" diyebilirsiniz. Ancak bunun daha ötesi, daha ötesi, daha ötesi de vardır.

İnsanlar cennete girdikten sonra oradan çıkmak istemezler. Çünkü orada istedikleri her şey vardır ve artık kendilerini rahatsız eden hiçbir şey kalmamıştır. Kur'ân'da belirtilen "Elâ inne evlîyâ Allâhi lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn": Kesinlikle bilin, Allah'ın veli kulları için bir korku yoktur, mahzun da olacak değildirler (Yûnus, 62) âyetinin manasını yaşarlar.

Gerçekten ayna olan kişilerin hiçbir korkusu kalmaz. Çünkü onlar korktuklarından emin, umduklarına nâil olmuşlardır. Bu durum hallerinden, sözlerinden, tavır ve davranışlarından anlaşılır. Onlar sanki bu dünyada değildirler. Sanki başka bir dünyanın insanları gibidirler. Bu kişiler, isterlerse sıradan bir insanın yaptıklarını yaparak kendilerini gizlerler, gerçek yüzlerini göstermezler. İsterlerse kendi gerçek yüzlerini göstererek insanları irşâd ederler, uyandırırlar.

Cennete girmek için iman gerekir, ibâdetler cennetteki derecelerin artması içindir.

Cennetteki derecenin artması için, diğer insanlara da yardım elini uzatarak onları bulundukları durumdan kurtarmak

gerekir. Bu şekilde tekrar kendini bilmeyen insanların arasına dönerek onları kurtarmak için gayret gösterenler, bir taşla iki kuş vurmuş olurlar. Bir taraftan diğer insanları ikilikten ve çokluktan kurtarırlar, bir taraftan da cennetteki derecelerini (tevhîd mertebelerini) artırmış olurlar. Bu görevleri kıyâmete (uyanışa) kadar devam eder.

Daha sonra da cennet ehlinin, yâni ebrârın da cennetten çıkarılması için çaba gösterirler.

- "Bu da nereden çıktı?" diyebilirsiniz.

Hûd sûresi 107-108 âyetlerinde;

"(Cehennem ehli, şakîler) gökler ve yer durdukça ebedî olarak orada kalacaklardır, Rabbinin dilemesi hâriç"

"Saidler (Cennet ehli, mutlular) de gökler ve yer durdukça ebedî olarak orada kalacaklardır, Rabbinin dilemesi hâriç" ifâdeleri geçmektedir. Yâni cennete girdikten sonra, cennetten çıkmak da var.

Örneğin, Âdem ile Havvâ'nın cennetten çıkarılması Allah'ın takdîriyle ve dilemesiyle olmuştur. Eğer onları çıkarmak istemeseydi, herhangi bir yasak koymazdı ve onları cennetten çıkarmazdı. Âdem ve Havvâ'nın ve dolayısıyla bütün insanların dünya zindanına, dünya cehennemine gelmeleri söz konusu olmazdı.

Ayrıca, Hz. Muhammed (sav)'in mirâcı sırasında, cehenneme uğradığı, cennete uğradığı, Cebrâil'in cennetten çıkamadığı, sâdece Hz. Muhammed (sav)'in cennetten çıkarak (Sidret-ül Müntehâ'yı aşarak) Allah ile görüştüğü bildirilmektedir.

Demek ki, cennetten çıkmak mümkün. Ve olması gereken de budur. Çünkü, biz O'nun ümmetiyiz ve O'nun yolundan gitmemiz gerekir.

Peki, cennetten çıkan nereye gider? diye bir soru akla gelebilir.

1. Allah'a gider,
2. Dünyaya geri gelir, diyebiliriz.

İkilik ve çokluk bilincinden kurtulamayanlar bu ikisini ayrı ayrı şeyler zannederler. Halbûki hakîkatte dünyaya gelmek demek, Allah'a gelmek demektir.

Cennette sâdece Allah'ın cemâl yüzünü seyretmek, onun bâzı esmâlarının tecellîlerine şâhid olmak, Allah'ı hakkıyla tanımak için yeterli değildir. Allah'ın celâl yüzünü de müşâhede etmek gerekmektedir.

Allah'ı hakkıyla tanıyabilmek ve Allah'ın bütün esmâlarının tecellîlerini müşâhede etmek için biz bu boyuta geldik. Cennet boyutunda kalsaydık, Allah'ın Tevvâb, Şâfi, Afüv, Settâr, Cabbâr, Kahhâr, Müdil, Hâdi gibi esmâlarının tecellîlerini müşâhede edemeyecektik. Bu durum da Allah'ı hakkıyla tanımamızda bir eksiklik olacaktı.

Biz buraya suç işlediğimiz için gelmedik. Hadi diyelim Âdem ile Havvâ suç işledikleri için cezâ olarak dünyaya getirildiler. Peki bizim suçumuz ne idi? Biz neden dünyaya, dünya hapishânesine geldik, getirildik?

İslam dinine göre, dünyaya gelen bütün insanların suçsuz, günahsız ve mâsum oldukları bilinmektedir. Her ne kadar Hıristiyanlıkta, insanların günahkâr olarak doğdukları kabul edilse de sâdece vaftiz edilmekle temizlendikleri söylense de, İslam dinine göre Kur'ân'da bildirilen "Onlar bir ümmetti geldi geçti, onlara kendi kazandıkları, size de kendi kazandığınız; siz onların yaptıklarından hesaba çekilmeyeceksiniz" (Bakara, 134), âyetine göre hiçbir kimsenin başkasının yaptıklarından sorumlu tutulmayacağı açıkça ifâde edilmiştir.

Yâni, biz dünyaya günahkâr olarak değil, mâsum olarak geldik. Mâsum olanların bu dünya hapishânesinde ne işi var? diyebilirsiniz.

Kendini bilmeyenler, Allah'ı bilemeyenler burayı bir hapishâne olarak, bir sıkıntı yeri olarak, bir imtihan yeri olarak düşünebilirler.

Ancak, burası Allah'ın vechinin (vechullâhın) yâni Allah'ın yüzünün seyredildiği bir yerdir.

Kendini bilenler, nereye bakarlarsa baksınlar sâdece Allah'ın vechini yâni Allah'ı müşâhede ettiklerini bilirler. Ve bu bakışla baktıkları için onlar her an mirâctadırlar, her an salâh hâlindedirler, her an Allah'ın huzurundadırlar.

Özet olarak, ebrârın anladığı cennetten çıkanlar buraya, dünyaya, yâni zât cennetine gelirler. Burası gidilecek veya gelinecek yerlerin en güzelidir, bilene.

Zâten, bir yerden başka bir yere gittiğimiz de yok. Sâdece alt bilinç düzeyinden daha üst bir bilinç düzeyine geçiş yapıyoruz.

Kur'ân'daki "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn": Biz Allah'a aitiz ve O'na döneceğiz" (Bakara, 156) âyeti ebrârın anlaması içindir. Peki şu anda neredeyiz?

Biz, her an Allah'la berâberiz. Zâten O'ndan ayrılmamız aslâ mümkün değildir. Nerede olursak olalım O bizimle birliktedir. Dünyada da desek, cehennemde de desek, cennette de desek, her yerde ve her zaman biz O'nunla birlikteyiz, O da bizimle birlikte.

Cehennem, ikilik ve çokluk bilincinde olanların yaşadığı yerdir, yâni burasıdır.

Cennet, ikilik ve çokluk bilincinden kurtulmaya çalışanların yeridir, yâni burasıdır.

Burası, bâzıları için cehennem hükmündeyken, bâzıları için de cennet hükmünde olmaktadır.

Ne mutlu kendine gelip, kendilerini bilip de her an huzur içinde, huzurda olanlara!....

Kendilerini bilenler zamanda değil an'da yaşarlar. Onlar her an bir şe'ndedir. Her an bir oluşta'dır. Her an ayrı bir zevk içindedirler.

Onlar asla küçük hesap yapmazlar, küçük hesap yapanları da aslâ hor, hakir görmezler, onlar gerçekte bu dünyanın (yâni ebrârın dünyasının) sâkinleri değildirler. Onlar zaman ve mekân boyutunun üzerindedirler.

İşte, Allah'a yakın olanlar bunlardır. Onlar her an yakîn hâlindedirler.

Eğer böyle kişileri bulabilirseniz, onlardan asla ayrılmayınız, onlar bu dünyanın ışıklarıdır, nurlarıdır, sırlarıdır.

Âdem'e nefhedilen ruh, hakîki bir mü'minde nûra dönüşür. O'nun kendisi saf nurdur.

Ve,

"Kâfirler (perdeli olanlar) istemese de Allah nûrunu tamamlayacaktır." (Saf, 8)

Olgunlaşma sürecini tamamlayan bir kişide öyle bir nur açığa çıkar ki, onun güzelliği herkesi büyüler.

Ebrâr böyle kişileri gördüğü zaman bilerek veya bilmeyerek onlara karşı büyük bir sevgi ve muhabbet duyarlar. Bu kişiler hiçbir şey konuşmasalar bile, bu durum yaşanır.

Çünkü onlar yeryüzünde Allah'ın gerçek halîfeleridir. Âdem'e secde etmeyen şeytan, kendilerini bilen kişileri

görünce teslim olur. Artık onun görevi tamamlanmış, kıyâmet (yâni diriliş) gerçekleşmiştir. Şeytan'ın da çilesi sona ermiştir.

- Şeytan nedir? Bilir misiniz?

- "İkilik ve çokluk bilincini yaşayan ve yaşatandır."

- Hakîki insan kime denir? Bilir misiniz?

- "Teklik ve birlik bilincini yaşayan ve yaşatandır."

O, Hakk ile Hakk olmuş, kendini bulmuş, kendini bilmiş olan bir kişidir. O'ndan konuşan Hakk, O'ndan bakan Hakk, O'ndan işleyen Hakk'tır.

Bu durumda o kişide benlik (eski kimlik) yok olmuş, artık o yepyeni bir kimlikle yaşamını sürdürmektedir, görünüşte halk ile gerçekte (özde) Hakk ile birlikte. O'nun bir yüzü Hakk'a bir yüzü de halka bakar.

Hakk, ete kemiğe bürünerek halk (insan) şeklinde gözükmüş ve diğer kişileri de bu bilince ulaştırmaya çalışmaktadır.

Gerçekte ise "O" kendi kendine işler yapmaktadır. Çünkü "O" her an bir şe'ndedir, oluşta'dır.

2. BÖLÜM

Hakîkat İlmi (Ledün İlmi)

Ledün ilmi, Allah bilgisi ve sırları, hakîkat ilmi, bâtın ilmi, gayb ilmi gibi anlamlara gelir. Bu ilim çalışılarak kazanılan bir ilim (kesbî) değil, Allah vergisi olan (vehbî) bir ilimdir. Kur'ân'da, Kehf Sûresi, 65. âyet'de bu ilim hakkında "bizim katımızdan, bizim tarafımızdan bir ilim" ifâdesi kullanılmıştır. "Ledün ilmi" ifâdesi de buradan gelir.

Allah'ın Hz. Muhammed (sav)'e bildirdiği gerçekler, üç grupta ele alınır:

Birinci gruptaki gerçekler, sâdece Hz. Muhammed (sav)'e özel olduğu için bu bilgiler, Allah ile Hz. Muhammed (sav) arasında bir sır olarak kalmıştır. Böyle gerçekleri Hz. Muhammed (sav) ashâbından hiç kimseye bildirmemiştir.

Allah ile Hz. Muhammed (sav) arasında böyle bildirilmesi uygun olmayan, bildirilse bile anlaşılma imkânı bulunmayan gerçeklerin varlığı, bâzı hadîslerden anlaşılmaktadır. Nitekim Hz. Muhammed (sav) ashâbına:

"Eğer benim bildiklerimi bilseydiniz; az güler, çok ağlardınız." (Buhârî, Küsûf, 2), buyurmuştur.

Diğer bir hadîsinde de:

"Benim Cenâb-ı Hakk ile öyle anlarım olur ki, onlara ne bir mukarreb melek ne de herhangi bir resul vâkıf olamaz." (Münâvî, Feyzü'l-Kadir, IV, 8), buyurmuştur.

İkinci grup gerçekler ise ancak aklen ve rûhen yükselmiş, "havâs (seçilmiş kullar)" veya "havâssü'l-havâs (seçilmişlerin de seçilmişi olanlar)" diye tanımlanan kişiler tarafından kavranabilir. Bu gruptaki gerçekleri, Hz. Muhammed (sav), Hz. Ebû Bekir ve Hz Ali gibi bâzı büyük sahâbeye

bildirmiştir. Bu gerçekler yazıya döküldüğü zaman birçok kişinin bu konuları anlayamamaları veya yanlış anlamaları endişesiyle ve bunun sonucunda da hataya sürüklenme ihtimalleri nedeniyle herkese anlatılmamıştır.

Üçüncü grup hakîkatler ise, şer'î gerçeklerdir. Bu gruptaki bilgiler hakkında, bütün insanlık âleminin, îman ve amel mükellefiyeti vardır. Bu sebeple de Allah bu hükümleri asgarî seviyedeki kullarını da dikkate alarak, onların da güç getirebileceği bir şekilde takdîr etmiştir. Bu bilgiler herkese bildirilmiştir.

Hz. Muhammed (sav) tarafından ehil olan kişilere anlaşılması güç birtakım hakîkatlerin bildirildiği ve bunların pek çoğunun da sırf sadırdan sadıra (gönülden gönüle, dilden dile) iletildiği bilinmektedir. Çünkü bunlar, herkese gerekli olmadığı gibi, pek çok kimsenin anlayamayacağı gerçeklerdir.

Bu konuları anlama yeteneğinde olan kişilere bu bilgilerin aktarılması, herkese söyleyerek değil, çoğu kez sadırdan sadıra, yâni ehil bir kişiden, diğer bir ehil kişiye aktarılması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ali'den başka sahâbeden İbn-i Mes'ûd, Ebû Hureyre, Muaz bin Cebel ve Hâris bin Mâlik gibi bâzı kişilere de bu özel sır (gizli) bilgiler verilmiştir.

Allah, ikilik ve çokluk bilincinden kendisini kurtarabilen kullarının kalblerine, gözlerin görmediği, akla hayâle gelmedik birçok lutuflarda bulunur.

Hz. Muhammed (sav) bir hadîsinde:

"Bildikleriyle amel edene Allah bilmediklerini öğretir." (Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, X, 15) buyurmuştur.

Başka bir hadîs-i kudsî de de şöyle buyurulmaktadır:

"….. Kulum, kendisine emrettiğim farzlardan daha sevimli herhangi bir şeyle bana yakınlık sağlayamaz. Kulum bana

(farzlara ilâveten işlediği) nâfile ibâdetlerle de durmadan yaklaşır; nihâyet ben onu severim. Kulumu sevince de ben (âdetâ) onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum. Benden ne isterse, mutlaka veririm, bana sığınırsa, onu korurum." (Buhârî, Rikâk, 38)

Allah, dilediği kişilerin bilinçlerindeki perdeleri kaldırarak, o kişilerin anlama yeteneklerini doğruya, gerçeğe, hikmete açıverir. Böyle kişiler bütün tavır ve davranışlarının Allah'ın dilemesiyle gerçekleştiğinin bilincine ulaşırlar. Bunların hayata bakışları farklıdır ve olaylar üzerindeki tahmînleri tutarlıdır.

Kendini bilmeyen hiçbir kimse, kendini bilen bir kişiyi aldatamaz. Böyle bir kişi olayların iç yüzünü keşfetmeye başlar ve ileri görüşlü bir hâle gelir.

Allah, elçileri vâsıtasıyla insanlara, "Kitâb"ı, "Hikmet"i ve diğer bilmediklerini öğretmiştir. Bu öğretme işlemi, bazen açıktan, bazen de ledünnî olarak doğrudan kalbe gelen ilhâmlar şeklinde gerçekleşmiştir. Fakat bunların insan bilinciyle kavranması güç olduğu için, insanların çoğu bu bilgileri idrâk edememişlerdir.

Kur'ân âyetleri çift mânâlı bir özelliğe sahiptir. Zümer sûresi 23. âyette "Allah, sözlerin en güzelini, birbirine benzer iç içe ikiz mânâlar ifâde eden bir kitap halinde indirmiştir. Rablerinden korkanların, ondan derileri ürperir. Sonra da hem derileri, hem de kalpleri Allah'ın zikri (Kur'ân'ı) karşısında yumuşar…" buyurulmaktadır.

Bu mânâlardan biri akıl ve duyu organlarının tetkîk alanına girer; ikincisi, akılüstü bir kudret olan basîret ve kalp gözünün tetkîk alanına girer.

En'âm (202-204) sûresinde "O'nu baş gözleriniz (absâr) idrâk edemez. O ise bütün baş gözlerini idrâk eder." buyurulmaktadır.

İlk bakışta farkedilen mânâ, zâhirî mânâ veya baş gözüyle farkedilen mânâdır. Bu mânâyı reddetmeden gönül gözüyle veya bilincin açılmasıyla farkedilen manaya üst mânâ, "bâtınî" veya "ledünnî" mânâ denir. Zâhirî mânâ ile bâtınî mânâ arasında sürekli bir ilişki vardır. Zâhirî mânâ olmadan bâtınî mânâ anlamsız kalır. Her iki mânâyı da dikkate almak gerekir.

Hz. Muhammed (sav) "Kur'ân yedi nüans üzere indirildi. Onun hiçbir harfi yoktur ki, bir zâhir bir de bâtınî mânâ taşımasın. Ebû Tâlib'in oğlu Ali'de bu zâhir ve bâtına ait ilim vardır." (Ebû Nuaym, Hilye, I, 65), diye buyurmuştur.

Ledün ilminin hak ve hakîkat olduğu Kur'ân ve sünnetle sâbittir. Nitekim Kur'ân'da ve bâzı hadîslerde anlatılan, Hz. Mûsâ ile kendisine özel bir ilim verilen bir kul (Hızır diyenler de var) arasında cereyan eden şu olay, ledünnî ilmin içeriğinden muhteşem pırıltılar yansıtmaktadır:

Hz. Mûsâ'ya inananların biri:

"-Ey Allah'ın elçisi, dünyada senden daha bilgili bir kimse var mı? " diye sordu.

Hz. Mûsâ: "Hayır, böyle bir kimse bilmiyorum." diye cevap verdi. Allah bu cevabı hoş karşılamayarak Hz. Mûsâ'ya şöyle vahyetti:

"-İki denizin birleştiği yerde bir kulum var ki, o senden daha bilgilidir. Ona, özel bir ilim (ledün ilmi) vermişimdir." buyurdu.

Hz. Mûsâ bu ilmi öğrenmek arzusuyla:

"-...O iki denizin birleştiği yere kadar durup dinlenmeksizin gideceğim, (gerekirse) senelerce yürüyeceğim dedi." (Kehf, 60)

Daha sonra kızkardeşinin oğlu Yûşâ bin Nûn ile yola çıktı. Seyahat esnasında bâzı olaylar yaşandı. Nihâyet aradıkları şahsı buldular. Kur'ân'da bu buluşma şöyle anlatılıyor:

"Derken, kullarımızdan bir kul buldular ki, ona nezdimizden bir rahmet vermiş, yine ona tarafımızdan bir ilim (ledün ilmi) öğretmiştik." (Kehf, 65)

Hz. Mûsâ vahiyle işâret edilen bu Zât'a yaklaşıp selâm verdi ve:

"-Ben Mûsâ'yım." dedi.

Bu zât da:

"-Demek Benî İsrâil peygamberi Mûsâ sensin." dedi.

Hz. Mûsâ:

"-Bana Allah tarafından, insanların en bilgili olarak bildirilen zât sen misin? " diye sordu.

O Zât cevap olarak:

"-Yâ Mûsâ, Allah sana bir ilim vermiştir, o bende yoktur; bana bir ilim vermiştir, o da sende yoktur." dedi.

Hz. Mûsâ, o Zât'a:

"-Allah'ın sana öğrettiği rüşd'ü (hakîkate ulaştıracak ilim ve hikmeti) bana da öğretmen için sana tâbî olabilir miyim? " (Kehf, 66) dedi.

Hz. Mûsâ o Zât'dan bu ilmi öğrenme arzusunu böylece bildirdi. Görülüyor ki bu ilmin öğrenilmesi için âyette geçtiği üzere "tâbî olmak" gerekiyor. Çünkü bu ilim sadırdan sadıra nakledilecektir. Bunun için de bir maddî-mânevî berâberlik zorunluluğu vardır. Hz. Mûsâ zâhiren anlaşılması mümkün olmayan, kendisinin anlayamadığı bâzı hakîkatlerin hikmetini bu Zât'dan öğrenmek istiyordu. Bu Zât ise Hz.Mûsâ'ya:

"-Doğrusu sen benimle berâberken sabretmeye aslâ gücün yetmez! İç yüzünü bilmediğin bir bilgiye nasıl sabredeceksin?" (Kehf, 67-68) dedi.

O Zât aslında daha bu sözüyle, Hz. Mûsâ'nın psikolojik durumu hakkında ilk keşfi yapmış, O'na kendini anlatmış oluyordu ki, bu hâl sonunda gerçekleşecekti. Çünkü bu ilim büyük bir sabır istiyordu ve Hz. Mûsâ ise çok hareketli bir hayattan geliyordu. Burada Hz. Mûsâ'nın alacağı ders, ilâhi hakîkat ilmi karşısında kendi seviyesini ve âcizliğini görmekti.

Hz. Mûsâ ise ısrarla:

"-İnşâallah beni sabırlı bulacaksın. Sana hiçbir işte karşı gelmeyeceğim." (Kehf, 69) dedi.

O Zât:

"-Mâdem bana uyacaksın, ben sana bir şey söylemedikçe, hiçbir konuda bana soru sorma! " (Kehf, 70) dedi.

Bunun ardından sâhilde berâberce yürüdüler. Nihâyet iki kardeşe ait bir gemiye bindiler. O Zât kendilerinden ücret bile almayan bu sâlih kimselerin gemisini delmeye başladı. Hz. Mûsâ heyecanla:

"-Gemi halkını boğmak mı istiyorsun! Niye deldin gemiyi? Bu geminin sahipleri zâten fakir kimseler, buradan ekmek paralarını çıkartıyorlar. Bu gariplerin gemisinden ne istedin? Doğrusu çok şaşılacak bir iş yaptın! " dedi

O Zât ise önceki uyarısını hatırlatarak:

"-Ben sana, benimle berâberliğe sabredemezsin demedim mi? " cevabını verdi.

Hz. Mûsâ:

"-Unuttuğum bir şeyden dolayı beni hesaba çekme; bu iş sebebiyle bana zorluk çıkarma." dedi.

Tam bu sırada bir serçe kuşu gelerek geminin kenarına kondu. Sonra denizden gagasıyla su aldı. O Zât, bu manzarayı Hz. Mûsâ'ya göstererek şu benzetmeyi yaptı:

"-Allah'ın ilmi yanında senin, benim ve diğer varlıkların ilmi, şu kuşun denizden gagasıyla aldığı su kadardır."

Bir müddet sonra gemiden indiler ve birlikte yürümeye başladılar. Nihâyet bir erkek çocuğa rastladılar. O Zât, hemen o çocuğu öldürdü.

Hz. Mûsâ:

"-Tertemiz bir canı, bir can karşılığı olmaksızın katlettin ha! Gerçekten çok fenâ bir şey yaptın! " dedi.

O Zât ise yine aynı şekilde karşılık verdi:

"-Ben sana, benimle berâberliğe sabredemezsin, demedim mi? "

Hz.Mûsâ, verdiği sözde duramamanın büyük üzüntüsü içinde:

"-Eğer bundan sonra da bir şey sorarsam artık bana arkadaşlık etme. Hakîkaten, sana ileri sürebileceğim mazeretlerin sonuna ulaştım." dedi.

Yine yürüdüler. Nihâyet bir köy halkına varıp onlardan yiyecek bir şeyler istediler. Ancak köy halkı onları misâfir etmekten kaçındığı gibi, üstelik onlara bir de kötü davrandılar.

Hz. Mûsâ ve o Zât köyden çıkarken orada yıkılmak üzere bulunan bir duvar gördüler. O Zât, kerpiçle o duvarı yeni baştan örüp doğrulttu. Bunun üzerine Hz. Mûsâ:

"-Kendilerine geldiğimiz halde bize ilgi gösterip ağırlamayan, açlığımızı dindirecek bir-iki lokmayı bile bize çok gören şu insanlara sen ücret almadan iş yapıyorsun. Dileseydin, elbet buna karşı bir ücret alabilirdin." dedi.

O Zât ise şöyle dedi:

"-Artık birbirimizden ayrılma vakti geldi. Şimdi sana, sabredemediğin üç olayın içyüzünü haber vereceğim:

O deldiğim gemi, denizde çalışan yoksul kimselerindi. Onu kusurlu göstermek istedim. Çünkü onların arkasında, bütün sağlam gemilere el koymakta olan bir kral vardı.

Erkek çocuğa gelince; yarın isyankâr biri olacaktı. Onun ana-babası ise, sâlih kimselerdi. Bunun için çocuğun onları azgınlık ve nankörlüğe sürüklemesinden, onlara eziyet etmesinden korktuk. Böylece istedik ki, Rableri onun yerine kendilerine, ondan daha temiz ve daha merhametlisini versin.

Doğrulttuğum duvar ise, köydeki iki yetim çocuğun idi. Altında da onlara ait bir hazîne vardı. Çocukların babası, sâlih bir kimseydi. Rabbin murad etti ki, o iki çocuk, güçlü çağlarına erişsinler ve Rablerinden bir rahmet olarak hazînelerini çıkarsınlar. Ben, bunu da kendiliğimden yapmadım. İşte, sabredemediğin olayların içyüzü budur." (Buhâri, Tefsir, 18/4; Müslim, Fezâil, 170)

Bu kıssadaki hikmetli, ibretli ve esrarlı noktalara dâir pek çok şey ifâde edilmiş ve açıklamalar yapılmıştır. Bu olaydaki hikmet dolu nüktelerden birkaçını şöyle ifâde edebiliriz:

Ledün ilmi, olaylara, zâhirî şartların, beşerî değerlendirmelerin ötesinde, içyüzü çoğu insanlar tarafından bilinmeyen bir düzenin ölçüleriyle bakıştır. Meselâ bütün ilimlerde "soru sormak", öğrenmenin en önemli anahtarı kabul edilirken; bu ilimde ise soru sormak, îtirâz ve tartışma yoktur. Buna karşılık, sükût, sabır ve teslîmiyet vardır. İşlerin sonuna bakılır.

Erzurumlu İbrâhim Hakkı Hazretleri ne güzel söyler:

Hakk şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Ârif ânı seyreyler

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler!

Deme niçin şu şöyle
Yerincedir o öyle
Var sonunu seyreyle

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler!

Kıssada geçen gemi seyahatinde sâlih gemici kardeşler, Hz. Mûsâ ve o Zât'dan ücret almamışlardı. Bu sûretle Hakk dostlarına yapılan küçük bir iyiliğin büyük bereketiyle karşılaştılar. Gemileri, telâfisi mümkün küçük bir zarar ile gasbolunmaktan kurtuldu. Yâni kendisiyle ihsânda bulunulan helâl sermâye, ziyân olmadı.

Yine geminin kusurlu kılınarak kralın gasbına engel olunması, bilinen mânâda, kişinin ömür deryâsında yüzen gemisi mevkîindeki nefsini kusursuz gördüğü takdîrde kibir ve kendini beğenme girdabında mânen helâke sürüklenebileceği, bu sebeple de sürekli acziyet ve kusurunu îtiraf hâliyle mânevî kayıplardan sakınması gerektiği şeklinde açıklanmıştır.

O Zât'ın mâsum bir çocuğu öldürmesinde de hikmetler vardır:

İnsanoğlu, kalbindeki çoluk-çocuk, ana-baba, kardeş ve arkadaş sevgileri gibi beşerî fakat mâsum sevgileri, layık olduğu kıvamda tutup Allah sevgisinin ötesine geçirmemelidir. Aksi halde bunlar, insanı aslî maksadından alıkoyar, hattâ onu yoldan çıkarır.

Günahsız, mâsum bir insanın katli, pek tabi ki büyük bir suçtur ve şer'an kısas gerektirir. Fakat, bu kıssadaki gibi bir olayın, şer'î hükümlerin tasvip etmediği bir şekilde ve sırf bâtın ilmine dayanılarak gerçekleştirilmesi, zâhirle mükellef olan ümmet-i Muhammed hakkında mümkün değildir. Bu yüzden kalbi ilme sahib büyük zâtlar da, zâhirî sebepler teşekkül etmeksizin harekete geçmez, sebepler dünyasından

ayrılmazlar. Şer'î hükümlerin sınırları herkes için vazgeçilmez ölçülerdir.

Hz. Mûsâ şeriat sahibi bir elçidir ve onu tatbik etmekle görevlendirilmiştir. O Zât ise Allah'ın bildirdiği bir ilim dâhilinde hareket etmektedir. Yâni yaptıklarını kendi arzusuyla değil, Rabbinin emriyle yapmaktadır. Hz. Mûsa'nın, o Zât'a îtirâz etmesi ise, Allah'ın koyduğu hudutları gözetmek içindir. Bu kıssayı Kur'ân'da insanlara bildiren de yine Allah'tır. Demek ki kıssadaki olaylar, zâhiren şer'î gerçeklere aykırı gibi görünse de hakîkatte birbirini tamamlayan farklı olaylardır. Hz.Mûsâ bu olayların sırrını öğrenince îtirâzı bıraktı. Anladı ki şeriat beden, hakîkat de ruh gibidir. Şer'î kurallar herkes için geçerli olduğundan, insanların çoğunluğunun bâtınî gerçeklere vâkıf olamamaları nedeniyle mükellefiyetleri de sırf zâhirî sebeplere göredir.

Diğer taraftan köylülerin tardetmelerine rağmen O Zât'ın muhâtab oldukları bu kötü muameleye bakmadan ve hiçbir maddî menfaat ummaksızın köyde yıkılmak üzere olan bir duvarı tâmir etmesi, aslında yetimlerin himâyesinin ne derece önemli bir görev ve yüksek bir fazîlet olduğunu ortaya koymak içindir. Ayrıca helâl kazancın da ziyâna uğramayacağı hikmetinin ifâdesidir. Hakîkaten sâlih kulların helâl kazançları, Allah tarafından korunur, ziyâna uğramaz.

Büyük fıkıh âlimi, müctehid, İmam Şâfiî Hazretleri, gönül ehli bir kimse olan Şeybân-ı Râi Hazretleri'nden mânevi istifâde için önünde bir talebe gibi büyük bir edeple diz çöker, bâzı hususları istişâre ederdi. Talebeleri:

"-Yâ İmam! Sizin gibi bir âlim nerede, Şeyban nerede? Bunca hürmet ve iltifâtın hikmeti nedir? " diye sorduklarında, o büyük İmam:

"-Evladlarım! Bu zât bizim bilmediklerimizi bilir! " derdi.

Ahmed bin Hanbel ve Yahyâ bin Mâin de, bâzı meseleleri Mâruf-i Kerhi'ye başvurup ondan sorarlardı. Mânâ üstâdlarına zâhirî ilimleri değil, kalbî ilimleri tahsil için gidilir. Çünkü onlar, Allah'a ulaştıran yolların rehberleridir. Nitekim, nice büyük tefsir, hadîs, fıkıh âlimleri, tasavvufa intisâb etmiş, bilmedikleri incelikler hususunda Hakk dostlarını rehber edinmişlerdir. İbn-i Âbidin, Âlusi ve diğerleri gibi... Dünyanın en büyük hukukçularından biri olan İmâm-ı Âzam Ebû Hanife Hazretleri de, Câfer-i Sâdık Hazretleri'nin sohbetinden feyizlenmiştir.

Ebû Hanîfe Hazretleri'nin mâneviyat ehline büyük hürmetini ifâde eden şu olay da çok önemlidir:

Anlatıldığına göre, birgün Hakk dostlarından İbrâhim bin Edhem'in yolu İmâm-ı Âzam Hazretleri'ne uğradı. Ebû Hanîfe'nin etrafındaki talebeler İbrâhim bin Edhem'e küçümseyen, garipseyen gözlerle baktılar. İmâm-ı Âzam bu hâli gördü ve İbrâhim bin Edhem'e:

"-Buyurun efendimiz, meclisimize şeref veriniz!" diye seslendi.

İbrâhim bin Edhem mahcup bir edâ ile selâm verip geçti. İbrâhim bin Edhem oradan ayrılınca, İmam-ı Azâm'a etrafındaki talebeleri sordu:

"-Bu kimse efendilik ve büyüklük sıfatına ne bakımdan lâyıktır? Sizin gibi bir zât ona nasıl efendimiz der? "

Bunun üzerine İmâm-ı Âzam, yüksek tevâzusunu da ifâde eden şu cevabı verdi:

"-O, dâimi bir sûrette Allah ile meşgul, biz ise işin kıyl-u kâliyle... "

Öte yandan her hususta olduğu gibi ledünnî ilmin tahsîlinde de ilâhi tayinle konulmuş olan âdâb ve erkâna riâyet

etmek gerekir. Bu âdâbın en mühimlerinden biri, kulun acziyet ve hiçliğinin bilincinde olarak mütevâzi olmasıdır.

Nitekim, "Kelîmullah" şânına mazhar ve "ülü'l-azm" bir resûl olan Hz. Mûsâ;

"-Kavmimle uğraşmam lâzım, bana Tevrat yeter, zâten vahye muhâtab biriyim, Allah'tan istesem O, bana bu ilmi doğrudan öğretmeye kâdirdir... " dememiş; yüksek bir tevâzu sergileyerek murâd-ı ilâhiye tâbî olmuştur. Böylece, gelecek insanlığa bu hususta bir ölçü ve davranış mükemmelliğinden bir örnek sunmuştur.

"-O âlimi bulmak için gerekirse yıllarca yürümeye kararlıyım. " demesi de bunun açık bir delilidir. Hz. Mûsâ'nın o Zât'a karşı gösterdiği bu tevâzu, ilim ve mârifet talibi herkese güzel bir örnekdir.

Allah dileseydi o Zât ile Hz. Mûsâ'yı hemen karşılaştırabilirdi. Halbûki onları, sıkıntılı bir yolculuk sonunda karşılaştırmayı diledi. Demek ki bu yolda, aşk ve istiğrak içinde bir azim, kararlılık ve gayret ile "lutf-i ilâhi" gerekiyor. Aynı zamanda Hz. Mûsâ ile o Zât arasındaki bu haller, bâtın ilminin de sebeplere ve usûle uygun olarak, bir üstâddan alınması gerektiğine işarettir. Yâni bu ilme ekseriyetle, sebebsiz, rehbersiz ve mürşidsiz olarak ulaşılamaz. Ancak Veysel Kârâni Hazretleri gibi "Üveysî meşreb" olanlar istisnâdır. Bu yolda maksada ulaşmak için büyük bir azim ve yüce bir himmete ihtiyaç vardır.

Öte yandan Hz. Mûsâ'nın o Zât'dan ilim tahsil etmek istemesi; "Nasıl olur da bir veli, büyük bir elçiye ders verebilir? " şeklindeki bir soruyu akla getirebilir.

İşte bu durumda şu hususa dikkat edilmelidir ki, Hz. Mûsâ'nın o Zât'dan ilim tahsil etmek istemesi, onun hiçbir ilim ve mârifete sahip olmadığı, kendisine keşf ve ilhamdan

hiçbir nasib lutfedilmediği anlamına gelmez. Bu hal, herhangi bir hususta daha kâmil olandan, o hususun tahsîli gibidir.

Bu îtibarla o Zât'ın Hz. Mûsâ'ya belli bir müddet üstâd olması nedeniyle Hz. Mûsâ'dan üstün olduğu söylenemez. Gerçekte burada bir üstünlük mukâyesesi de söz konusu olamaz. Çünkü Hz. Mûsâ ile o Zât, kıyas kabul etmeyecek şekilde farklı vâdîlerdedir. Buradaki hikmet, ilâhi ilim karşısında tüm elçiler de dâhil bütün varlıkların âcizlik içinde olduğu gerçeğinin bütün insanlığa gösterilmesidir.

Tüm elçiler de bir beşer olmakla birlikte, ilâhi vahye mazhar olmuş, seçilmiş kimselerdir. Allah'ın bu müstesnâ kulları günah işlemezler. Ancak onlar da âciz birer beşer olmak îtibâriyle nadiren "zelle" denilen hatâlara düşerler. Allah bu sûretle onlara da, kâh hükümler açığa çıksın diye, kâh insanlığa örnek olsun diye beşer olmanın acziyetini tattırır ve onları çoğu kez bizim anlıyamayacağımız bir şekilde terbiye eder. Burada da Hz. Mûsâ ilâhî ilmin sonsuzluğu karşısında beşerin sâhib olduğu ilmin acziyetini anlayacak, kendisine bildirilmeyen daha nice ilimlerin mevcûd olduğunu görecektir. Kıyâmete (uyanışa) kadar gelecek olan insanlık da onun kıssasından birçok ibretler alacaktır.

Gerçekten elçiler bile nübüvvet gibi büyük bir kudret ve yetkiye sahip olmalarına rağmen, kendilerine bahşedildiği kadar ilme vâkıf olmuş ve Allah'ın lutfettiği nisbette de gaybı anlayabilmişlerdir. Ledün ilmi vehbî olduğundan, onlar bile Allah'ın bildirdiğini bilir, bildirmediğini bilemezler.

Hz.Mûsâ'nın o Zât'dan ilim taleb ederken kullandığı tâbir de, "sana verilen ilim" şeklindedir. Yâni ilim, kullardan değil, Hakk'tan bilinmelidir. Bütün ilimlerin mutlak kaynağı Allah'dır. O, dilediğine, dilediği kadar bundan ihsân eder. Bâzı ilimlerin tahsili için birtakım zâhiri sebepleri aracı kılar, bâzı ilimleri ise bizzat kulunun kalbine lutfeder. Diğer taraftan

bir kul, oruçluyken unutarak bir şey yese, orucu bozulmaz. Tıpkı bunun gibi Hz. Mûsâ'nın o Zât'a verdiği sözü unutarak ona îtirâz etmesi, berâberliklerinin devamına engel olmamıştı. Fakat Hz. Mûsâ bu ilimden gelmesi muhtemel nasîbini -mecbur olmadığı hâlde- bir mahcûbiyet heyecanıyla:

"-Eğer bundan sonra sana bir şey sorarsam, beni yanında bulundurma." (Kehf, 76) diyerek şarta bağladığı için, sonuçta nasîbi bu kadarla sınırlı kaldı.

Hz. Muhammed (sav):

"Allah, Mûsâ'ya rahmet buyursun. Eğer o sabredebilseydi, Allah onlar vâsıtasıyla bize (daha pek çok sır dolu ve ilginç) olaylar bildirecekti." (Müslim, Fezâil, 170; Buhâri, Tefsir, 18/2) buyurmuştur.

Demek ki bu yolda sabır ve temkin ehli olmak esastır.

Hz. Muhammed (sav) de hicret yolculuğunda, hakkında hadîs-i şerifte "üçüncüleri Allah olan ikinin ikincisi" (Buhâri, Ashâbü'n-Nebi, 2) buyurulan ve ümmetinin en fazîletlisi olan Hz. Ebû Bekir'i yol arkadaşı olarak tercih etmişti. Bu örnekler, mânevi yoldaki Allah rızâsı için olan hakîki dostlukların önemini ortaya koymaktadır.

Binbir sır ve hikmetlerle dolu olan Hz. Mûsâ'nın bu kıssası bile, bize ledün ilminin içeriğinden sâdece birkaç örnek sergilemektedir.

Ledün İlmine Vâkıf Olanlar

Hz. Muhammed (sav), iç âleminde son derece ölçülü olduğu gibi, dışa karşı da daima îtidâl üzere davranmıştır. Allah'ın kendisine lutfettiği akıl üstü yüksek hakîkatleri ehlinden başkasına bildirmemiştir. Bu konunun önemini belirtmek için Hz. Ali de:

"İnsanlara anlayacakları şekilde konuşunuz." (Buhâri, İlim, 49) buyurmuştur ki bu, kendi aklınızın erdiği kadar değil, onların akıllarının kavrayacağı derecede söyleyin, demektir.

Hz. Ebû Hureyre, bu sırlı mânevi hakîkatlerle âlâkalı olarak, halkın anlayamayacağı endişesiyle bir kısım hadîs-i şerifleri rivâyet etmediğini şöyle ifâde eder:

"Ben, Hz. Muhammed (sav)'den iki kap (dolusu ilim) belledim. Bunlardan birini halka yaydım. Ötekine gelince, eğer onu yaymış olsaydım şu boynum kesilirdi." (Buhâri, İlim, 42)

Hz. Muhammed (sav) şöyle buyurmuşlardır:

"Hikmeti ehlinden başkasına verirseniz, zulmetmiş olursunuz." (Dârimî, Mukaddime, 34)

Bu cümle, şu mânâyı da ifâde eder:

"Hikmet ve esrârı ehlinden men ederseniz, bu takdirde yine zulmetmiş olursunuz."

Kur'ân'da bir âyette şöyle buyurulmaktadır:

"Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilirse, ona pek çok hayır verilmiş demektir. Ancak akıl sahipleri düşünüp ibret alırlar." (Bakara, 269)

Temkin ehli (dinginliğe ermiş olan) büyükler, bu ilimden kendilerine verilen nasibi, sığ idrâklere teklif etmemişlerdir.

Zîra, aklın kavramakta âciz kaldığı bu mahrem sırlar, ehli olmayanlardan gizlenmelidir. Nitekim Allah'ın bâzı kullarına lutfettiği bu müstesnâ sırlara sahip olanlardan Hallâc-ı Mansûr, kalbindeki tecellîlerden ufacık bir huzmeyi ifşâ ettiği için îdamla cezalandırılmıştır.

Vahdet deryâsına dalan Hallâc, derin bir vecd ve sekr hâlindeyken, üzerindeki tecellîlerin şiddetli girdabına kapılmış ve "Ene'l-Hakk" diye feryâd etmiştir. Mahrem bir sırrın böylece dile dökülmesi, insanların akıl kıstası ile ölçmelerine sebep olmuş ve akıl, bu inceliği tartamamıştır. Hallâc'daki bu hâl, birçok velîde de görülmüştür. Fakat bu, ne bir tesbit ve ne de bir teşhistir. Bu, sâdece geçici bir hâldir ki fenâfillah makâmındayken temkin hâlini muhafaza edemeyip, akla riâyeti kaybeden velîlerde zuhur eder.

Aklın zâhiri kıstas ve kıyaslar âlemini terkettiği, yâni tükendiği bu hâlde, sahibine şer'an bir teklif yoktur. Zira ilâhî ölçüyle, şer'î mes'uliyetin ilk şartı "akıllı olmak"tır. Aklın ise böyle sözlerde hiçbir hissesi yoktur. Bu hâllerin akılla idrâk edilmesi mümkün değildir.

Böyle hâller cezbenin galebesi sonucu oluştuğu için, böylelerine tasavvuf tâbiriyle "meczûb" denilir. Meczûb, ilâhî cezbe karşısında aklı zaâfa uğramış, fakat kalbî âleminde dâimâ Allah'a bağlı olan kimsedir. Beşerî hayat için yadırganacak bir hâle sürüklenmişlerse de, kalbî idrâk, derûnî anlayış îtibâriyle pek çok sıradan insanları aşmışlardır. Onların irâde, idrâk ve iz'anları tahammülü aşan bir voltaja tutulmuş gibidir. Zât tecellîleri karşısındaki aczin beşerî hayattaki örneklerinden biri de bu kişilerdir.

Onların zâhir ölçülerine sığmayan bu gibi hâlleri, ehlince mâzur görülürse de halk tarafından kötü görülmesi de kınanmaz. Bunun için Hallâc-ı Mansur'un misâlimizdeki zikrettiğimiz sözü ve âkıbeti hakkında; "Hallâc da haklı, onu öldürenler de." sûretinde hükmedilegelmiştir. Bu sebepledir ki

tasavvufta "temkin" çokça tavsiye edilmiş ve meczup değil, câzip olmaya gayret etmek makbul sayılmıştır. Hallâc'daki bu tecellî bir hâldir. Bu hâl geçince Hakk Hakk'tır, eşyâ da eşyâdır. Şeyh Şiblî der ki:

"-Biz, Hallâc ile aynı aşamalardan geçtik. Bana mecnûn dediler ve kendi hâlime bıraktılar, ona ise akıl nisbet ederek îdam ettiler."

Bu ifâdeden de anlaşılacağı üzere, Hakk'ta fâni olarak hakîkat sırrına nâil olmak değil; nâil olunan sırrın sürükleyebileceği mânevî sarhoşluk hâlinde ehil olmayanlara ifşâ edilmesi sakıncalıdır. Bu ölçüye uymamaktan kaynaklanan bâzı heyecan taşkınlıklarını ve nâdir örnekleri genellemek sûretiyle, gerçek tasavvuf ve Hakk dostları hakkında ileri-geri konuşmak, son derece sakıncalıdır. Allah'ın sevgili kulları hakkında kötü söz söylemek ve onların kıymetini takdîr edememek, cehâlet ve basîretsizlikten ileri gelir. Bir mü'min'in onları reddetmesi ise aslâ düşünülemez.

Bu nedenle mânevî yolda en temel esas, mukaddes ölçülere sımsıkı bağlanmak; fakat sonsuz sırları da reddetmemektir. Bunun yanında Allah ile kulu arasındaki mahrem sırlardan kelimelere asla pay çıkarmamak gerekir.

Bütün bunlar, ruhi istiğrak hâllerinde ve aklın ötesinde yaşanan tecellîlerdir. Nitekim böyle özel hâller aşılıp tekrar eski bilince geri dönüldüğünde, bu tip taşkınlıklar yerini dinginliğe bırakır.

Bu sır ilminden bir kısmını, rumuzlu bir şekilde de olsa satırlara (yazıya) yansıtan Muhyiddîn ibn-i Arâbi'ye, ehlullâh büyük değer vermiş, ifâdelerinin derinliğine ulaşılmaz sırların hakîkatlerini seyretmişler, onu "Şeyh-i Ekber" diye yâd etmişlerdir. Bâtınî âlemden uzakta olanlarsa bu nükteyi çözemedikleri için, onu küfürle suçlamışlardır.

Eğer sırlara tahammül edecek dost ve sırdaş bulunmazsa, susmak daha iyidir. Çünkü herkese aklının erebileceği ölçüde söz söylemek gerekir. Yoksa hâlden anlamayana hikmet ve mârifetten bahsetmek, hakîkate zulmetmektir.

Bu îtibarla Muhyiddîn ibn-i Arâbi:

"Hâlimize âşina olmayanlar, eserlerimizi okumasınlar." buyurmuştur.

Hz. Mevlânâ da şöyle der:

"Ben bu esrârı, kapalı ve muhtasar söyledim. Çünkü geniş beyan etmeye çalışanın dili, dinleyenin de idrâki yanardı."

Yine Mevlânâ Hazretleri, birbirinden çok farklı istidâd ve yeteneklere takdîm edilen Mesnevî'sinde, sığ idrâklerin yanlış yollara düşmemesi için, anlaşılması güç ilâhi esrârı ve mücerred hakîkatleri, ya basit ve anlaşılır kıssalarla anlatmış, ya da rumuzlarla örterek yalnız ehline bildirmiştir. Bu sâyede kalbî derinliği bulunmayanlara Mesnevî'nin mânâsındaki incelikleri örtmüştür.

Hz. Mevlânâ şöyle der:

"Benim beyitlerim, beyit değil, bir mânâ cihânıdır. Kıssalarım, basit ve sıradan sözler değil, tâlimdir. Sırları izâh ve idrâk ettirmek içindir."

Hz. Ömer, şâhid olduğu bir olayı şöyle anlatır:

"Bir gün Hz. Muhammed (sav)'in huzuruna girdim. Hz. Ebû Bekir ile tevhîd-i ilâhi hakkında sohbet ediyorlardı. Aralarında oturdum. Sanki Arapça bilmeyen biriymişim gibi sözlerinden hiçbir şey anlayamadım. Hz.Ebû Bekr'e:

"-Bu hâl neyin nesidir? Siz Hz. Muhammed (sav) ile hep böyle mi sohbet edersiniz? " diye sordum.

Hz. Ebû Bekir:

"-Evet, bâzen Hz. Muhammed (sav) ile baş başa iken böyle sohbet ederiz." buyurdu. (Ahmed bin Abdullah et-Taberi, er-Riyazu'n-Nadra, II, 52.)

Hz. Ömer gibi dehâsından şüphe edilemeyecek derecede bir insan, ana diliyle yaptıkları bir konuşmada idrâk güçlüğü çekerse, sıradan insanların ne durumda olacağı buna kıyâsen kolayca anlaşılabilir.

İşte böyle sohbetlerde dile getirilen hakîkatlerin satıra (yazıya) dökülmeleri ve bu sûretle genel halk kitlesine iletilmeleri istenmemiş ve son derece sakıncalı görülmüştür. Bu nedenle bu tür bilgiler halka bildirilmemiş, sâdece ehil kimselere ulaşması sağlanmıştır. Bundan dolayı, kemâle erdiği zannolunan kimselerden bahsedilirken "Allah, onun sırrını (iç âlemini) her türlü mânevî lekelerden arındırsın." ifâdesi kullanılır.

Tasavvuf, insanların kalb âlemiyle ilgilendiği için evrenin yaratılış sebebi olan muhabbeti de tabiî olarak kullanmak zorundadır. Bu yüzden o, "aşk ve muhabbet yolu" olarak da vasıflandırılmıştır. Ancak aşk, bir coşkunluk olduğundan, irâdenin zaâfa uğraması, cezbe, vecd ve heyecanın kontrol edilememesi gibi bir sonucu da berâberinde getirebilir.

İnsanoğluna, bir övgüde bulunulduğu zaman etkilenebileceği gibi, ilâhi tecellîlerle ikrâm ve lutuflara ulaştığı zaman da dış âlemden sıyrılıp istiğrak hâline bürünebilir. Bu gâyet doğaldır. Önemli olan, o heyecan seli içinde bile, beşer olmanın gerektirdiği şartların dışına taşmamak, denge ve istikâmeti koruyabilmektir. Bu dengenin korunabilmesi için tasavvufi yollarda zâhirî ilimler ile mânevî hayatı birleştirmiş olan kimselerin rehberliğine gereksinim vardır. İrşad vazifesiyle mükellef olanlar, zâhirî ilimlerde lüzumlu bir kudret ve seviyeye ulaşmadığı takdirde, aşk ve muhabbet yolundaki tehlike yine büyüktür. Bunu bertaraf etmek için mürşidlerin zâhirî ilimleri de bilen kimselerden

olmaları şarttır. Bâzı tasavvuf ehlinde zaman zaman cezbe ve coşkunluğun şiddeti sebebiyle görülen heyecan taşkınlıkları, şeriat nazarında bir ayak sürçmesinden ibarettir. Bunlar, aslında makbul olan heyecan ve coşkunluğun aşırılıkta doğurabileceği tehlikeyi göstermektedir.

Bâzı Allah dostları seyr-u sülûkün sonunda halka döner. Bunlar irşâdla mükelleftirler. Evvelce de ifâde etmiş olduğumuz gibi bir çocuğa tedrîcî bir sûretle ders veren bir öğretmen gibi vâkıf oldukları hakîkatlerin çoğunu beşerî münâsebetlerinde bilmez gibi davranırlar. Diğer bâzıları ise irşâdla mükellef olmadıklarından, onlar, hayret makâmında kalır ve dâimî bir sûrette sükût hâlinde olurlar. Böyleleri ilâhi kudret akışları karşısında lal (dilsiz) gibidir. İnsanlara karşı vazifeli olan bâzılarıysa âdetâ çağlayanlara döner. Dillerinden ve gönüllerinden ilahî sır ve hikmetler taşmaya başlar.

Ledün ilmi hakkında bildiğimiz bütün bu bilgiler, bu ilmin öncelikle Allah'ın resullerindeki ve bir nebze de olsa, nasîbi olan velî kullardaki çeşitli tecellîlerinden, söze dönüşebilen kırıntı türünden nasiplerdir. Bu ilmin mutlak hakîkati, Allah katında olduğundan, onu gerçek manasıyla kavrayabilmek, idrâk sınırlarımızın üzerinde bir durumdur.

Ledün ilminde ileri düzeyde bilgiye sahip olanlar, merhamette de en ileri düzeyde merhamete sahiptirler. Çünkü onlar eşyânın (varlıkların) hakîkatini farketmiş, kader sırrı kendilerine açılmış kişilerdir. Onların bakışı, Hakk'ın bakışıdır, rahmet bakışıdır. Arayış içinde olanlar o bakışı bir kez görünce, o bakışı hiçbir zaman unutmazlar, ömür boyunca o bakışı arar dururlar. Bu arayışları kendilerinin de o bakışa ulaşmalarıyla sona erer. Artık kendileri de Hakk'ın bakışıyla bakar hâle gelirler.

3. BÖLÜM

Tevhîd Mertebeleri

Kelime-i tevhîd yâni "Lâ ilâhe illallah" sözü çok değerlidir. Bu söz, kişilerin bilinç düzeylerine göre değişik şekillerde anlam kazanır. En bilinen mânâsı "Allah'tan başka ilah yoktur" şeklindedir. "İlah yok sâdece Allah var" şeklinde tercüme edenler de bulunmaktadır. Ancak bu şekilde verilen manalar insanların hakîkati anlamaları için yeterli olmamaktadır. "İlah" ve "Allah" kelimelerinin ne anlama geldiği bilinmediği sürece söylenen sözler çok fazla etkili olmayacaktır.

Hz. Muhammed (sav) bir hadîsinde "Men kâle lâ ilâhe illallah dehalel cenneh": Kim samîmî olarak lâ ilâhe illallah derse cennete girer (Süyutî, Fethu l-Kebîr, 3:220) buyurmaktadır. Bu durumda kelime-i tevhîd cennete girişin anahtarı olmaktadır.

Ebrâr (kitabı sağ elinden verilecek olanlar, cennet ehli, saidler) bu sözü söyleyenlerin öldükten sonra tekrar dirilip cennete gireceklerini düşünürler.

Mukarrebûn (hesapsız kitapsız cennete girenler, Allah dostu olanlar) ise bu sözün mânâsını gerçekten idrâk edebilenlerin burada cennet gibi bir hayatı yaşamaya başladığını bilirler. Hattâ burada yaşanan cennetin, Zât cenneti olduğunun bilincinde olarak yaşarlar.

Ebrârın gideceği cennet, köşklerin, sarayların, hûrilerin olduğu, çeşit çeşit meyvelerden yenilecek olan, zevk ve sefâ içinde yaşanacak olan cennettir. Yedi kat cennet denen cennetler bu cennetlerdir. Ebrâr bu cennetlerde amellerine göre Allah'ın cemâlini de zaman zaman görürler. Geri kalan vakitlerini kendi cennetlerinde geçirirler.

Mukarrebûnun gideceği cennet bu cennet değildir. Onların gideceği cennette köşkler, saraylar, huriler yoktur, orada sâdece Allah vardır. Orası da burasıdır, içinde yaşadığımız bu dünyadır ve onlar sonsuza kadar nerede olurlarsa olsunlar her zaman ve yerde Allah'ı müşâhede ederler.

Yûnus Emre bir beyitinde;

Cennet cennet dedikleri,
Birkaç köşkle birkaç hûri,
İsteyene ver sen onu,
Bana seni gerek seni.

diyerek bu durumu güzel bir şekilde dile getirmiştir.

Kendini bilenler (mukarrebûn) hem kendilerinde hem de her yerde ve her şeyde (varlıkta) Allah'ı görürler ve her an onunla birlikte olmanın hazzını ve mutluluğunu yaşarlar. Bu lezzeti tatmayanlar bilmezler.

İşte söz konusu edilen bu nimete ermek için bu âriflerin, ârif-i billahların (kendini bilenlerin) "Kelime-i Tevhîd"i nasıl anladıklarını, bu değerli söze ne anlam verdiklerini iyice bilmemiz gerekiyor.

Bu konuyu Kur'ân'ı ve Hz. Muhammed (sav)'in sözlerini çok iyi anlayıp, değerlendiren ve hayatlarını bu bilinçle yaşayan kişilerin bakış açıları çok önemlidir. Allah dostları veya evliyâ diye tanımlanan bu kişilere "Tevhîd ehli" de denir. Bunlar sâdece kelime-i tevhîdi çok iyi anlayabilmeleri sayesinde bu yüksek mertebelere ulaşmışlardır.

Önceden bilinen tevhîd ile ilgili bilgiler, kendini bilenlerin (tevhîd ehlinin) bakış açısıyla değerlendirildiğinde, hemen hemen tüm insanların da aynı zevkleri yaşaması işten bile değildir. Bu konuyu merâk edenler için bütün sırlar açılmış, gizli olan hiçbir şey kalmamıştır.

Önceden bâzı endişe ve kaygılarla dile getirilmesinden çekinilen sır bilgiler (gerçekler) günümüzde işin ehli olan kişiler tarafından tüm açıklığı ile ortaya konmaktadır.

Yapılması gereken tek şey, bu kadim bilgilerden tüm insanların haberdar edilmesidir.

Bilim insanlarının son zamanlarda elde ettikleri bilimsel gerçekler (kuantum fiziği, birleşik alan, bilinç gibi) bu kadim bilgilerin anlaşılmasını çok kolaylaştırmıştır.

Günümüzde birçok kişi bu kadim bilgilere ulaşmış ve bu bilgilerin kendilerine sağladığı açılımlar sayesinde çok güzel, mutlu ve huzurlu bir hayat yaşamaktadırlar.

Stresli, sıkıntılı ve huzursuz bir yaşam süren günümüz insanının bu dertlerinden kurtulmaları için, bu konuyu bir an önce ele almaları ve anlamaya çalışmaları gerekmektedir.

Gerçekleri bir an önce öğrenmek ve yaşamak isteyen kişilerin, bu konuları bilen, yaşayan ve yaşatabilen kişilerle iletişime geçmeleri, sinerjik etki yaratacak ve bu süreci hızlandıracaktır.

Bu değişim süreci, sâdece kişilerin sıkıntılarından ve dertlerinden kurtulmaları ile kalmayıp, çok farklı sanatsal etkinliklerin artmasını da berâberinde getirecektir.

Tüm insanların bu güne kadar hiç yaşamadıkları güzel günlerin çok yakın olduğu bir sürecin içindeyiz. Önümüzdeki yıllarda, çok önemli değişimlerin yaşanacağı, âdetâ cennet gibi bir hayatın altyapısının hazırlanmakta olduğunu söyleyebiliriz.

Tüm bu güzelliklerin yaşanması için sâdece insanların bilinçlerinde sıçramaların oluşması yeterli olacaktır. İnsanlar bunun için çaba gösterseler de, göstermeseler de bu durum gerçekleşecektir.

Bu olay, insanlık tarihinde ilk kez yaşanacak bir süreçtir. Tüm dünya insanlarının sevgi, saygı, hoşgörü, mutluluk ve huzur içinde yaşayacağı bu süreç âdetâ bir patlama şeklinde gerçekleşecektir. Kıyâmet denilen bu olay, tüm insanlığın bir dirilişi, bir uyanışı olacaktır. Artık bundan sonra sonsuza kadar hiçbir sıkıntı çekilmeyecek, akla hayâle gelmedik güzellikler yaşanacaktır.

Hindistan'da maymunları yakalamak için hazırlanan bir maymun tuzağı varmış. Maymun avcıları, maymunun elinin girebileceği kadar büyüklükte bir kovuğun içine ceviz veya muz gibi maymunun sevdiği yiyecekleri koyarlarmış. Maymun kovuğun deliğinden elini içeri sokarak yiyeceği avucunun içine alıp yumruk yapınca elini çıkarmak istediği zaman, küçük olan kovuğun deliğinden elini çıkaramadığı için tuzağa yakalanıyormuş. Maymunun kurtulması için yapması gereken şey, sâdece elindekileri bırakıp elini kovuktan çıkarması iken, bunu yapamadığı için, avcılar da gelip maymunu yakalıyormuş. Bu tuzaktan kurtulan maymun çok nadirmiş.

İşte bizim de bu güne kadar edindiğimiz bilgilerimiz ve değer yargılarımız bizim için bir tuzak durumundadır.

Onun için geçici olarak önceki bilgilerinizi bir kenara bırakarak bu yeni bilgileri anlamaya çalışırsanız, süreç çok hızlı gelişecektir. Bu arada Şems'in Mevlânâ'yı uyandırmak için tüm kitaplarını havuza attırdığını da hatırlatalım.

Bundan sonraki bölümlerde bu gizli bilgiler özet olarak sunulmaktadır.

Aklınıza eski bilgileriniz geldiği zaman, yeni öğrendiğiniz bilgilere içinizden îtirâzlar gelebilir. Buna fazla aldırış etmeden okumaya devam edin.

Sonunda kazançlı çıkan siz olacaksınız.

Bundan hiç şüpheniz olmasın.

Fenâ (Yokluk) Mertebeleri

Fenâ mertebeleri üç aşamada gerçekleşir:

1. Tevhîd-i Ef'âl (Fiillerin Birliği)
2. Tevhîd-i Sıfat (Sıfatların Birliği)
3. Tevhîd-i Zât (Zât'ın Birliği)

1. Tevhîd-i Ef'âl (Fiillerin Birliği)

"Fenâ Mertebeleri"nin birincisi "Tevhîd-i Ef'âl" yâni "Fiillerin Birliği"dir. "Lâ fâile illallah" Türkçe karşılığı ile "Allah'tan başka fâil yoktur" demektir ve bununla kişinin kendi fiillerinin fâili (yaratıcısı) olmadığı ve görünen tüm fiillerinin aslında Hakk'a ait olduğu ifâde edilir.

İnsanın kendi fiillerinin fâili olduğunu sanması, aslında, nefsin insana oynadığı bir oyundur ve bu vehim (zan) insanın kendisini neredeyse Rabb olarak görme noktasına götürebilir.

Bu vehimden kurtuluş insanın kendisine ait olduğu zannedilen fiillerden soyunarak, bu fiillerin gerçek sahibinin eninde sonunda kendisinin değil Rabb'inin olduğunu idrâk etmesiyle mümkündür.

Tevhîd-i Ef'âl mertebesine şu âyet örnek olarak verilir: "Vallâhu halekaküm ve mâ ta'melûn": Oysa ki sizi de yapageldiklerinizi de Allah yaratmıştır. (Saffat, 96)

İnsan başladığı her işe "Besmele" ile başlar ve Rahman ve Rahîm olan Allah'tan başka fâil, yâni yapan ve işleyen olmadığını düşünür ve aynı zamanda kendisinin yaptığını zannettiği bu işlerde en küçük bir katkısının olmadığını bilirse, işte bu tecellî Allah'ın insana olan fiîlî tecellîsinden ibârettir. Bu tecellî Hakîkat yoluna girmenin başlangıcıdır.

Fiillerin fâilinin Allah olduğu telkîni insanın aklına "böyle bir düşüncede ahlâkî yükümlülüğün nasıl yeri olabilir? " Veya "İnsandan çıkan kötü fiilerde, yanlış işlerde ahlâken sorumlu

olan kimdir? ve kim kime karşı sorumludur?” sorularını getirebilir.

İnsan, hukuk açısından, kendi fiilerinden sorumludur. Buna rağmen, kendisi, ahlâkî anlamda gerçek fâil, yâni fiillerini kendisinden başka dış veya iç herhangi belirleyici bir unsurdan bağımsız olarak yapan bir fâil değildir.

“Özgürlük zannı” perdesi altında insanı aldatan ve nefsini azdıran “cüz’î irâde”yi düşünceden çıkarıp atmadan Tevhîd-i Ef’âl gerçekleşmez.

Pâdişah’ın huzûrunda, ondan gelecek bir emri almaya hazır olarak bekleyen ve Pâdişâh’ın irâdesine boyun eğmiş olarak bulunan bir kişinin kendi irâdesiyle iş yapması mümkün değildir.

Aslında potansiyel olarak iş yapabilir ama Pâdişâh’ın huzurunda bulunmasının kendisine telkîn ettiği “Edeb” onun cüz’î irâdesini elinden almıştır.

Böyle bir davranış yalnızca âriflere özgü bir ahlâktır ve “âr”dan (utanma duygusundan) kaynaklanır. Pâdişâh’ın kudretini bilen bir kişi, O’nun huzûrunda O’nun mutlak cebrine tâbîdir.

Allah dostları (kendini bilenler) her an Allah’ın huzûrunda bulunduklarını bildiklerinden, dâima Allah’ın irâdesiyle hareket ederler. Hiçbir zaman huzûrdan ayrılmazlar ki, irâdelerine sâhip olsunlar.

Allah’ın rahmetine ulaşmak isteyenlerin ilâhî irâde’ye mutlaka boyun eğerek ef’âllerini (fiillerini) Hakk’a vermeleri ve fakr’ı (yokluk bilincini) tercih etmeleri gerekir.

Şüphesiz buradaki fakr, yoksulluk anlamında değil, “El fakrü fahrî”: Fakrımla övünürüm, diyen Hz. Muhammed (sav)’in işâret ettiği gibi hiçbir şeyin kendisine ait olmadığını idrâk etmiş olan kişinin nefis ve vehim fakrıdır.

"Hakk kulundan intikâmı yine abdiyle alır,
Bilmeyen ilm-i ledünnî, ânı abd etti sanur,
Her işin Hâlık'ı oldur, abd eliyle işlenür,
Sanma ansız bahriyâ âlemde bir çöp debrenür."

İnsanı açık şirkten korumağa yönelik nefis arındırmasından sonra, Hakk yolunun yolcusu olan kişi kendisini bu sefer gizli şirkten de koruyacak olan Tevhîd mertebelerini hiç değilse ilm-el yakîn (bilgi düzeyinde) olarak zevk etmeğe (idrâk etmeye) yönelmelidir.

Tevhîd mertebelerinin ilk basamağı olan Tevhîd-i Ef'âl'de, Hakk yolunun yolcusu olan kişide egemen olan idrâk: asıl fâilin Allah olduğu idrâkidir.

Bu idrâke erişen kişi artık hiçbir fiili kendi fiili olarak görmez ve kendisininmiş gibi görünen fiilleri de Allah'a atfederek, o âna kadar fiillerini kendisininmiş gibi görmüş olmasının ortaya koyduğu gizli şirkden O'na sığınır.

2. Tevhîd-i Sıfat (Sıfatların Birliği)

Tevhîd-i Sıfat, sıfatların birliği demektir ve Tevhîd Mertebeleri'nin ikincisidir. Bu makâmın zevki "Lâ mevsûfe illallah" cümlesi ile ifâde edilir.

Bu mertebeyi idrâk etmeye çalışan kişi "Tevhîd-i Ef'âl"de olduğu gibi kendisinde emânet (geçici) olan bütün sıfatları Hakk'a vererek üzerinden ikinci elbiseyi de çıkarır ve sıfatlarda fenâ'yı (yokluğu) yaşar.

Hayat, ilim, irâde, kudret, işitme, görme, söz söyleme sıfatları Allah'a aittir. Ve bu sıfatlar insana birer ayna olup, bu aynalarda esas sıfatlanan görülecektir.

Kudsî bir hadîste kendini "Gizli Hazîne" olarak nitelendiren Hakk, aynı hadîsin devamında "bilinmeyi arzuladığını" ve bu nedenle de varlığı yarattığını söyler.

Bu bilinme arzusu sonucu Ahâdiyyet mertebesinden ilk tecellî gerçekleşir. Bu tecellî mertebesi de teolojik olarak Esmâ ve Sıfatlar mertebesidir.

Hakk'ın, mutlaklığından "nüzûl edip" de daha gerçekçi ve daha somut düzeylerde tecellî etmesi sonucu âlemler ortaya çıkar. Böylece Hakk'ın Nûr'u da evrene yansıyarak kendini açığa çıkarır ve "Bilinen-Bilinebilir" bir tecellîler manzûmesine dönüşür.

Hakk'ın "çokluk" olarak kendini gösterdiği bu mertebeye "Vâhidiyyet" (Bir'lik) mertebesi adı verilir. Buradaki birlik ifâdesi, "Çokluğun bir bütünü" demek olan Vâhid anlamındadır.

Varlık âlemi maddî nesnelerden (cisimlerden) ve maddî olmayan ya da rûhanî varlıklardan ibârettir. Bunlar Hakk'ın büründüğü tecellî (görünüm) sûretleridir. Bu anlamda her şey, ister maddî isterse rûhanî olsun, kendine mahsûs bir tarzda Hakk'ı ifşâ eder.

İnsân "Sıfatlar Hakk'ındır" diyerek, kendinin sandığı bütün sıfatları "Gerçek Sâhibi"ne iade etmelidir. Böyle bir idrâki gerçekleştiren kişi "Lâ mevsûfe illallah" demeye başlar, kendisi de Allah katında kabûl gören kullar arasına katılır.

Tevhîd mertebelerinin ikinci basamağı olan Tevhîd-i Sıfat'ta, kişide egemen olan idrâk asıl mevsûfun (sıfatlananın) Allah olduğudur.

Bu idrâke erişen kişi artık hiçbir sıfatı kendi sıfatı olarak görmez ve kendisininmiş gibi görünen sıfatların da Allah'a ait olduğunu anlayarak o âna kadar sıfatlarını kendisininmiş gibi görmüş olmasının ortaya koyduğu gizli şirkden O'na sığınır.

Bu idrâk kişiye tüm varlıklara daha sâkin, daha temkinli ve daha rahmânî bir bakışla bakmasını sağlar.

3. Tevhîd-i Zât (Zât'ın Birliği)

Tevhîd Mertebeleri'nin üçüncüsü "Tevhîd-i Zât" yâni "Zât'ın birliği"dir. "Tevhîd-i Zât", aynı zamanda fenâ makâmlarının da sonuncusudur. Bu makâma delil olarak Kur'ân'dan şu âyetler verilir:

"Küllü şey'in hâlikun illâ vechehû": Allah'ın Vech'inden başka her şey helâk (yâni yok) olucudur. (Kasas,88)

"Küllü men aleyhâ fân, ve yebkâ vechü Rabbike zül celâl-ü vel ikrâm": Her şey fânîdir (yok olucu ve geçicidir), ancak celâl ve kerem sâhibi olan Allah'ın Vech'i (zâtı) bâkîdir. (Rahman, 26-27)

Tevhîd-i Zât'ın idrâkine kaynaklık eden düşünce: "Lâ mevcûde illâ Hû", yâni "O'ndan başka varlık yoktur" ifâdesidir.

Allah'a giden yol Tevhîd'den geçer. Bu idrâkin uyanması için de Mürşid'ler (yol göstericiler), Hakk yolunun yolcularına onların idrâklerini uyandırmak ve "gizli hakîkatleri" bildirmek için yaşadığımız dünyânın nesnelerinden örnekler verir. Ve ancak bu örnekler aracılığı ile insanın algılama (idrâk), kavrama ve seçebilme yeteneklerini geliştirebilir.

Hakîkat yolcusunun seçebilme sezgisini güçlendiren, en önemli ve eşi benzeri olmayan örnek "Su" dur. "Suyun üç hâli" olan "sıvı, katı (buz) ve gaz (buhar)"dır.

Bu üç hâlin görünen gerçekliği ne olursa olsun, kesin olarak bildiğimiz odur ki; bu oluşumun ardında yalnızca iki adet hidrojen atomunun bir adet oksijen atomuna bağlanmasıyla elde edilen su (H_2O) vardır. Suyun buz hâlinin inceldiği, çeşitlendiği, değişik şekillere dönüştüğü bir yönü de kar tânecikleridir. Suyun biçim, hacim, sıcaklık parametrelerine bağlı olarak nasıl çeşitlendiğini ve bu parametreler ile nasıl donatılmış olduğunu daha iyi görürüz.

"Gerçek varlık suyun varlığıdır" ve suyun büründüğü sûretler izâfîdir (değişkendir) ve her ne olursa olsun, varlığını suya borçludurlar. Suyun görünen (beliren) tüm sûretleri aldatıcı bir hayâlden, sanal bir görüntüden ibârettir ve eninde sonunda tüm bu oluşumlar tekrar suya dönüşeceklerdir.

Suyun var oluşuna bağlı olarak ortaya çıkan kar tânecikleri ise suyun ne aynısı ne de gayrısıdır. Aynısıdır; çünkü suyun cevheri tekdir ve görünen çokluğun ardında gizlidir. Aynı değildir; çünkü, geçici bir sıfata bürünmüş sûret, varlığını ödünç aldığı cevhere denk olamaz.

Ayrıca, geçici varlığa yönelmek insanın gözünden "Gerçek Varlığı" kaçırır (örter) ve sonunda çokluk artık insana perde olur.

Burada "Lâ mevcûde illâ Hû" yâni "O'ndan başka varlık yoktur." sırrı açığa çıkar ve Zât'ın Nûr'u karşısında çokluk kaybolur. "Tevhîd-i Zât"ı zevk eden kişi; fiillerinin, sıfatlarının ve zâtının zâhirinin (görünen tecellîlerinin) zan ve kuruntu, bâtınının da "Zât'ın Nûru" olduğunu büyük bir hayret ve şaşkınlıkla anlar.

Tevhîd-i Zât makâmında Zâtullah'ın kendini evren ile sırlamasının aldatıcılığı kaybolur.

Fenâ mertebeleri boyunca yavaş yavaş bütün varlıkların yok olduğunu farkeden Hakk yolunun yolcusu Hakk'ın halkettiği herşeyden artık yüz çevirmiş, bütün bunları Hakk'a nisbet etmeyi öğrenmiş ve böylece de bu çokluk âleminde Vahdet'in bütünlüğünü idrâk etmiş olur.

Tevhîd mertebelerinin üçüncü basamağı olan Tevhîd-i Zât'ta, kişide egemen olan idrâk, kendisinin hiçbir varlığının olmadığıdır.

Bu idrâke erişen Hakk yolunun yolcusu artık hiçbir fiili, hiçbir sıfatı ve kezâ kişiliğinin özü olan zâtını da kendisine ait

nesneler gibi değil, bir süre kendisine izâfe edilen emânetler olarak idrâk eder ve bunların tümünün Allah'a ait olduğunu, o âna kadar kendine izâfe edilen fiilleri, sıfatları ve zâtı kendisininmiş gibi görmüş olmasının ortaya koyduğu gizli şirkden O'na sığınır: hakikî fakr (yokluk) ile O'nun Zât'ının okyanusunda bir damla gibi yok olur gider.

Bu idrâkin yaşanmasıyla birlikte, bu kişide bu idrâk de dâhil olmak üzere bütün varlıkların idrâki de yok olur.

Tevhîd-i Ef'âl ile başlayan Fenâ Mertebeleri, sırasıyla Tevhîd-i Sıfat ile devam eder ve Tevhîd-i Zât ile sona erer. Bu mertebeleri hakkıyla idrâk eden kişi fiillerini, sıfatlarını ve zâtını Hakk'a vererek "Ölmeden önce ölünüz" sözünün sırrını zevketmiş ve Hiçlik idrâkinin ne olduğu hakkında bir izlenim elde etmiştir.

Bir anlamda o kişi, bir çeşit kıyâmet yaşamış, Haşr'ın ve Neşr'in tadını daha bu âlemde almıştır. Tevhîd-i Ef'âl, Tevhîd-i Sıfat ve Tevhîd-i Zât aynı zamanda tenzîh makâmlarıdır.

Bu makâmda olan kişiler "Lâ mevcûde illâ Hû" zevkinin "hayret" sarhoşluğunda kendilerinden geçmiş ve manevî bir okyanus içerisinde bir damla gibi kaybolmuşlardır.

Tevhîd-i Zât mertebesi Fenâ mertebelerinin sonuncusudur ve buraya gelen kişi ölmeden evvel ölmenin zevkine varmış, kendi mülkü zannettiği ef'âl, sıfat ve zât'ı Hakk'a teslim ederek "Hiç" olduğunu anlamıştır. Tevhîd-i Zât, nefsâniyetin bittiği rûhaniyyetin başladığı, yoğunluğun yerini şeffaflığa bıraktığı bir makâmdır.

Ve bu makâm; uykunun (rüyânın) sona erip uyanıklığın devreye girdiği bir makâmdır. Tevhîd-i Zât'ı bir kere idrâk eden kişi için varlığın perdeleyici (aldatıcı, ikiyüzlü) görüntüsü kaybolur, onun yerini artık "O'ndan başka hiçbir varlık yoktur" zevki alır.

Tevhîd mertebelerinin Urûc Kavsı (Yükseliş Yayı) Kabe Kavseyn'de bir anlamda "Fenâ-i Zât"ta tamam olur. Kabe Kavseyn terimi, ok atılırken yayın elle tutulan ortasıyla, sağlı sollu iki ucu arasındaki mesafeyi ifâde eder. Bu terim, Necm Sûresi'nin 8-9. âyetlerinde geçen "Fekâne kâbe kavseyni ev ednâ": İki yay aralığı kadar, yahut daha yakın oldu, ifâdelerinden alınmıştır ve sufî terminolojide, Mi'râc olayında Allah ile Hz. Muhammed (sav) arasındaki yakınlığın delili olarak kullanılmaktadır.

Böylece, hakîkat yolculuğunun bu ilk kavsi biter, bunu gerçekleştiren kişi de nereye dönerse dönsün "Lâ (yokluk, hiçlik, fenâ) ayna"sında Hakk'ı idrâk eder.

Hakîkat yolcusunun gönüllerine gürül gürül akan hakîkat ve mârifet ilmi, bir Âb-ı Hayat'a (içeni ölümsüz kılan bir suya) benzer ve bu zevki tadanlar Allah'ın "Hayy" isminin mazharı olarak artık ebedî sürecek bir mutluluğa ve sevince kavuşurlar.

Çünkü onlar, birinci sûr'un üflenmesi ile Tevhîd-i Zât'ta fenâ bulmuş, kıyâmeti yaşamış, ölümü tatmışlardı. Şimdi ise onlar için yeni bir hayat başlamakta, Hakk bu cesetlere "Hayy" isminin hürmetine dirilik bahşetmektedir.

Böylece, Fenâ Mertebeleri tamam olmuş, ikinci sûr'la birlikte Bekâ Mertebeleri başlamıştır. Aynı zamanda bu mertebeler ikinci kavis olan Nuzûl (İniş) Kavsi'ne işâret etmektedir.

Tevhîd-i Zât neş'esini zevk ve hazmeden biri için artık tüm varlıkların insanlar için bir mekri (hilesi) kalmaz. Nereye dönse muhâtabı Hakk'dır. Her ân Hakk'ın huzûrunda bulunmanın kendisine bahşettiği Üstün Edeb'le hareket eder.

Bekâ (Varlık) Mertebeleri

Bekâ mertebeleri de üç aşamada gerçekleşir:

1. Cem Makâmı (Dirilik makâmı)
2. Hazretü'l Cem Makâmı (Fark makâmı)
3. Cemü'l Cem Makâmı

4. Cem Makâmı (Dirilik Makâmı)

Tevhîd Mertebeleri'nin dördüncüsü Cem Makâmı'dır ve aynı zamanda bu makâm "Bekâ Mertebeleri"nin de başlangıcıdır. Bekâ, ölümsüzlük demektir ve Allah'ın El-Bâkî yâni "Her şeyin sonu gelip çattığında var olmaya devâm eden tek Zât" ismine işâret eder.

Bekâbillâh ise nefsiyle ölü, Hakk ile diri olmak demektir. Çünkü ölmeden önce ölmek sûretiyle bu makâma gelmiş olan kişiye İkinci Sûr'un üflenilmesi ile hayat bahşedilmiş, Lâ'dan illâ'ya geçilmiştir. Artık Allah'a seyir bitmiş, Allah'dan ve Allah ile seyir başlamıştır.

Bu makâmda Hakk zâhir (görünür), halk bâtın (gizli) olmuştur. Bu makâma Hz. Muhammed (sav)'in: "Kulunun dilinden söyleyen, işiten ve şükreden Allah'tır" hadîsi delil olarak gösterilir.

Hakk'ın zâhir, halk'ın ise bâtın olması ne demektir?

Hakîkate talip olan kişi Fenâ Mertebeleri'nde de anlatıldığı gibi fiillerinden, sıfatlarından ve zâtından soyunmuş ve çıplak olarak bu makâma gelmişti. Şimdi ise Hakk, Zât'ıyla bu kişiye yeni bir elbise vermiştir ve böylelikle bu kişinin beşeriyeti, insanî yönü yalnızca geçici bir görüntüye dönüşmüştür. Yâni kul, "Hakk'ın rengine" (Sıbgatullah'a) bürünmüştür. Bu mertebede kuldan söyleyen Hakk'tır.

Nefsiyle değil, Hakk'ın Zâtı ile var olan hakîkat yolcusu, bu gerçeği idrâk ederek Hakk'a Hakk ile secde eder. Tevhîd-i

Zât'a kadar yâni Urûc Kavsi boyunca kişi daha yolun başında olduğundan her işin, her sıfatın ve her varlığın Hakk'tan ayrı olduğunun zannı içerisindeydi. Ama sonradan Nüzûl (İniş) Kavsi'nin başlangıcını teşkil eden Cem Makâmı'nda "Hayy nefesinin" etkisiyle kendisinde uyanmaya başlayan yeni bir akıl (Akl-ı Meâd) ile her şeyin Hakk'ın Zât'ı ile var olduğunu, Hakk'tan gelip Hakk'a gittiğini ve hattâ kendi Zât'ının Hakk'ın Zât'ından farklı olmadığını idrâk etmiştir. İşte bu makâmda kişinin secdesi artık "Hakk'tan Hakk'a" dönüşmüştür. Çünkü burada yalnız Hakk vardır; secde eden de, edilen de aynı hakîkatte toplanmışlardır. Bu tıpkı Güneş'in tam tepede olup, gölgeyi yok ettiği an veyâ saat on ikiyi gösterdiğinde "akreple yelkovanın birbiri üzerinde olduğu için görünenin yelkovan mı, yoksa akrep mi" olduğunun anlaşılamaması gibidir. Halk, Hakk'ın bâtınında kaybolmuştur. Kâbe'nin içinde her yer kıbledir. "Hakk ile Hakk olan" kişinin hâli değiştirilemez. İrfân sâhibi olan kişiden açığa çıkan özellikler yalnızca Hakk'ı gösterip, O'nu işâret eder. O, bu durumu ile Hakk'ın güneşi'ni yansıtan bir ay olmuştur. Bu nedenle nereye dönerse dönsün, Onun nûrlu yüzünde hep Hakk'ın Nûru görünmektedir.

Cem Makâmında bulunan kişinin idrâkinde tüm halk silinip "bâtın" olur ve bu kişi nereye dönerse dönsün eşyâ (varlık) aynasında yalnızca Hakk'ı görür. Böyle bir kişinin gözünde artık tüm dış sebepler yok olmuş, sebepler perdesinin gizlediği Hakk güçlü bir şekilde tek fâil (işi yapan) olarak ortaya çıkmıştır. Perdenin ardındaki Zât'ın kendini göstermesi ile "Karagöz Perdesi"nin önündeki sahne ve oyuncular kaybolmuşlardır.

Kur'ân'ın ifâdesi ile söylersek: "Hakk gelmiş, bâtıl zâil (sona erme) olmuştur." (İsrâ, 81)

İrfânî düşüncede Cem Makâmı "Gece" ile sembolize edilir. Çünkü gecenin karanlığında eşyânın nakışları silinmiş,

el ayak çekilmiş, çokluk yerini Vahdet'e (Birlik) bırakmıştır. İnsân rûhunun erdirici ve oldurucu hamlelerine gecelerin kaynaklık yaptığı bilinen bir gerçekliktir. Gecede Hakk zâhir, halk bâtındır. Belki de gece namazlarındaki okuyuşun -gündüz namazlarının aksine- sesli yapılması Hakk'ın insanda zâhir olmasıyla yakından ilgilidir.

Cem makâmına, Kur'ân'da üzerine yemin edilen "İncir"in de işâret ettiğini söyleyenler olmuştur (Tîn,1). İçinden binlerce çekirdek olmasına rağmen incirin tek oluşu böyle bir benzetmeye zemin hazırlamış olabilir. O içteki çekirdeklerin her biri birer incir ağacı (halk) kapasitesinde olduğu halde, tek incirin (Hakk) içinde kalmıştır. Yâni Hakk zâhir, halk bâtın durumdadır.

Hiçbir çile ve zorluk Cem Makâmını idrâk etmiş bir kişiyi Hakk'tan döndüremez. Çünkü Cem Mertebesi "Hakîkat" mertebesidir ve bu mertebede eksiklik, yanlışlık, çirkinlik yoktur. Her şey yerli yerincedir ve Hakk ile Hakk üzeredir.

Böyle bir zevki tadan kişide "Hoştur bana senden gelen" düşüncesi hâkimdir. Bu nedenle kimseye kızmaz, kırılmaz, darılmaz, her şeyi "sırf hayır" olarak değerlendirir ve herkese hakkını bağışlar. Kimi kime şikâyet edecektir? Ve bunu yaparken de hakîkate vâkıf olmanın içtenliği, doğruluğu, gönül hoşluğu ile yapar.

Cem Makâmında bulunan kişi "Hakk'ın Kelimesi" ve sıfatı da "Rûhullah" olarak nitelendirilir. Toplum içinde kendini sırlayan (eriten) bu kişileri teşhis etmek zordur, eğer bulunabilirlerse bu insanların bulunduğu yer "beled-il emîn" (Tîn, 3) gibi en güvenilir yerdir. Çünkü onlar "Rahman'ın Nefesi"nin taşıyıcıları ve nefislerini "Meryem" kılmış tâliplerin İsâ'nın zuhûruna yol açacak olan mânevî dölleyici rahmet elçileridir.

"Cem Makâmı" ile "Hz. İsâ" arasında bir özdeşlik vardır ve Hz. İsâ'nın bilinmezliğinin tüm ayrıntıları bu makâmda

çözülür, aydınlanır, bu nedenle de Cem Makâmı gizlilerin gizlisi olan "Rûh"un özel yeridir.

Kur'ân, Hz. İsâ'dan bahsederken onu bazen "Kelimetin minallah" yâni "Allah'dan bir Kelime" (Âl-i İmrân, 39) bâzen de "Kelimetuhû" yâni "O'nun Kelimesi" (Nisâ, 171) olarak vasıflandırır. "Kelime" ifâdesi Kur'ân'da çoğunlukla "Allah'ın İrâdesi"nin bir tezâhürü, yansıması ve tecellîsi olarak kullanılır. Bu tanımlama, Hz. İsâ'nın nefsini yalnızca dünyevî ihtiyaçlarını minumum seviyede karşılayacak bir noktaya indirir ve "Rûhâniyet"ini tam anlamı ile açığa çıkarır.

Böylece Hz. İsâ, Allah'ın irâdesinin bir başka deyişle "Kün" yâni "Ol" emrinin "ete kemiğe bürünmüş" şekli olmuştur. Ona "Rûhullah" denmesinin bir nedeni de budur. Çünkü O, Allah'ın rûhunu, diriliğini taşımaktadır ve hayat soluğu (nefesi) onun varlığıyla âleme yayılmaktadır. Kur'ân Hz. İsâ'nın bu özelliklerini şöyle vermektedir:

"Gerçekten de ben size Rabbinizden bir âyet getirdim. Ben size çamurdan kuş sûreti gibi bir şey yapar ve sonra ona üflerim de Allah'ın izniyle derhâl bir kuş olur. Allah'ın izniyle anadan doğma körü ve cüzzamlıyı iyi eder, ölüleri diriltirim. Evlerinizde ne yiyor, ne biriktiriyorsanız size haber veririm. Eğer inananlardansanız bunlarda sizin için bir ibret vardır." (Âl-i İmrân, 49)

Hz. İsâ'nın tavrı, Cem Makâmında bulunan kişiye yaşatılır. Cem Makâmı; kişinin kendisini, "Allah'ın Kelimesi" veyâ "Rûhullah" olarak idrâk ettiği bir makâmdır. Bu makâmda olanlar tıpkı Hz. İsâ'da olduğu gibi "nefis balçığına" batmış insânları "Rûhun Güneşi"ne döndürebilir, "ölü (kadavra) varlığa" bürünmüşleri yeniden diriltebilir, nefsen hasta ve hakîkate karşı kör olanları tekrar ışığa, sağlığa kavuşturabilirler. "Namaz mü'minin Mi'râcıdır" sözüne göre namaz nasıl Mi'râc'ın sembolü (işâreti) ise oruç da Cem Makâmının delili (sembolü) ve ışığıdır.

Tevhîd-i Zât'a kadar olan Fenâ Mertebeleri yolculuğuna Uruç Kavsi denildiği gibi Mi'râc Kavsi adı da verilir; çünkü bu makâmlar idrâk ve terakki (yükselme) makâmlarıdır. Kişinin de namazda Allah'a en yakın olduğu yer secde yeridir. Çünkü bu yere kadar kişi kıyâmda başlayan rükû ile devam eden ve secde ile noktalanan eylemlerinde gittikçe küçülerek hiçliğini gösterir ve varlığını yok ederek Rabb'a iâde eder. Tıpkı ef'âlini, sıfatını ve zât'ını Hakk'a vererek Mi'râc'ını gerçekleştiren Hakk yolunun yolcusu gibi. Mi'râc'ta Allah'ın yanına kabul ettiği kulunu Güzel İsimleri'nin (Esmâ'ül Hüsnâ) tecellîlerine mazhar kılar ve onlarla güçlendirir.

İşte Cem Makâmının kişinin ulvî yeteneklerle, kudret ve tasarruf yetkisi ile donatıldığı bir makâmdır. Bundan sonra kişi Bekâ Mertebeleri'ni oluşturan Nüzûl (İniş) Kavsi ile yeniden bu âleme döndürülür. Artık bu kişinin orucu başlamıştır. Şüphesiz bu oruç, yeme ve içmeyi terk etmek anlamına gelen bilinen oruç değildir. Bu oruç, Allah'ın kuluna Mi'râc'ta verdiği "kudret, himmet ve tasarruf yetkisini" edeben saklama (göstermeme) orucudur.

Bekâ bilincine erişen kişiler muazzam bir rûhânî kudretle ve Varlık hakkında da en yüce bilgilerle donatılmış olmalarına rağmen kendilerini sürekli sırlarlar. Çünkü onlar Allah'ın iradesine tabîdirler ve edindikleri Mârifet onları kendi hür seçimleri ile tasarruf yetkisini kullanmalarına mânîdir. Eğer kullanmaları yönünde ilâhi bir işâret alırlarsa bunu da dışarıya belli etmeden özel bir yolla gerçekleştirirler.

Bu makâmı zevk eden kişi âleme yalnızca Rahmettir ve yine bu makâmın insanı eşsiz ve üstün kılınmıştır. Zâten "Âlemlere rahmet olarak gönderilen" bir elçinin ilminden nasiblenen bir kişinin de çevresine rahmet kaynağı olmasından başka bir seçeneği yoktur. Cem makâmını kazanan kişinin beşeriyeti zâhirî bir saklanma olur. Bu görüntünün örttüğü ise Hakk'ın Zât'ıdır. Bu kişi artık Hakk'ın Zât'ıyla vardır. Anlayana onun bu hâlleri yalnızca Hakk'a delîl olur.

5. Hazretü'l Cem Makâmı (Fark Makâmı)

Hazretü'l Cem Makâmı Nüzûl (İniş) kavsini oluşturan Bekâ Makâmları'nın ikincisi, Tevhîd Mertebeleri'nin de beşincisidir. Bu makâmda Cem Makâmı'nın aksine "Halk zâhir, Hakk bâtındır". Bu makâmı idrâk eden kişinin sıfatları Hakk'tandır veyâ başka bir deyişle bu kişi Hakk'ın sıfatları ile bâkîdir.

Bu makâm, şeriat makâmıdır ve "Hakk'ın gizli, halkın ise ortaya çıktığı" durumdur. Bundan önce Halk yâni yaratılanlar Hakk'ın ilminde saklanmış "İsimler" durumundaydılar. Şimdi ise bu isimler Hakk'ın bâtınından çıkarak zâhir oldular.

Bu makâmda Hakk, kulun kuvvetleri olup, kulun yaşamı, kudreti, işitmesi, görmesi, söylemesi Hakk iledir. Bir kudsî hadîs bu gerçeği şöyle vurgular: "Ben kulumu sevdiğim vakitte, o kulumun kulağındaki işitmesi, gözündeki görmesi, dilindeki söylemesi, elinde ve ayağındaki gücü ben olurum. Kulum benimle işitir, benimle görür, benimle söyler, benimle tutar ve benimle yürür."

Bu makâmda Allah'ın güzel isimleri her yerde parıldayarak kendini gösterir ve bunu zevk ederek anlayan bir kişi artık her derde çâre bulacak bir konuma gelir. Eşyâ ilmi ile Esmâ ilmi olgun bir şekilde birbirleriyle bütünleşir, örtüşür; eşyâ (varlık) açısından bakıldığında, eşyâ Allah'ın güzel isimlerinin tecellî yeridir, esmâ açısından baktığımızda ise, esmâ eşyânın bâtınını teşkil eder. Öyleyse bütün iş insanın bakışına bağlıdır. Bu nedenle yalnızca varlığın üzerindeki esmâ elbisesini okumayı bilenler zâhirin, yâni Şehâdet Âlemi'nin, aldatıcı, saklayıcı perdesini ortadan kaldırabilirler.

Hakk varlığa isimleriyle tecellî eder ve bunu anlamak eşyânın hakîkatini çözmede kişiye yüksek bir vizyon kazandırır. Allah'ın güzel isimlerinden her birinin Hakk'a ulaşan bir ip gibi düşünülmesi gerekir ve ancak bu ipe tutunanlar insanlığın kemâline ulaşır.

Esmâ'lar aracılığı ile Hakk kendini kullarına gösterir. Bütün âlem Hakîkat-ı Muhammediyye'nin açılımından ibârettir.

Allah'ın Güzel İsimleri'nin zuhûr (çıkış) yeri olan eşyâ kendine özgü bir fıtrat dili ile Hakk'ı zikretmektedir. "Yedi gök, yer ve bunlar içinde bulunanlar, Allah'ı tesbih ederler. Âlemde O'nu tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz onların tesbihlerinin farkında olmazsınız" (İsrâ, 44) âyetiyle bu durum açıklanmaktadır.

Hz. Muhammed (sav)'in şöyle bir niyâzı vardır: "Yâ Rabbi, eşyâ hakkındaki ilmimi arttır ve beni ilminin ışığına tanıdık ve yakın kıl. "

Eşyânın hakîkatini görmek; eşyânın maddî olmayan, sâbit, mükemmel ve ölümsüz (hayy) olan örneklerini görmektir. Eşyânın hakîkatine vâkıf olanlar; başta peygamberler olmak üzere, bütün zıtlıkları Tevhîd potasında eriterek kendi Zât'ının vahdetine ve sırrına erişmiş, bundan ötürü de bütün âleme rahmânî bir merhâmet ve hoşgörü ile nazar kılan kâmil insânlardır.

Hazretü-l Cem Makâm'ında bu kişinin beşeriyyeti zâhir olur. Çünkü bu kişinin Tevhîd-i Sıfat aşamasında Hakk'a verdiği bütün sıfatlar bu sıfatların ilâhî kaynağının idrâki ve ilmi ile birlikte bu kişiye geri verilmiştir. Artık o, tasarrufuyla birliktir, Esmâ İlminin mazharıdır.

6. Cemü'l Cem Makâmı

Cem'ü-l Cem Makâmı, Tevhîd Mertebeleri'nin altıncısı, Bekâ mertebelerinin ise üçüncü ve son makâmıdır. Aynı zamanda bu makâm Nüzûl (İniş) Kavsi'nin de bitiş noktasıdır.

Bu makâm Hakk ile Halk'ın, Vahdet ile Kesret'in buluşma yeridir ve Kemâlât buradan zuhûr etmiştir. Bu makâm sâhiplerinin tevhîdî zevki: Hakk'ı müşâhede ederken halkı

görmekten ve halkı görürken Hakk'ı müşâhede etmekten perdeli olmamaktır.

Kur'ân'da Cem'ü-l Cem makâmına: "Ve mâ rameyte iz rameyte ve lâkinnal-lâhe ramâ": Attığın zaman da sen atmadın, ancak Allah attı, (Enfâl, 17) âyetiyle işâret edilmektedir.

Bu makâmda artık bu kişiden işleyen Hakk'tır. Daha önce Fenâ mertebelerini zevk eden kişinin Ef'âl, Sıfat ve Zât diye anılan üç elbiseden soyunarak bunları Hakk'a geri verdiğini söylemiştik.

Böylece çıplak kalan bu kişiye Bekâ mertebelerinde ise İlâhî Rahmet ile üç kat elbise giydirilir. Bu kişi Cem Makâm'ında Hakk'ın Zât'ının, Hazretü-l Cem Makâm'ında da Hakk'ın Sıfatları'nın elbiselerini giyinmişti. Bu son makâm Cem'ü-l Cem'de de Hakk'ın ef'âlinin (fiillerinin) elbisesini giyer. Cem'ü-l Cem'e ulaşan kişi bir çok iyilik ve güzelliklere kavuşur ve artık onun nefsi bulanıklıktan kurtularak vizyonu netleşir, olgunlaşır, temkin sâhibi olur, daha da önemlisi özgürdür.

Cem'ü-l Cem Mertebesi, insanın yaratılış gâyesinin hedefi olan ve "Ve mâ halaktül cinne vel inse illâ liya'budûn": Ben cinleri de, insanları da yalnızca bana kulluk etsinler diye yarattım (Zâriyat, 56) âyetinin de işâret ettiği gibi kulluk (ubûdiyet) mertebesidir.

Nefsâniyetin en kötü durumunda iken hiçbir şeyden haberi olmayan beşer Cem'ü-l Cem makâmını hazmettiğinde ezelî saflığına en ileri seviyede yaklaşmış, nefsâniyeti rûhaniyetine dönüşmüş, gelip geçici hâlinden soyunarak Hakk'ın irâdesinde erimiş, nûranîlerden olmuştur.

Böyle olunca da mutlak özgürlüğün sâhibi olan Yaratıcı, saflaşan kulunda bütün kudret ve tasarrufuyla tecellî etmeye (işlemeye) başlar. İşte bu, en ileri özgürlük hâlidir.

Bundan da anlıyoruz ki, özgürlüğün kemâli ile kulluğun kemâli aynı noktada birleşmektedir. İrfânî dildeki ifâdesi ile: "Bu yolda son, aslında başlangıca dönüştür" diye anlatılmak istenen durum gerçekleşmektedir. Başlangıç da son da insanın içinde dürülüp saklanmıştır. İnsan iç âleminde saklı olan mesâfeleri aşarak Saf (Kâmil) Nefis hâline dönüşmektedir. Geçirilen arınma eğitimi insanı tekrar o eski hâline getiriyor. Bu nedenle Hz. Muhammed (sav)'e, hem de İsrâ gibi bir yolculukta abd (kul) diye hitâb edilmesinin mânâsındaki büyüklük de buradan gelmektedir.

Özetle söylemek gerekirse: "İçinde kulluk sırrını gerçekleştirene, dışında özgürlük verilir." (Sehlü-t-Tüsterî) Cem'ü-l Cem makâmındaki kişinin cesedinden, nefsinden ve Rûh'undan şeksiz şüphesiz Allah işlemektedir ve artık O kişi bu hâliyle özgür ve mutludur. Böyle bir kişinin her şeyini yüce Rabb'i kaplar; Kul, Rabb ve Mürebbî aynı Gerçek'te birleşir. Çünkü bu makâma gelmiş bir kişi, kendi zâtı ile Hakk'ın Zâtı'nın aynılığını idrâk etmiş, varlığın ve kaderin sırrı kendisine açılmış, görülen zâhirî (dış) zıtlıkları Tevhîd potasında eritme tasarrufuyla donatılmıştır. Artık O, bütün bu farklılıkların aynı Hakîkat'in farklı yüzleri olduğunu kâmil bir biçimde idrâk etmiştir.

Böyle bir idrâkin kişiyi ulaştırdığı ilim (İlm-i Ledün) çok özeldir. Cem'ü-l Cem'i zevk eden kişi için "Evvel, Âhir, Zâhir, Bâtın" aynı çizgide toplanmıştır. O, aynı anda hem zâhire (dışa) hem de bâtına (içe) nazar edebilmekte, evvelin (öncenin) ve âhirin (sonranın) bilgisinden haberdar olmaktadır. Çünkü O, Allah'ın boyasıyla boyanmış, Hakk'ın gören gözü, işiten kulağı ve tutan eli olmuştur.

Cem'ü-l Cem makâmı, aynı zamanda, kişinin Hakk için kâmil bir aynaya dönüşmüş olduğu makâmdır. Hz. Muhammed (sav) bu makâmda kendini "Men reâni fakad rey'el Hakk": Beni gören gerçekte Hakk'ı görmüş olur, (Buhârî, Tabir, 10; Müslim, Rüya, 2) sözüyle tanıtmıştır.

Bu makâmdaki kişi, Allah'ın kemâlâtını ortaya koyan bir ayna oluşunun bilincindedir. Bu nedenle onun bu aynalık görevini yerine getirdiği bu makâmın en ileri kulluğudur. Cem'ü-l Cem'de bulunan kişi Hz. Muhammed (sav)'in hem ilmine hem de ahlâkına vâristir ve bu yönüyle o bir yandan kulluk sorumluluklarını yerine getirirken, bir yandan da bâtını sâhipli bir varlık olarak yüce Yaratıcı'ya teslim olmuştur. Cem'ü-l Cem'de olan kişi, Allah'ın, Kur'ân'da Hz. Muhammed (sav)'i övdüğü, "Ve inneke le alâ hulukin azîm": Andolsun ki Sen en yüce ahlâk üzerinesin (Kalem, 4) âyetinin mazharıdır.

Cem'ü-l Cem, Şeriat ile Hakîkat'ın cem edildiği (toplandığı) makâmdır. Başka bir deyişle bu makâmdaki kişinin zâhirini Şerîat, bâtınını ise Hakîkat süslemektedir. Bu nedenle bu kişi zâhirde Şerîat'in kendisine yüklediği görevleri yerine getirirken tâvizsizdir fakat merhametli ama her hâlükârda adâlet üzere olmak durumundadır. Bu da onu "El Kahhâr" isminin bir uygulayıcısı olarak Celâl sâhibi kılar. Ama bunu yaparken de işin hakîkatine vâkıf olmanın getirdiği Cemâl'i de izhâr eder. O, "El hayru fî mâ vaka'a" yâni "Vuku bulanda hayır vardır" ya da "Hayır, vâki olandadır" sözünün huzuru içerisindedir. Bu bilinçle kusurları bağışlar, affeder, her şeye rahmetle bakan bir Mâhza Hayr'a (Sırf iyiliğe) dönüşür. Artık O, her hâliyle "Âlemlere rahmet olarak gönderilen" (Enbiyâ, 107) Hz. Muhammed (sav)'in ahlâkına bürünmüştür. Daha da ilerisi, böyle bir kişi Hakk ile bâkî olmanın şuuruyla Cenâb-ı Hakk'ın Samedâniyet'inin de mazharıdır. Bu niteliğiyle kimseye ihtiyâç duymayan bir vekâr (olgunluk) içindedir.

Cem'ü-l Cem makâmını hazmeden kişi, Cenab-ı Hakk'ın ilâhî lûtuflarını ubûdiyyet perdesi altında olgunlukla örten bir İnsân-ı Kâmil ve Mürebbî'dir. Böyle bir kişiye erişen ve o zâtın bu niteliğini keşfeden kimse bilmelidir ki önüne çıkmış olan bu fırsat kemâle ermek için hayatının fırsatıdır.

Ahâdiyyet Mertebesi

7. Ahâdiyyet Makâmı

Ahâdiyyet Makâmı, Tevhîd Mertebeleri'nin sonuncusudur ve ancak kendilerine Mi'râc lûtfedilen kişilerin Hakke-l Yakîn olarak zevk ettikleri makâmdır. Bu makâmı ilme-l yakîn ya da ayne-l yakîn zevketmek mümkün değildir.

Bu makâmın diğer makâmlar gibi İlme-l Yakîn ya da Ayne-l Yakîn bir yolla öğrenilmesi mümkün değildir. Çünkü; gerek İlme-l Yakîn ve gerekse Ayne-l Yakîn aracılığı ile elde edilen ilim, çalışılarak elde edilen bir ilimdir ve bu ilim aynı zamanda kişinin yeteneği, kapasitesi ve idrâk düzeyi ile sınırlıdır.

Sâdece bu makâma ulaşmak değil, bütün Tevhîd makâmlarını söz kalıplarına dökmek de, sözle anlatmak da zordur ve ne kadar sohbet yapılsa, emek harcansa, himmet edilse de bu Tevhîd makâmlarını öğrenmek yeterli değildir; başka bir deyimle bu makâmların yaşanılması gerekmektedir.

Ahâdiyyet Makâmını yaşamak, ancak Allah'ın lûtuf, kerem ve ihsânıyla gerçekleşir. Ama tümüyle içe dönük ve dolayısıyla da sübjektif olan yâni objektifleştirilmesi mümkün olmayan böyle bir manevî tecrübenin, ruhânî şölenin içeriğinin nasıllığı ise hiç şüphesiz bilgimiz ve zevkimiz dışındadır. Bu tıpkı kendisine "Aşk nedir?" diye sorulduğunda Mevlâna'nın verdiği karşılığa benzer: "Ben ol da, gör!"

Bu mânevî tecrübenin adı tasavvufî literatürdeki tanımıyla Mi'râc'tır. Tabiîdir ki bu Mi'râc'ı Hz. Muhammed (sav)'in Mi'râc'ı ile karşılaştırmamak ve karıştırmamak lâzımdır. Yalnız şunu söyleyebiliriz ki; Hz. Muhammed (sav) hangi olaylara iştirâk ettiyse, o Hz. Muhammed (sav)'in sünnetidir ve bütün ümmetine de bu kapılar açıktır. Artık Mi'râc'ı

yaşayan bir kişi için bütün sözler bitmiş, mertebeler anlamını yitirmiştir. Çünkü bu öylesine bir Vuslât (Kavuşma)'tır ki, Allah huzûruna çağırdığı kişiye bu bir anlık bile olsa tüm mertebelerin bilgisini vermiş, onu Esmâ'ü-l Hüsnâ'sı ile süslemiş ve güçlendirmiştir.

Mi'râc'ı yaşayan kişi; bütün fiillerini, sıfatını ve zâtiyetini Allah'ın Nûru'nda yakmış, orada varlığını yok etmiş, Allâh'ın Nûru'yla yıkanmış abdest almış ve nûrânîler ve rûhânîler zümresine katılmış bir kimsedir. Nefsi tamamen rûhlaşmıştır. Çünkü Allah'ın zâtiyeti öyle bir zâtiyettir ki, O'na erişenin herşeyi Nûr'a dönüşür.

Yalnız bu arada, daha önce Tevhîd-i Zât'ta değindiğimiz Mi'râc hadîsesi ile şimdi anlatmaya çalıştığımız Ahâdiyyet Makâm'ındaki Mi'râc hadîsesi arasındaki farkı iyi seçmek gerekir. Birincisindeki Mi'râc, ilmen ve kalben tadılan bir idrâktir. İkincisi ise Mi'râc'ın hakîkatini idrâk etmek, Hakk'ı rûhen şeksiz tanımak anlamında ve bilfiil yaşanan bir olgudur. Bu ikisi arasındaki fark, gölge ile asıl arasındaki fark gibidir.

4. BÖLÜM

Bilinç Düzeyleri

Herkes bebeklik evresinden îtibâren birçok değişik evrelerden geçer. Bebekler önce kendilerini tanımaya, kendi özelliklerini keşfetmeye çalışırlar. Hem kendilerini (fiziki bedenlerini, sâhip oldukları yeteneklerini) hem de çevrelerini (çevresindeki insanları) anlamaya, tanımaya çalışırlar. İlk önceleri hiçbir kural tanımadan özgürce içlerinden geldiği gibi hareket ederler. Daha sonraları ise (çocukluk evresinde) çevrelerindeki insanların değer yargılarına göre hareket etmek zorunda olduklarını anlamaya başlarlar.

Çevresindeki insanların değer yargıları zamanla onların da değer yargıları olur. Etrafındaki kişilerin iyi olarak tanımladıkları işleri yaptıklarında övülmeye, kötü olarak tanımladıkları işleri yaptıklarında ise eleştirilmeye ve suçlanmaya başlarlar.

Çocukların sevilmekten ve övülmekten hoşlanmaları onları genellikle kurallara uygun hareket eden bir kişiliğe dönüştürür. Kurallara uymadığı zaman büyük sıkıntılar yaşamaktansa, kurallara uyarak çektikleri sıkıntıları en aza indirme gayreti içinde olurlar.

Yetişkin olduklarında da aynı durumu sürdürmek isterler. Ancak genetik olarak içlerinde taşıdıkları özellikler ile dışarıda karşılaştıkları şartlar uyumlu olmadığı sürece sıkıntıları sona ermez.

Hayatlarında bâzen güzellikler yaşarlarken bâzen de sıkıntılı anlar yaşamaktan kurtulamazlar.

İnsanların yaşadıkları bu boyuta sıkıntılı boyut (Ruh boyutu) denir.

Allah, Âdem'e ruhundan nefhettiği için, bütün insanlar bu boyutu yaşamak zorundadırlar. Çünkü bu boyut Allah'ın tüm sıfatlarının, cemâl ve celâl esmâlarının yaşandığı yerdir.

Birçok insanın yaşamı bu "Ruh boyutu"nda sona erer. Çok az insana (Binde bir oranında) bir üst boyut olan "Nur boyutu"na geçmek nasîp olur.

"Nur boyutu"na geçen insanların hiçbir sorunları ve sıkıntıları kalmaz. Her zaman huzur içinde olurlar. Böyle kişiler halk arasında "evliyâ" diye tanımlanan kişilerdir. Bunlardan bâzıları hiçbir kimseye bir şey anlatmadan kendi hâllerinde yaşarlarken, bâzıları da diğer "Ruh boyutu"nda yaşayan kişilere nasihat ederler, yol gösterirler. Bu kişiler Hz. Muhammed (sav)'in kardeşleri hükmündedir.

Çok nâdir de olsa "Nur boyutu"nda yaşayan kişilerden bâzıları "Sır boyutu"na geçerler ve orada yaşamaya başlarlar.

"Sır boyutu"nda yaşayanlar gerçek özgürlüğü tam anlamıyla doyasıya yaşarlar, onların nasıl bir hayat sürdüklerini kendilerinden başka kimse bilemez. Onlar gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, akla hayâle gelmeyen nimetlerle nimetlenenlerdir.

Bu boyutta yaşayanlar "İnsan benim sırrımdır, ben de insanın sırrıyım" (Marifetname, sayfa: 1004 benzeri) diye belirtilen kudsî hadîsinin sırrına vâkıf olmuşlardır.

Ne mutlu "Sır"ra vâkıf olanlara!

Ne mutlu "Sır boyutu"nda yaşayanlara!

Ne mutlu "Sır boyutu"nda yaşatanlara!

Ruh Boyutu

1. Alt Bilinç Düzeyi (Uykuda Olan Kişiler)

Alt bilinç düzeyinde bulunan kişiler, bâzen içlerinden geldiği gibi, bâzen de çevresindeki kişilerin değer yargılarına göre hareket ederler. Bu kişilerin tek amacı, bu dünya boyutunda arzu ve istekleri doğrultusunda bir hayat yaşamaktır. İçinde bulunduğu ortamda en iyi şekilde yaşamanın, mutlu ve huzurlu olmanın yollarını araştırırlar ve bunun için gerekli olan tüm çabayı gösterirler.

Ancak bu arzu ve isteklerine bâzen ulaşabilirlerse de genellikle bunu başaramazlar, sıkıntılı ve stresli bir hayat yaşarlar. Çünkü arzu ve istekleri fazla, olanakları kısıtlıdır.

Bu kişilerden bâzılarının değer yargıları çok fazladır, hayatı çok ciddîye alırlar, zaman zaman güzel anlar yaşasalar da genellikle sıkıntı ve stres içindedirler. Hem kendilerini hem de başkalarını her fırsatta eleştirir ve yargılarlar.

Bunlardan bâzıları ise aşırı kuralcı değildirler, hayatı çok fazla önemsemezler, genellikle neşelidirler ve mutlu görünürler, arasıra dertli olsalar da bu durumları uzun sürmez.

Alt bilinç düzeyinde olan kişiler âdetâ uykudadırlar, bâzen güzel rüyâ, bâzen de kötü rüyâ görmektedirler. Kendilerinin uykuda olduklarının ve rüyâ gördüklerinin farkında değildirler. Kendilerinin gerçek kimliklerini bilmedikleri için hayatın tüm olumlu ve olumsuz şartlarından etkilenirler.

Kendilerini dünyaya getiren bir anneleri ve babaları olduğunu, evlere ve arabalara sahip olduklarını, bir meslek sahibi olduklarını, evli olduklarını, çocuklarının olduğunu ve bir zaman gelip öleceklerini, toprağın altına gireceklerini, öldükten sonra cennete veya cehenneme gideceklerini

düşünürler. Bir taraftan cennette Allah'ı ve sevdiklerini göreceklerini, sonsuza kadar mutlu bir şekilde yaşayacaklarını ümit ederlerken, bir taraftan da cehenneme girebilecekleri ihtimâlini düşünerek korku içinde olurlar.

Bu kişiler kendisini doğan, büyüyen, yiyen, içen, eşleri, kardeşleri, çocukları olan ve bir zaman sonra ölecek bir varlık olarak kabul etmektedirler.

Bu bilinçte olan kişiler kendilerinin kim olduklarını merak etmezler, kendilerine sunulan değerli bilgiler hakkında fazla düşünmezler, varlıkların hakîkatini anlamaya çalışmazlar. Aksine kendilerinin çok şey bildiklerini, kendi fikirlerinin en güzel fikirler olduğunu, kendi değer yargılarının en geçerli değer yargıları olduğunu ifâde eder dururlar.

Böyle kişilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için çok konuştukları, genellikle kendilerini beğendikleri, diğer insanları ve içinde yaşadıkları toplumun kurallarını sürekli eleştirdikleri en fazla dikkati çeken hususlardır.

Kendilerinin sahip oldukları olumsuz özelliklerini zaman zaman fark etmelerine ve bu nedenle içlerinde bir pişmanlık hissi uyanmasına rağmen, bu pişmanlık, onların hâl ve tavırlarında olumlu bir değişikliğe neden olacak düzeyde değildir.

Bu bilinç düzeyindeki bir kişinin uyanabilmesi için önceden uyanmış, aydınlanmış, kendini bilen, yâni nur boyutuna geçmiş olan bir kişinin rehberliğine gereksinim vardır.

2. Orta Bilinç Düzeyi (Uyanmak İsteyen Kişiler)

Orta bilinç düzeyinde olan kişiler kendi içinde bulunduğu durumdan, kendi yaşadıkları hayattan ve etrafında olan olup bitenlerden rahatsızdırlar. Bu olup bitenlere bir anlam veremedikleri için, sürekli bir arayış içindedirler. Kendi gerçek

kimliklerini merak etmelerine rağmen, bu konuda yeterli bir bilgiye sahip olamadıkları için sürekli bilgi açlığı içindedirler.

Böyle kimselere, kendini bilen, aydınlanmış, nur boyutuna geçmiş kişiler tarafından, gereksinim duydukları gerçek (kadim) bilgiler sunulduğu zaman rahatlarlar ve huzur bulurlar.

Kendi hastalığı için gerekli olan ilacı bulmuş bir hasta gibi sevinirler. Kendilerine bu huzuru sağlayan kişilere teşekkür ederler ve onların yanından hiç ayrılmak istemezler. Âdetâ çok güzel bir rüyâ görmektedirler. O âna kadar hayatlarında hiç duymadıkları bilgileri işitmekte ve hiç hissetmedikleri duyguları yaşamaktadırlar. Bu güzel ortamda zamanın nasıl geçtiği anlaşılamaz bir hâle gelmiştir. Âdetâ zaman ve mekân kaybolmuş, içlerini târifi mümkün olmayan bir huzur doldurmuştur.

Ancak bu durum, o ortamdan uzaklaşıldığı zaman ortadan kalkar ve bu kişiler kendilerini daha önceden yaşadığı boyutta bulurlar. Yine eski bilinç düzeylerine geri dönmüş, eski yaşadıklarını yaşamaya başlamışlardır. Daha önceden zaman zaman da olsa zevk alarak yaşadıkları ortamdan hiçbir zevk almamakta, ancak ciddî bir huzursuzluk da hissetmemektedirler. Bunun neden böyle olduğuna da bir anlam verememektedirler. Dışardan bu kişileri gören yakınları bu kişilerde olan değişikliği (durgunluğu) farkederler.

Yakınları, bu durumda olan bir kişiye;

"Bir derdin mi var?"

"Neden böyle durgunsun?" diye sorular sorduklarında;

"Hayır, hiçbir derdim ve sıkıntım yok, gâyet iyiyim" diye cevap verirler.

Bu durumda olan kişilerin kalplerinde bir nur parlamaya başlamış ve kısmen de uyanmaya başlamışlardır. Ancak, yeni

öğrenmiş olduğu hakîkat (kadim) bilgilerini hatırladıkları zaman içlerini güzel duygular kaplamakta, eski bilgilerine döndükleri zaman sıkıntılı hâller yaşamaktadırlar.

Bu kimseler, tam bir huzura ve dinginliğe ulaşamadıkları için, bu hâllerinin diğer insanlar tarafından da bilinmesini istemezler.

Bu "git-gel"ler bir süre devam eder.

Ancak, bir taraftan da yeni öğrendikleri hakîkat bilgilerini yakınlarına ve sevdikleri kişilere anlatma arzu ve isteği duyarlar. Bunlardan bâzıları bu yeni öğrendikleri bilgileri yakınlarına anlatmaya çalışsalar da bunun kolay olmadığını hemen farkederler ve anlatma girişiminden vazgeçerler. Zaman zaman eski bilincine geri dönüp eski yaşadıklarını tekrar yaşamaya başladıklarında da huzursuz olurlar.

Ve;

"Ben bu duruma neden düşüyorum?, Aslında düşmemem gerekirdi" diye kendisini eleştirmeye ve kınamaya başlarlar.

Bu durumda olan kişiler ilk fırsatta bir üst bilinç düzeyine geçmek zorundadırlar. Çünkü burası kişilerin sürekli huzur hâlini sağlayan bir bilinç düzeyi değildir.

3. Üst Bilinç Düzeyi (Uyanması Yakın Olan Kişiler)

Orta bilinç düzeyinde bulunan kişiler, kendilerini bilenler ile sürekli iletişim hâlinde olmaları durumunda kısa sürede üst bilinç düzeyine yükselirler. Bu üst bilinç düzeyine ulaşan kişilerde "git-gel"ler azalmış, fakat arasırada da olsa eski bilinç düzeyine geri dönüşler yaşanabilmektedir.

Daha üst bilinç düzeylerinden esintiler aldıklarında kendilerini çok güzel duygular kaplayan ve içleri huzur dolan bu kişilerde, alt bilinç düzeylerinden esintiler geldiği zaman bu güzel duygular ve hisler kaybolmaktadır.

Bu kişiler, iyilik ve kötülükleri hassas bir şekilde ayırdedebilme ve içlerinden gelen nefsânî duygularının aşırılıklarına direnebilme gücüne kavuşurlar. Kendisine huzursuzluk veren herşeyden uzaklaşırlar. Artık alt ve orta bilinç düzeylerindeki insanlardan uzak durmaya, daha üst bilinç düzeyinde olan kişilerle birlikteliklerini en üst düzeyde yaşamaya gayret ederler.

Bu üst bilinç düzeyi, ilhâm (esinti) alan bilinç düzeyidir. Bu kişiler, almış oldukları değişik ilhâmlar nedeniyle, uykudan uyanmaya başlarlar.

Bunlar "Nur Boyutu"na doğru yönelirler ve daha üst boyutlardan birtakım esintileri alacak bir kıvâma ulaşırlar. Fakat bu esintilerin üst bilinç düzeylerinden mi yoksa alt bilinç düzeylerinden mi olduğunu anlamak kolay değildir. Bunu anlayabilmek için, "Kendini Bilen" veya "Nur boyutu"nda yaşayan bir kişinin rehberliğine gereksinim vardır.

Alt düzeylerden gelen esintiler kişileri alt düzeylere geri götürürken, üst düzeylerden gelen esintiler de kişileri daha üst bilinç düzeylerine çıkarır.

Bu bilinç düzeyinde olanlar, henüz istenilen düzeyde bir olgunluğa ulaşamadıkları için, bu hâlleri önceden yaşamış olan daha üst bilinç düzeylerindeki kişilerin yardımıyla "Nur Boyutu"na geçebilirler.

Bu kişiler, "Nur boyutu"na henüz geçemedikleri için bir takım tereddüdlerden, kuruntulardan, gönül darlıklarından, şüphelerden ve hırslardan kurtulamamışlar, bu nedenle gerçek anlamda huzur ve mutluluğa ulaşamamışlardır. Bu kişilerin gönülleri, geçim sıkıntısı ve gelecek kaygıları gibi çeşitli uzun emellerle huzursuz bir hâldedir. Bu bilinç düzeyindeki kişiler, bugünün rızkını elde ettikleri hâlde yarınki rızıkları için endişe duyarlar. Bu durumda olan kişiler, canlarının istedikleri şeyleri terk edip, istemedikleri şeyleri yapmak sûretiyle, kendilerini

özgürleştirme hususunda kısmen başarılı olmuşlarsa da, güzel huylar ve güzel ahlâk henüz tam olarak yerleşmemiştir.

Ancak bu kişiler, ne zaman "Nur boyutu"na geçerek derin bir zevk ve lezzet hâline ulaşırlarsa, o zaman tüm varlıkların sırlarına vâkıf olurlar. Kendi iç dünyalarında çok güzel duygular ve hisler yaşamaya başlarlar, gönülleri mutmain olur ve tüm varlıkları hayranlıkla seyre dalarlar.

Allah'ın:

"Ud'û ilâ sebiyli rabbike bil hikmeti velmev'ızatil haseneh..": (Rasûlüm!) Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır, (Nahl, 125) buyruğundan hisse almaya başlarlar, sözleri güzel ve hikmetli olur.

Çünkü onlar, artık güzel ilhâmlara (esintilere) mazhar olmuş kişilerdir. Bu şekilde yol alındıkça da "Nur boyutu"ndan esintiler almaya başlarlar. Hoşgörü, sabır ve tahammül güçleri artar; alçak gönüllülük, kanaât ve cömertlikte yüksek bir seviye kazanırlar.

Nur Boyutu

4. Huzura Eren Bilinç Düzeyi (Yeni Uyanmış Olan Kişiler)

Bu bilinç düzeyi, "Nur boyutu"nun ilk bilinç düzeyidir. Bu kişiler "Ruh boyutu"ndan tamamen kurtulan, tüm varlıkların gerçek yüzünü gören, önceden bilgi düzeyinde bildikleri şeyleri apaçık gören ve bu nedenle huzura, dinginliğe ve itmi'nâna ulaşan kişilerdir.

Bu kişilerin kalpleri, şüphe ve tereddütlerden arınmış, her an şükür hâlindedir. Bu kişilerde kötü ve çirkin vasıflar, yerini güzel ahlaka bırakmıştır. Bunlar sürekli sabır, tevekkül, teslîmiyet ve rızâ halindedirler.

Bu kişiler, takvâ sahibi ve yakîn ehli olan (uyanan) kişilerdir. Her zaman her yerde Hakk ile birlikte olduklarının farkındadırlar. Şer'î kuralların iç yüzüne de vâkıf olmuşlardır. Daha önceden bilemedikleri birçok kavramın ne anlama geldiğini idrâk etmeye başlamışlardır.

Bu bilinç düzeyi Yûnus Emre'nin;

Şeriat, tarikat yoldur varana
Hakîkat, mârifet andan içeri

mısralarında anlatmaya çalıştığı "Hakîkat" bilinç düzeyidir.

Erişilen bu bilinç düzeyi, sorumluluk anlayışında yüksek bir duyarlılığı da berâberinde getirir.

İslam dininin hükümlerine göre akıl-bâliğ olmayanlar, dini hükümlerden sorumlu sayılmazlar. Bunun gibi herhangi bir kişi olgunlaşmasını tamamlayıncaya kadar, mâsum bir çocuk gibi kabul edilerek ufak tefek kusurları nedeniyle hoşgörülür.

Uyanmış olan (huzura ermiş olan) kişilerde sorumluluk bilinci de oluşmaya başlar.

Bu kendine gelen, uyanan kişiler, hakîkate, dinginliğe ve yakîne kavuşarak tüm keder ve endişelerden kurtulmuş, farkındalıkları artmış ve bir takım güzel ve hoş esintiler (ilhâmlar) de almaya başlamışlardır.

"Yakîn", kesin ve apaçık bilgiyi ifâde eden Arapça bir kelimedir. Yakîn'de şüpheye yer yoktur. Uyanan bir kişinin gönlü, bir şeyin hakîkati konusunda tatmin olmuş durumdadır. Yine yakîn, delillerin ötesine geçip inanç kuvveti ile apaçık görmeyi ifâde eder. Kuşeyrî, yakînin üç türlü olduğunu söyler:

"İlme'l-yakîn", bir şey hakkında bilgiye dayanan bilgidir.

"Ayne'l-yakîn", bir şeyi görerek elde edilen bilgidir.

"Hakka'l-yakîn", bir şeyi bizzat yaşayarak elde edilen bilgidir.

Bu bilinç düzeyindeki kişilerde, kalbin üzerindeki gaflet perdeleri kalkmıştır. Gönüller, öteleri ve hakîkatleri ayne'l-yakîn mertebesinde müşâhede hâlindedir. Yâni kalb, tüm şüphelerden arınmış, tam bir dinginliğe ve huzura ermiştir.

Bu kişiler, dînî mükellefiyetleri hem zâhiren ve hem de bâtınen tereddütsüz olarak kabul edip güzel bir şekilde yerine getirirler. Üstelik bu kabul ve inanış öylesine sağlamdır ki, tüm insanlar bir olup inandığının tersini savunsalar, onlarda en ufak bir şüphe oluşturamazlar. Çünkü onlar, maddî ve mânevî âlemi artık hakîkat penceresinden seyretmektedirler.

Artık böyleleri, imanları uğruna hiçbir çile ve mücâdeleden korkmazlar.

Çünkü, bu bilinç düzeyine ulaşan kişilerde, gözlerinin önündeki perdeler açılıp, latîf duygularla hakîkat nûru açığa çıkmış olduğundan:

"Yâ eyyetühen nefsül mutmainneh": Ey itmi'nâna ermiş (huzura ermiş olan) nefis! (el-Fecr, 27) şeklindeki hitâbı anlamaya başlamışlardır.

Görüldüğü gibi, "Ruh boyutunda" (uykuda) olan kişiler bu hitâbı anlayamamışlardır. Ancak "Nur boyutunda" (uyanmış) olan kişiler ve daha üst bilince sahip olan kişiler bu hitâbı anlayabilmişlerdir.

Bu kişiler, "Kelime-i Şehâdet"in hakîki mânâsına vâkıf olmuşlar, her yerde ve her şeyde Hakk'ı müşâhede etmeye başlamışlardır. Ayrıca, tüm insanlardaki Muhammedî nûru da görmektedirler.

Artık, "Müslüman" olmanın ne anlama geldiğini idrâk etmişlerdir. Tüm insanların ve tüm varlıkların Allah'a teslim olduğunun, hiçbir fiilin onun irâdesinin dışında olmadığının farkına varmışlardır.

Bu bilince ulaşan kişiler, çok önemli bir kritik noktayı aşmışlardır. Bu bilinçten asla geri dönüş olmaz. Cennete giren bir kişinin tekrar cehenneme geri dönmesinin mümkün olmadığı gibi..

Bu mertebe velâyetin (veliliğin) başlangıcıdır. Kur'ân'daki:

"Elâ inne evlîyâ Allâhi lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn": Kesinlikle bilin, Allah'ın veli kulları için bir korku yoktur, mahzun da olacak değildirler, (Yûnus, 62) âyetinin sırrına vâkıf olmuşlardır.

Bu kişiler önceden yüzeyel olarak öğrenmiş oldukları tüm şer'î bilgilerin içyüzünü anlamaya ve Kur'ân'ın gerçek mânâsına vâkıf olmaya başlamışlardır.

Kur'ân bu kişiler için çok güzel bir kılavuz olmuştur. Onlar için âdetâ yepyeni bir Kur'ân ortaya çıkmıştır. Artık tüm varlıkların hakîkatini (özünü) net olarak algılamaktadırlar.

Daha önceden kıldıkları namazlar daha farklı bir namaza dönüşmüş, her an Allah ile birlikte (salâh hâlinde, namazda) olduklarının bilincine ulaşmışlardır. Salât-ı dâimun (her an salâh hâlinde olma) denilen bu durumu yaşadıkları için bu kişilere "Sâlih kişiler" de denir. Artık bu kişilerin her yaptığı amel, sâlih amel özelliği taşımaktadır. Böyle kişilerin yemesi, içmesi, uyuması, oturması, kalkması, gezmesi, yâni yaptıkları bütün işler ibâdet özelliği kazanmıştır.

Bu boyuttaki kişilerin hayatında yepyeni bir süreç başlamış olmasına rağmen daha henüz ikilik bilincinden kurtulmuş değildirler. Allah'ı kendinden ayrı bir varlık olarak düşündükleri hâlde huzur içinde yaşayabilmektedirler. Bu kişiler artık ölmeden önce ölmüşler, yâni dirilmişler, âdetâ cennete davet edilmektedirler. Öbür boyuta yeni geçmiş ve o boyutun şartlarını keşfetme aşamasını yaşamaya başlamışlardır. Bu kişiler Allah, Muhammed (sav), mü'min, kâfir, münâfık, Müslüman, Hıristiyan, Yahudi, cennet, cehennem, melek, şeytan, dünya, ahiret, erkek, kadın, sevap, günah gibi kavramların gerçek manalarını kavramışlar ve hayata bu bakış açısıyla bakmaya başlamışlardır.

Bu bilinç düzeyi, uykudan uyanışın birinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu bilince ulaşmanın çok zor olmasına karşılık, bundan sonraki bilinç düzeylerine geçmek oldukça kolaydır. Bu kişiler, kendilerinin daha üst bilinç düzeylerine ulaşmaları için gerekli güç ve enerjinin yine kendi öz'lerinde olduğunu farkederek yolculuklarına hızla devam ederler.

Bundan sonraki yolculuk daha zevkli hâle gelmiştir. Bu bilinç düzeyindeki kişiler cennet esintilerini iliklerine kadar hissetmekte ve âdetâ Hakk ile birlikteliği yaşamaktadırlar.

5. Allah'tan Râzı Olan Bilinç Düzeyi (Uyanık Kişiler)

Her an Allah'la berâber olduğunun bilincine ulaşmış, Allah'tan râzı ve hoşnûd hâle gelmiş olan bilinç düzeyidir. Bu

bilinç düzeyine ulaşan kişiler, kendi iradelerinden tamamen vazgeçip Hakk'ın iradesinde yok olmuşlardır. Kur'ân'daki:

"İrci'ıy ilâ Rabbiki râdiyeten merdiyyeh": Sen O'ndan, O da senden razı olarak Rabbine dön! (Fecr, 28) âyetindeki "Sen O'ndan râzı olarak" hükmü bu bilinç düzeyine işaret etmektedir. Bu rızâ hâli, Hakk'tan gelen bütün sıkıntılara karşı sabır göstermek ve bu hususta O'nun irâdesini içtenlikle kabullenmektir.

Allah, Kur'ân'daki bir âyette şöyle buyurmaktadır:

"Ve leneblüvenneküm bişey'in minel havfi velcû'i ve naksın minel emvâli vel enfüsi vessemerât* vebeşşirissâbirîn": Andolsun sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsullerden noksanlaştırmakla imtihan edeceğiz. Sabredenlere müjdele! (Bakara, 155)

Bu âyette ifâde edilen "sabredenler" zümresinden olabilmek, ancak Allah'ın takdîrine râzı olmak ve aslâ isyâna düşmemekle mümkündür.

Bu bilinç düzeyi, ilâhi iradenin hayır veya şer olarak açığa çıkan bütün hükümlerine tereddütsüz teslim olup rıza gösterenlerin, aslâ şikâyet etmeyenlerin bilinç düzeyidir. Bu bilinç düzeyini yaşamak ve bu bilinç düzeyinde kalabilmek öncekilere göre daha zordur. Çünkü insan mânen yükseldikçe sıkıntılar artar. Nitekim Hz. Muhammed (sav) şöyle buyurmuştur:

"İnsanlar içinde en şiddetli sıkıntılara uğrayanlar Allah'ın elçileridir. Sonra da onlara yakınlık derecesine göre diğer kimselerdir. İnsan dindarlığı ölçüsünde sıkıntılarla karşılaşır." (Tirmizî, Zühd, 57)

İnsan, ancak bu bilinç düzeyine ulaştıktan sonra, sıkıntı ve zorluklara en güzel bir şekilde sabır gösterebilecek ve onları verene karşı râzı olabilecek bir hâle erişir. Bunlar, Hakk

yolunun cilveleridir. Onun için büyük ödüller, daima büyük dayanma gücü, sabır, sebat ve tahammüllerin ardından gelir.

Bu kişilerin nazarında, hayatın üzüntü ve sevinci birdir. Çünkü dünyaya kalben bağlanmadıkları için, hayatın sevinç ve kederleri onlar için eşit hâle gelmiştir. İyilik veya kötülük, her ne takdîr olunmuşsa hepsini Allah'tan bilip râzı olurlar.

Aşağıdaki şu mısralar, bu hâli ne güzel ifâde eder:

Hoştur bana Sen'den gelen,
Ya gonca gül, yâhud diken!
Ya hil'at-ü yâhud kefen
Kahrın da hoş, lutfun da hoş!

Çok kolaylıkla söylenebilen şu kıtadaki gerçeklerin yaşanmasındaki büyük güçlük, çok iyi kavranmalı ve anlaşılmalıdır.

Bu bilinç düzeyindeki kişiler, ilâhi sırlara vâkıf olmaya başlarlar. Gerçek tevhîdi (birliği), en üst düzeyde idrâk ederek, mânâ âlemindeki mükemmelliği müşâhede ederler.

Uyanmış olan, kendini bilen bu kişiler, hayrın, güzelin ve doğrunun feyiz kaynağı hâline gelirler. Allah'ın emir ve yasaklarına uygun davranışlarda bulunurlar. Yaptıkları işlerde yorulmak nedir bilmezler.

Bu bilinç düzeyine ulaşan kişiler, kendilerinin ve diğer insanların başına gelen bütün olayların Allah'ın dilemesiyle ve takdîriyle olduğunun farkında oldukları için hiçbir kimseyi eleştirmezler, kınamazlar, suçlamazlar ve yargılamazlar. Olup biten bütün her şeyin güzel olduğunu ve bir hikmetle yapıldığını iyice idrâk etmişlerdir.

Bu kişiler bu nedenle artık Allah'tan bir şey isteyemez hâle gelirler. Allah'tan bir şey talep etmenin edebe aykırı

olduğunu düşündükleri için dua bile edemez hâle gelirler, hiçbir şey söyleyemezler. Bu bilinç düzeyinde olanlar için "Allah'ı bilenin dili tutulur" ifâdesi kullanılır.

Bu bilinç düzeyi, bir ilâhide; "Kâh çıkarım gökyüzüne seyrederim âlemi" denilen noktadır.

Bu kişiler, olup biten şeyleri sâdece seyrederler, olayların perde arkasındaki sırları anlamaya çalışırlar ve herşeyin bir hikmetle oluştuğunun idrâki içindedirler.

6. Allah'ın Râzı Olduğu Bilinç Düzeyi (Uykuda Olanları Uyandırabilen Kişiler)

Bir kişinin Allah'tan razı olması ile Allah'ın o kişiden râzı olması birbirinden farklı ifâdelerdir.

Bir kişi cennete girdiğinde ne isterse ona istediği herşeyin verildiğini düşünelim. İstediği herşey ona verildiğinde artık o kişinin başka bir isteği kalmaz. Tüm istekleri karşılandığı için o kişi Allah'tan râzı olur. Fakat bu kişinin istediği şeyler ancak kendi bildikleri veya kendisine bildirilen şeylerdir. Sınırlı bilgisiyle istediği şeyler onu ancak belirli bir düzeyde tatmin edebilir.

Allah kullarına ne vermek istiyorsa vermek istediği şeylerden onları haberdar eder. Vermek istemediği şeyleri ise onlara bildirmez.

Bu inceliği bilen Yûnus Emre;

Cennet cennet dedikleri
Birkaç köşkle birkaç hûri
İsteyene ver sen onu
Bana seni gerek seni

diyerek Allah'ın kendisine verebileceği en önemli şeyi, yâni kendi özü'nü istemektedir.

Allah'ın bir kişinin kendisinden razı olması durumunda, o kişinin bildiği ve bilmediği her şeyin kendisine verileceğinden emin olan kişi artık kendi isteklerini sıralayarak;

"Ben şunu isterim, ben bunu isterim" gibi söylemleri bırakır ve "O"nun kendisinden istediklerini yapmak için büyük gayret göstermeye başlar.

Bu bilinç düzeyi, bir ilâhide; "Kâh inerim yeryüzüne seyreder âlem beni" denilen noktadır.

Bu kişiler artık seyir makâmından çıkarak insanların arasına tekrar girerler ve kendilerine verilen görevleri en güzel bir şekilde yerine getirmeye başlarlar.

İşte bu kişiler, hiçbir beklenti içinde olmadan sâdece "O"nun rızâsını kazanmak için "O"ndan gelen her türlü emri harfiyyen uygulamaya başlarlar.

- Peki, "O"nun bizden istediği şeyler nedir?

diye bir soru akla gelebilir.

Bunlardan bâzılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. İnsanların kendilerini bilmelerine yardımcı olmak,

2. İnsanların ne kadar çok değerli varlıklar olduklarını kendilerine bildirmek,

3. Kendi varlığından tüm insanları haberdar etmek,

4. Kendini diğer insanlara en doğru bir şekilde tanıtmak,

5. Tüm varlıklara karşı ne kadar merhametli olduğunu, ne kadar adâletli olduğunu onlara bildirmek,

gibi birçok madde sayılabilir.

İçimize gelen her çeşit isteğin ve diğer insanların da içlerine gelen tüm isteklerin de (Kur'ân ve Hadîslere aykırı

olmamak şartıyla) "O"ndan geldiğini düşünerek hareket etmemiz gerektiği ortadadır.

Bütün bunları tek başımıza yapmamızın da mümkün olmadığını göz önüne alırsak;

Birbirimize ne kadar muhtaç olduğumuz anlaşılır.

İhtiyacımız olan güç ve kuvvetin tüm insanların özünde olduğunu, bunun da Allah'tan başka bir şey olmadığını farkettiğimizde, birlik ve berâberlik içinde hareket etmemiz gerektiğini, birbirimizi sevdiğimiz ve birbirimize değer verdiğimiz zaman aşamayacağımız hiçbir engelin bulunmadığını anlamış oluruz.

İşte, Allah'ın bizden râzı olmasının "Tüm insanların bizden râzı olmasına bağlı olduğu" ortadadır.

Bunun için de, tüm insanlara karşı onların ihtiyaçları olan en güzel şeyi (müjdeyi) onlara vermemiz gerekmektedir.

Bizim onlar için yapabileceğimiz en güzel şey;

"Onları uyandırmaktır"

Bu bilinç düzeyine ulaşan kişilere "uyandırma yeteneği" verilir. Bu kişilerde çok güzel hâller açığa çıkmaya başlar.

Allah'ın bizzat râzı ve hoşnûd olduğu bir bilinç düzeyine ulaşan bu kişilerde tüm kötü huylar yok olmuş, güzel huylar ve güzel yetenekler açığa çıkmıştır. Öyle ki; Yaratan'dan ötürü yaratılanlara şefkat, merhamet, sevgi, cömertlik, affedicilik ve hassâsiyet onda bir lezzet hâlindedir. Bu bilinç düzeyindeki bir kişi, kendini en güzel bir şekilde hesâba çeker. Aslâ yanlış bir şey yapmamaya gayret gösterir.

Yine bu kişiler, her durumda ve bütün varlığıyla Hakk'a teslim olmuştur. Böyle kişilerin, Allah'tan gelen kahır veya lutuf tecellîlerinin her ikisine de gösterdiği rızâ bereketiyle

ilâhî rızâ ile müjdelenerek kendisine cennet elbisesi giydirilmiştir.

Yukarıda da dile getirilen:

"Sen O'ndan, O da senden râzı olarak dön Rabbine!" (Fecr, 28) âyetindeki "Rabbin de senden râzı olarak" hükmü, bu hâli ifâde etmektedir.

Ayrıca, Beyyine Sûresi'nin 8. âyetindeki:

"…. Radıyallâhu anhüm ve radû anh": Allah onlardan hoşnudolmuş, onlar da Allah'tan hoşnud olmuşlardır... beyânı da bu hakîkatin diğer bir ifâdesidir.

Bu hâl ve hakîkatlere ulaşan kişiler, artık olayları "hakka'l-yakîn" mertebesinde yaşamaktadırlar. Allah'ın izniyle bâzı gizli sırlara vâkıf olabilirler. Rızâ, tevekkül ve teslîmiyetleri nedeniyle Allah böyle kişilerin -âdetâ- gören gözü, işiten kulağı, konuşan dili, tutan eli…olur. Onların hâline, hareketlerine ve güzel ahlâkına tesir kuvveti verir. Yâni bir önceki bilinç düzeyinde müşâhede ettiği güzellikleri, şimdi bizzat nefsinde tatmakta ve o hâlleri bizzat yaşamaktadırlar. Sabır, tevekkül, teslîmiyet ve rızâ gibi özellikler, onun davranışlarında müşâhede edilmektedir. Bu kişiler Allah'ın kendilerine bildirdiği özel bilgiler ve yaşattığı özel hâller ile diğer insanları etkileyerek onları irşâd ederler.

Kendi bilinçlerine yakın olanlara da Allah'ın kendilerine bildirdiği özel bilgileri aktararak onları da kendi sahip oldukları bilinç düzeylerine ulaştırırlar.

Aslında bilincin arınması yolunda katedilen aşamalar, bunlardan ibaret olmakla berâber, bundan sonra bir aşama daha vardır ki, ona da "Sır boyutu" denir.

Sır Boyutu

7. Olgun / Saf Bilinç Düzeyi (Sır Sahibi Olan Kişiler)

Bu bilinç düzeyi, arınmış, saf, berrak, ulvî ve olgun bilinç düzeyidir. Bütün mârifet sırlarının elde edildiği ve ancak Allah tarafından vehbî olarak lutfedilen bir bilinç düzeyidir; Hakk vergisidir, sırf çalışmakla elde edilmez. Kader sırrına vâkıf, ilâhî bir ihsândır.

Bu kişiler;

- Kendi varlıklarının geçiciliğini idrâk ederek, kendi öz'lerinin kaynağına ulaşmışlardır.

- Bu kesret (çokluk) âleminde zuhûr eden eşyânın ve olayların görüntülerine, isimlerine ve niteliklerine kapılmazlar.

- Mânevî eğitimleri dolayısıyla kazanmış oldukları ilim aracılığıyla eşyânın (varlıkların) artık ne olduğunun ve bunun Allah'ın hangi güzel isimlerinin ve sıfatlarının eseri olduğunu vâsıtasız olarak idrâk ederler.

- Nereye dönerlerse dönsünler, kemâlinden ötürü, her yerde Esmâ'ü-l Hüsnâ'nın yansımalarını, tecellîlerini müşâhede etmektedirler. Kur'ân'da bildirilen "Fe eynemâ tuvellû fesemme Vechullah" : Her ne yana dönerseniz Allah'ın vechi oradadır (Bakara,115) ayetinin sırrına vâkıftırlar.

- Tenzîh (reddetme)'ten de teşbîh (benzetme)'ten de münezzeh olarak, Kesret'te Vahdet'i ve Vahdet'te de Kesret'i (yâni çoklukta Bir'liği, Bir'likte de çokluğu) idrâk ederek eşyâ (varlıklar) ilmi'nin sırrına vâkıftırlar.

Bu bilinç düzeyine erişenlere genellikle irşâd hizmeti verildiğinden bu makâma aynı zamanda "irşâd makâmı" da denilir. Allah, bu bilinç düzeyindekilerin hâl ve

davranışlarındaki mükemmellikle, insanları gafletten uyarıcı bir tesir oluşturur. Böyle zâtlar, kendilerini bilmeyen insanlar ile görüşseler, o kişilerin durumunu hemen anlarlar, isterlerse onlara gerekli uyarılarda bulunurlar. Kendilerine böyle bir uyarıda bulunulan kişiler, eğer komada değillerse hemen uyanırlar.

“Sır boyutu”nda yaşayanlar hem kendileri gerçek özgürlüğü yaşarlar, hem de sevdikleri ve uygun gördükleri kişilere de (Allah’ın izniyle) gerçek özgürlüğü yaşatabilirler. Bu kişiler, bir kudsî hadîste “İnsan benim sırrımdır, ben de insanın sırrıyım” diye anlatılmaya çalışılan mânâya (gizli sırlara) vâkıf olan kişilerdir.

Bu “Sır boyutu”nda yaşayan kişiler Allah tarafından özel olarak seçilmiş kişilerdir. Bunlara “havâs-ul havâs” yâni “seçilmişlerin seçilmişi” de denir. Sayıları çok azdır. Böyle kişiler yeryüzünde “kendilerine gelmek isteyen kişiler” için yol göstericidirler. Bunlara “Mürşid-i Kâmil” de denir. Böyle kişileri bulmak çok zordur. Çünkü kendilerini gizlerler. Dış görünüşleri sıradan insanların dış görünüşlerinden farklı değildir. Her çeşit kılık ve kıyafet içinde olabilirler. Konuşmaları da sıradan insanların konuşmasına benzer.

Halk arasında “Her gördüğünü Hızır bil” diye bir söz vardır.

Her gördüğünüzü Hızır diye bilemeseniz de;

Siz her gördüğünüzü “O’nun büründüğü bir sûret” olduğunu bilseniz bile yeter.

Sır boyutunda fazla konuşmak doğru olmaz, ama şunu da ifâde edeyim ki;

Herkesin içinde bir “Sır” vardır. Bu sırrı anlamak için;

“Fâtiha” ve “İhlâs” sûrelerinin gerçek anlamlarını öğrenmeniz yeterli olacaktır.

5. BÖLÜM

İnsanın Oluşumu

İnsanın oluşumu tıbbî olarak bir ovumun (yumurtanın) bir sperm ile döllenmesiyle başlar, diyebiliriz. Bu olay iki hücrenin birleşmesi şeklinde değildir. Milyonlarca sperm, vajen (dölyatağı) içerisine atıldıktan sonra, bunların bir kısmı uterusa (rahime) geçerler. Burası spermlerin yaşayabilecekleri uygun bir ortamdır. Ancak döllenme olayı uterusta olmaz. Ovum ile spermin karşılaşması tüplerde (Fallop tüpleri) olur. Ovumun özel salgıladığı bir madde spermleri kendine doğru çeker. Yüzlerce sperm ovuma doğru hızla yönelirler. Ovuma çok az sayıda sperm ulaşır.

Bunların içerisinden sâdece bir tanesi ovumun içine girebilir. Ancak, spermin ovuma girmesi için önce spermin baş kısmındaki enzimler ovumun dış zarını deler, spermin kuyruk kısmı kopar, gövdesi parçalanır, sâdece genetik madde (23 adet kromozom), ovumun çekirdeğindeki genetik madde (23 adet kromozom) ile birleşir. Bundan sonra hücrede (döllenmiş ovumda) canlanma başlar ve hücre faâliyetleri çok hızlanır.

Hücre, etrafındaki besin maddelerini (glikoz, aminoasitler, yağlar, mineraller, vitaminler gibi) aktif bir şekilde içeriye almaya başlar. Hücre kısa sürede büyüyerek mitoza girer, yâni ikiye bölünür. İki yavru hücre oluşur. Bunlar da hızla büyüyerek tekrar ikiye bölünürler. Bu bölünme geometrik olarak hızla artar. Çok kısa bir sürede çok hücreli bir oluşum ortaya çıkar.

Böylece tek bir hücreden (zigottan), çok hücreli bir canlı varlık oluşur. Birçok hücreden oluşan küresel yapı (morula) uterusa ulaşır. Uterusa ulaşınca, uterusun iç tabakasına kök salmaya başlar, yâni uterusa yapışır. Daha sonra fetusu (cenini) besleyecek olan plasentayı oluştururken, bir taraftan

da birbirine çok benzeyen hücreler farklılaşmaya başlar. Üç çeşit hücre grubu (ektoderm, mezoderm, endoderm) oluşur.

Ektodermden ilerde beyin ve deri dokusu, mezodermden kas ve kemik dokuları, endodermden de iç organlar oluşacaktır. Daha sonraki evrede, plasenta, kordon ve bebek taslağı oluşmaya başlar. Hücrelerdeki farklılaşmalar, değişik dokuların ve organların oluşmasını sağlar. 120 gün olunca tam bir bebek taslağı (fetus, cenin) meydana gelir. Ancak bu sürede bir düşük olursa bebek yaşayamaz.

Daha sonraki süreçte gelişim ve olgunlaşma devam eder. 7 aylık olunca olgunlaşma büyük oranda sağlanır. Bu durumda bebek dünyaya gelse yaşama ihtimali çok yüksektir. Ancak normal bir bebek ağırlığında değildir. 7 aylık bebeğin (prematüre) dünyaya gelmesi durumunda özel bakım gerekir. 9 ay 10 günlük olunca artık tam olgun bir bebek hâline gelir ve normal ağırlıkta (yaklaşık 3-3,5 kg) doğar.

Doğduktan sonra ilk 1 ay yenidoğan ve sonraki aylarda da bebek şeklinde gelişimini sürdürür. İlk aylarda bebeğin iyi beslenmesi ve korunması gereklidir. Bebeğin annesi bebeğin ihtiyacı olan her şeyi karşılamak üzere hazırdır.

Bebek yaklaşık 2-3 yaşlarında bilinçlenmeye, kendini fark etmeye başlar. Önceki aylarda ne yaşadığının bilincinde değildir. Bilinçsiz olmasına rağmen refleks olarak birçok uyarana cevap verebilir.

Bilinci yerine gelen bebek, çevresiyle bilinçli olarak ilgilenmeye başlar, kendini tanımaya, kendi vücûdunu keşfetmeye başlar. Annesinin ve babasının kendisine öğrettiklerini aynen kabul eder. Çocuğun eğitimi ilk önce annesinin ve babasının öğrettikleri bilgilerle başlamış olur. Daha sonra okulda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla devam eder.

Ailesinden aldığı bilgi ve eğitim sayesinde çocukta değer yargıları oluşmaya başlar. Ergenlik çağında ise îtirâzlar

çoğalır. Genç bir kız veya delikanlı olduğunda ise artık kendine ait değer yargıları oluşmaya başlamıştır. Ailesi ve çevresi ile ciddî sorunlar yaşayabilir.

O da erişkin statüsüne geçmiş, birçok kişiyi eleştirirken bâzı kişileri kendine yakın görmektedir. Kendine yakın gördükleri ile yakınlaşır, onlarla ortak işler yapar. Yeri gelir onlarla uyumlu bir süreç yaşarken, zaman zaman da sorunlar yaşayabilir.

Daha önceden edindiği değer yargılarının yanısıra kendi içinde uyanan cinsel uyaranların da etkisiyle kendine bir eş bulmak için arayışa girer. Kendisine en uygun bir eş bulunca onunla evlenir. Artık hayatında yeni bir süreç başlamıştır. Sorumluluk sahibi bir kişi olmuş, toplumda yeri olan bir yuva kurmuştur.

Çocuklarının da dünyaya gelmesiyle hayatın zorluklarıyla mücadele dönemi iyice hissedilir derecede yaşanmaya başlanır.

Çocukluk yıllarında hiçbir kural tanımayan, canının istediği gibi özgürce bir hayat yaşayan kişi, artık bulunduğu çevrenin değer yargılarını büyük oranda benimsemiş, düzenli bir hayat sürmeye başlamıştır.

Edindiği değer yargılarına uygun hareket ettiğinde, mutlu ve huzurlu, aksi takdîrde sıkıntılı hâller yaşamaya başlar. Yaşı ilerledikçe önceki değer yargıları, sonradan edindiği tecrübeler sonucu değişmeye başlar. Değer yargıları farklı bir çok kişiyle tanışmış, hem onlardan etkilenmiş, hem de onları etkileyebilmiştir. 40 yaşlarına doğru geldiğinde, artık yeterince tecrübe kazanmış, önceki değer yargıları değişmeye başlamıştır.

Genel bir durum değerlendirmesi yapma sürecine girmiş, olup bitenleri ve yaşadıklarını ayrıntılı bir şekilde yorumlamaya başlamıştır.

Kendini ve yaşamın anlamını çözmeye çalışan, hayatın ne olduğunu sorgulayan bir kişi hâline gelmiştir. Kendi içinde bir arayışa girmiştir. Önceki değer yargıları yavaş yavaş kaybolmuş, kendini ve ailesini mutluluğa ve huzura ulaştıracak yeni değer yargılarını oluşturma sürecine girmiştir.

Eğer çevresinde kendi gibi düşünen kişiler varsa onlarla daha çok birlikte olmaya, onlardan yararlanmaya başlar. Kendini gerçekleştirmesi, kendini bulması, artık ya kendi kendine olacaktır, ya da bu konuda kendini gerçekleştirmiş, kendine gelmiş bir kişiyi bulup, ondan yardım istemesiyle sağlanacaktır.

Eğer böyle bir süreci yaşamazsa veya yaşayamazsa eski bilinciyle hayatı sona erecektir. Maâlesef birçok kişi kendini bilemeden, kendini bulamadan hayata gözlerini yummaktadır. Bu nedenle yaşadıkları hayat, acısıyla tatlısıyla son nefese kadar sürmektedir.

İlk önceleri, yakınlarının ölmesiyle sarsılan kişilerin, yakında sıranın kendisine geleceği korkusuyla hayatı kâbus hâle gelmektedir. En ufak bir sağlık sorununu, çok ciddî olarak ele almakta, âdetâ ölüp ölüp dirilmektedir. Eğer inançlı kişilerse bu süreç biraz daha hafif geçirilmektedir.

İşte bu yaşamakta olduğumuz süreci mutlu ve huzurlu geçirebilmek için kişinin kendini bilmesi ve yaşama sevincini son nefese kadar sürdürebilmesi ve ölüm sonrasına da umutla bakabilmesi kişinin ölmeden önce ölmesi, yâni uyanması, dirilmesi gerekir.

Ölmeden önce ölenler, yâni dirilenler öbür boyutu (nur boyutunu) burada iken yaşamaya başlarlar. Onlar için artık bir sıkıntı ve sorun kalmamıştır.

İnsanlığın Uyanışı

İnsanlığın uyanışı, dirilişi nasıl olacaktır?

İçinde bulunduğumuz toplumun değer yargılarından ve bugüne kadar edindiğimiz tüm bilgilerden (düşünce plânında) kurtulamadığımız sürece bu uyanış gerçekleşmez. Bildiğimiz tüm bilgilerin yanlış olduğunu, bize hazırlanmış bir tuzak olduğunu kabul etmekle işe başlayabiliriz. Bu konuda araştırma yapan, sorgulayan kişilerin hemen hemen hepsi bulundukları ortamdan uzaklaşıp fiziksel olarak kendi kendilerine özgürce düşünebilecekleri bir yer aramışlardır. Ve kendilerine gelinceye kadar orada vakit geçirmişlerdir.

Fiziksel olarak bulundukları ortamdan uzaklaşamayan bâzı kişiler de kendi iç dünyalarında bir yer açarak orada vakit geçirmişlerdir.

Kendilerine gelenler ise bulundukları yerden çıkarak tekrar eski yerlerine gelmişlerdir. Ancak çok farklı bir bilinçle…

Bu kişiler, sâdece kendilerinin özgürce oluşturdukları, kendilerine ve başkalarına huzur ve mutluluk veren değer yargılarıyla yaşamlarını sonsuza dek sürdürürler.

Hiçbir kimseden ve hiçbir şeyden etkilenmeden, hiçbir kimseyi kınamadan, eleştirmeden, dışlamadan ve kınayanların kınamalarından korkmadan hayatlarını sürdürürler. Bunlar tüm insanların değerli birer varlık olduklarını kabul ederler ve onların da kendilerine gelmelerine yardımcı olurlar.

Onlar için zamanın ve mekânın önemi kalmamıştır. Her an her şeyi çok güzel bir şekilde hissederek, özgürce yaşarlar.

Onlar için ilk uyanma süreci, kendini canlandıran bir bilincin kazanılması ile başlar. Âdetâ, bir iki gün içinde

tamamen yok olup atılacak olan bir ovumun veya spermin birleşmesi sonucunda yeni bir hayatın başlayıp sonsuzluğa kucak açması gibi..

Eski değer yargılarına sahip olan birisi, yeni bir bilince ulaşamazsa o kişi bu dünyayı eski bilinciyle terkedecek demektir.

"Bu dünyada âmâ (kör) olan, öbür dünyada da âmâ (kör) olacaktır" (İsrâ, 72) âyeti bu gerçeği dile getirmektedir.

Bir kişi, kendisini uyandıracak, huzura erdirecek bir bilinç boyutuna sıçrama yapamazsa yok olup gidecektir. Ovumun etrafındaki spermler, ovumun içine girerken kuyruğunu ve gövdesini kaybettiğinde, kendi hemcinslerinin parçalandığını ve yok olduğunu sanırlar. Halbuki kendileri bir iki gün içinde yok olacaktır, yok olduğunu zannettikleri spermin içindeki genetik bilgi ovumun genetik bilgisi ile birleşerek hem kendi yok olmaktan kurtulmakta, hem de bir iki gün içinde ölecek olan ovuma hayat vermektedir. Ve kendisi de sonsuzluğa doğru yol almış olmaktadır.

Onun için kendini bilmeyenler, kendini bilenleri her zaman alaya almışlar, onları delilikle ve uçuklukla suçlamışlardır. Ama gerçekte kendilerini aldatmakta olduklarının farkında bile değildirler.

Onlar kısa bir süre sonra kendilerini bilmeden sonsuz boyuta geçerken, eğlendikleri, alaya aldıkları kişiler kendilerini gerçekleştirmiş, aydınlanmış ve nurlanmış olarak, her an huzur içinde yaşamaktadırlar.

İnsanlığın oluşumu, balçık hâlinde (su ve toprak karışımı, sıvı) olan bir varlığa (ademe) bir ruhun (canın) verilmesiyle başlar. Bu olay kendini bilen bir kişinin kendi bilincini, kendini bilmeyen bir kişiye aktarması anlamına gelir. Yeni bilince sahip olan kişi canlanır, hareketlenir.

Etrafında kendisi için gerekli ne kadar besin maddesi varsa, onları hızla kendi içine alan bir zigot gibi, kendisi için gerekli tüm bilgileri toplamaya başlar, çok büyük bir bilgi açlığı içindedir. Bu bilgi açlığını giderdiği zaman, elde ettiği bilgileri paylaşacak birisini mutlaka bulması gerekir. Çünkü kullanmadığı bilgiler ona sıkıntı verecektir. Bu sıkıntıdan kurtulmak için arayışa girer.

Zigotun kendi eşini oluşturduğu gibi, yeni elde ettiği bu bilgileri başka bir kişiye aktarır. Kısa bir süre içinde bu bilgiler hızla yayılır. Bir çok kişi bu bilgiye ve bu bilince sahip olur. Artık Âdem, Nuh'a dönüşmüştür. Nuh'un gemisine aldığı kendine inanan insanlar, gerçekte Âdem'in çocuklarıdır.

Ovumun içine giremeyen tüm spermlerin yok olduğu gibi Nuh tufanında Nuh'un gemisine binemeyen diğer insanların hepsi boğulmuş, yok olmuşlardır. Çok hücreli yapıya dönüşen küresel yapının uterusa yapışması (implante olması) gibi, Nuh'un gemisi bir süre yüzerek sonunda Cûdî dağına oturmuştur. Bitki nasıl kökleri ile toprağa tutunursa, bu küresel yapı da uterusa tutunur ve daha sonra plasenta ve fetusu oluşturur.

Plasentadan beslenen fetus (cenin) hızla farklılaşarak üç farklı yapıyı (ektoderm, mezoderm, endoderm) oluşturduğu gibi, Nuh'un oğulları da 3 kıtaya yayılarak çoğalmaya başlamışlardır.

Ektodermden, beyin ve deri dokusu, mezodermden, kemik ve kas dokusu, endodermden de iç organların oluştuğu gibi, bugün dünyayı yöneten ve dünyayı kuşatan Sâmî ırkı ile bağlantısı olan insan kitlesidir. Çünkü bilinen elçilerin çoğu Ortadoğudan çıkmıştır. Ortadoğu âdetâ dünyanın beyni gibidir.

Farklılaşan üç tabaka daha sonra değişik dokuların ve organların oluşumuna neden olur. Şu andaki birçok devletlerin

oluşması gibi. Bunların bâzıları dünyayı yöneten önemli devletler şeklinde gelişirken, bâzıları da ona destek vermektedirler. Vücuttaki organların desteği olmadığı zaman beynimizin varlığını sürdüremeyeceği gibi, gelişmekte olan ülkeler olmazsa gelişmiş ülkeler varlığını sürdüremez.

Beyin nasıl kendisini destekleyen, besleyen organları ve her istediğini yaptırdığı kasları kontrol altında tutmaya çalışıyorsa, gelişmiş ülkelerin de diğer ülkeleri kontrol etmeye ihtiyaçları vardır.

Beyin ve diğer dokular gelişimini tamamladığı zaman âdetâ dünyaya gelecek olan bebeğin küçük bir taslağı oluşmuş olur. Fetusun 120 gün sonunda belli bir kıvama gelmesiyle, fetus için yeni bir süreç başlar. Bu ise Hz.Îsâ dönemine karşılık gelir. Hz. Îsâ'nın ortaya çıkması da büyük bir insan kitlesine farklı bir canlılık getirmiştir.

Fetus artık yeni bir varlık hâline gelmiştir. Âdetâ ona insan ruhu verilmiştir. Bu safhada olan bir fetusun dünyaya gelmesi durumunda fetusun yaşayamayacağı gibi, Hz. Îsâ'nın gelmesiyle bir canlılığın olmasına rağmen, insanlık tarihinde gerçeklerin tamamen anlaşılıp insanlığın kendine gelmesi mümkün olmamıştır.

Belli bir süre daha gelişim ve olgunlaşmasını sağlayan fetus 7 aylık olduğunda dünyaya gelse bile canlılığını sürdürebilecek bir safhaya ulaşmış olur.

Bu safha ise Hz. Muhammed (sav)'in ortaya çıkışı ile yâni İslam dininin yeryüzüne yayılmaya başlamasına karşılık gelir. Bu safhada, 7 aylık iken doğan çocuklar prematüre olarak doğar ve doğduktan sonra özel bakım gerektirir.

Hz. Muhammed (sav) döneminden sonra bâzı kişiler henüz tam olgunlaşmasalar bile öbür boyutta başkalarının yardımıyla kendilerini kurtarabilecek bir haldedirler.

İnsanlık tarihini göz önünde tutarsak, Hz. Muhammed (sav)'in gelmesi çok önemli bir süreci başlatmasına rağmen dünyada istenilen bir birlik ve berâberlik henüz sağlanamamıştır. Bu süreç âdetâ 7 aylık bir fetusun 9 ay 10 gün oluncaya kadar olan gelişme sürecine (yaklaşık 70 gün) karşılık gelmektedir.

Hz. Muhammed (sav)'in ortaya çıkışı ile günümüz arasındaki süre yaklaşık 1400 yıldır. Bu süreyi 70 güne bölersek, anne karnındaki bir günlük sürenin 20 yıla karşılık geldiği söylenebilir. 9 ay 10 günlük sürenin sonunda, son bir gün içinde doğum sancıları arttığı zaman anne bundan nasıl rahatsız olursa, bu gün tüm dünyada da son yıllarda çok büyük sıkıntılar başlamış ve hızla artmaktadır.

Bu nedenle doğumun yakın olduğunu, insanların büyük sıkıntıların çok yakında sona ereceğini, bu güne kadar hiç yaşanmamış çok güzel bir dönemin yaklaşmakta olduğunu söyleyebiliriz.

Artık, doğum çok yakındır. Allah nurunu tamamlamak üzeredir. Kendini bilenler, yâni uyananlar bu güzel günleri yakînen yaşamaktadırlar. Kendini bilenlerin sayısının hızla artması bu süreci hızlandıracaktır.

Ancak, eski bilinçten, eski değer yargılarından kurtulamayanlar birbirleri ile mücadeleye girerek silahla veya psikolojik sıkıntılarla birbirlerini yok edeceklerdir. Yâni, tam olgunlaşma sürecini sona erdiremeden öbür boyuta geçeceklerdir. Orada bir süre sıkıntılı bir süreç yaşadıktan sonra onlar da huzura ereceklerdir.

Ancak, burada ölmeden önce ölenler, yâni kendini bilenler, kendilerine gelenler ise hiçbir kimseyle sözel veya fiîlî olarak mücadeleye girmeyecek, aksine birbirlerini sevecekler, birbirlerine bağlanacaklar, işbirliği ve güç birliği yaparak bu süreci kolay bir şekilde atlatacaklardır.

Onları bu dünya boyutunda da, öbür boyutta da çok güzel günler beklemektedir.

Ne mutlu kendine gelip de mutluluğu ve huzuru burada bulanlara!

Ne mutlu diğer insanlara yardımcı olup da onları da mutluluğa ve huzura ulaştıranlara!

Ne mutlu varlığı yoklukta bulanlara!

6. BÖLÜM

Evrenin Oluşumu

Masallar "Bir" "Var"mış, "Bir" "Yok"muş ile başlar.

Bu gün bilim insanları da sözlerine şöyle başlıyorlar:

Başlangıçta "Hiç" "Bir" "Şey" "Yok"tu.

Her nasılsa, "Her Şey" bu "Hiç" "Bir" "Şey"den oluştu.

Bilim insanları arasında, özellikle fizikçiler arasında geniş ölçüde kabul gören ve "Büyük Patlama, (Big Bang)" diye adlandırılan "Evrenin Evrimi" teorisi, çeşitli kanıtlarla desteklenmiştir.

Evrenin bir başlangıcı olduğunu varsayan bu teoriye göre, evrenin yaklaşık 13,7 milyar yıl önce aşırı yoğun ve sıcak bir noktadan meydana geldiği ileri sürülmektedir.

Teorinin temel fikri, hâlen genişlemeye devam eden evrenin geçmişteki belirli bir zamanda sıcak ve yoğun bir başlangıç durumundan îtibâren genişlemiş olduğudur.

Kozmozdaki hafif elementlerin gözlemlediğimiz bolluğu, Big Bang teorisince kabul edilen ilk nükleosentez sonuçlarına uygun olarak, evrenin ilk hızlı genişleme ve soğuma dakikalarındaki nükleer süreçlerde hafif elementlerin oluşmuş olduğu tahmînleriyle örtüşmektedir. (Hidrojen ve helyumun evrendeki oranı, yapılan teorik hesaplamalara göre Big Bang'den arta kalması gereken hidrojen ve helyum oranıyla uyuşmaktadır. Evrenin bir başlangıcı olmasaydı, evrendeki hidrojenin tümüyle yanarak helyuma dönüşmüş olması gerekirdi.) Bu ilk dakikalarda, soğuyan evren bâzı çekirdeklerin oluşmasına imkân sağlamış olmalıydı.(Belirli miktarlarda hidrojen, helyum ve lityum oluşmuştu.)

Einstein'ın ortaya koyduğu "Kozmolojik prensib"e göre, insanoğlu evrende ayrıcalıklı bir konuma sahip değildir, evren homojen ve izotroptur. Yâni insanın baktığı yer ve yön neresi olursa olsun evren uzay (mekân) bakımından homojendir; daha açık bir deyişle, evrenin genel görünümü gözlemcinin konumuna ve baktığı yöne bağlı değildir. "Kozmolojik prensip" evrenin makro özelliklerini açıklamakla birlikte, evrenin sınırı olmadığını, bu nedenle Big Bang'ın boşlukta belirli bir noktada değil, aynı anda tüm boşluk boyunca gerçekleştiğini anlatmaya çalışır.

Uykudayken ilk rüyâya girişimizin nasıl olduğunu bilemediğimiz gibi bu dünyaya veya evrene de nereden ve nasıl geldiğimizi bilemiyoruz.

Gerçekte evrenin olmadığını, evrenin sâdece bir görüntüden ibaret olduğunu ve her an görünüp kaybolduğunu bilmemize rağmen, bu görünme ve kaybolma anını algılayamadığımız için evrenin sürekli olarak var olduğu yanılgısına düşüyoruz.

Bu durumda her an (Plank zamanı, saniyenin 10^{-43} kadarlık bir süre içinde) evren var olmakta ve yok olmaktadır.

Yâni;

Gerçekte evren "YOK"tur.

Gerçekte "VAR" olan, bu görüntüleri ve sesleri sürekli olarak

"OLUŞTURAN" ve ALGILAYAN"dır.

O'da;

"SİZİN ÖZÜNÜZ"dür, "SİZİN ÖZÜNÜZ"dedir.

Artık bunu ANLAYIN!

Ve ANLATIN!

Evrenin Uyanışı

Evreni oluşturan şey, aslında bilinçtir.

İnsanların olmadığı bir evren düşünülemez. Çünkü bizim özü'müz bu içinde yaşadığımız ve algıladığımız evreni oluşturmaktadır. Evrenin neye benzediğini araştırmamıza rağmen, hiçbir zaman evrenin sınırlarını bulamayız, hiçbir zaman en küçük parçacığı bulamayız.

Çünkü baktığımız her yerde, bilincimiz, bir şeyin orada olacağı ümidiyle keşif yapmaktadır. Bu keşif, bakma-gözlemleme hareketi, görmek için yapılan baskıyla, bir şeyler yaratma rolüdür. Ve yaşadığımız her an, kendi evrenimizi var ediyoruz.

Bilincimiz evrenin programlama dilidir. Biz bilincimizin orkestra şefiyiz, ne yaparsak biz oyuz. Bilincimiz bizden ortaya çıkanla başlamaktadır.

Bizim "Öz"ümüz görüntü ve sesleri oluşturandır, bu evrende hedeflenen tekliğiz. Çünkü sâdece, biz gerçeği bulmaya çalışan tekliğiz.

Kullandığımızı anlamak zorundayız, çünkü realiteyi oluşturuyoruz. Ve belirli bir şekilde ayarlanmış gibi, sûrette ve belirli bir şekilde hareket ettirildiğimizi zannediyoruz. Aslında yaratma olayını bizim "Öz"ümüz gerçekleştirmiş oluyor, başkası değil.

- Bu hayat bir gerçek mi? Yoksa bir gezinti mi?

Kendini bilen insanlar bize diyorlar ki:

"Üzülmeyin, hiç korkmayın, bu yalnızca bir gezinti"

Her birimizin içinde saf, titreşim hâlinde bir bilinç okyanusu var.

Gerçekte madde yoktur.

Tüm madde kaynağını, bir atom parçacığının titreşimine neden olan ve bu küçük güneş sistemini bir arada tutan bir kuvvetten alır. Bu gücün arkasında bilinçli ve akıllı bir zihnin varlığını var saymalıyız. Bu zihin tüm maddenin matrisidir.

Dünyamızın katılığı tartışılmaz gibi görünür. Tuttuğumuz ve kavradığımız her şey ve bedenimiz bize maddenin katı olduğunu hatırlatır. Fakat Einstein'den başlayarak modern fizik, bize tüm bu madde dünyanın aslında bir illüzyon olduğunu gösterdi.

Tüm fiziksel madde, etrafımızdaki her şey bir frekansın sonucudur. Ve bu şu manaya da gelmektedir: Eğer frekansı arttırırsanız maddenin yapısı değişecektir.

Kendi kendine varolma nedir? Sistem aslında bir hologram (Süperhologram). Onun içindeki her şey hologramın bir dışa vurumudur. Bu bir hologramın muhteşem özelliklerinden bir tanesidir ki, holografik bir resmin her bir kısmı bütünün daha ufak bir versiyonudur. Realite o kadar bağlıdır ki; bir küçük kısma baktığınızda, diğer parçaları ve onları kapsayan bütünü görürsünüz. Bunun anlamı aslında şudur: Gerçekliği bölemezsiniz, çünkü bir hologramı böldüğünüzde bir parça bulmuş olmazsınız, çünkü o, daima diğer tüm parçacıkların bir yansımasıdır.

Bir hologramda tüm model bir bütündür ve kendisine göre eksiksizdir. Eğer herhangi küçük bir kısmı, bu bütünden alır ve onu yakından incelerseniz, tüm modelin kendisini tekrar tekrar ve tekrar ettiğini görürsünüz.

Bu modelin herhangi bir yerinde bu küçük hologramların herhangi birinin küçük bir görünüşünü değiştirecek olursak; bu değişim tüm sistem boyunca yansıyacaktır.

Kuantum fiziği, ustaların (kadim bilgilere sahip olanların) bildiğini gözler önüne serdi.

"Madde var değil"

Madde görüşü ona destek veren felsefeden çıkmıştır. Ve o görüşten bilimin madde görüşü geldi.

İşin gerçeği, evrenin aslı "BİLİNÇ"tir.

Evrenin aslının madde olduğu inancı, korku, hırs, açgözlülük ayırımlarına yol açmaktadır. İnsanlar umutsuzca maddî bir şeyler toplayarak zengin olmaya çalışıyorlar ve özeniyorlar.

Evrenin aslı bilinç ise, aslında önemli olan davranışlardır.

Gördüğümüz her şey (evrendeki tüm varlıklar) bir illüzyondan ibarettir.

Tüm insanlar bu bilince ulaştıklarında bugüne kadar yaşadıkları sorunların hiçbiri kalmayacaktır.

Tüm maddî ve mânevî sıkıntılar bitecek, insanlar derin bir nefes alacaklardır.

Gerçek bir uyanış yaşanacaktır.

Herkes birbirine karşı tarifi mümkün olmayan bir sevgi ve muhabbet duyacak, saygıda kusur etmeyecektir.

Bu uyanışın gerçekleşmesi kişilerin yeni bir bilinç düzeyine sıçrama yapmasını sağlayacak, eski bilinçlerinden ve değer yargılarından tamamen kurtulacaklardır.

Savaşlar sona erecek, barış gelecektir.

İnsanlar mutlu oldukları için hiçbir sağlık sorunları kalmayacak, dolayısıyla hastaneler boşalacaktır.

Hiçbir sorun kalmayacağı için mahkemeler boş kalacaktır.

Yürürlükteki eğitim sistemi tamamen değişecek, kişilerin özelliklerini ve yeteneklerini en üst düzeye çıkaracak bir statü kazanacaktır.

Ekonomik hiçbir sıkıntı kalmayacaktır.

Herkesin mutlu ve huzurlu olarak yaşayabileceği çok güzel, konforlu evler yapılacaktır.

Bilgisayarlı arabalar insanların hizmetine sunulacaktır.

İnsanlara hizmet eden robotlar yapılacaktır.

İnsanlar birbirlerine çok güzel ikramlarda bulunacaklardır.

Sanatsal etkinlikler artacaktır.

Herkes kendi istediği her şeyi özgürce yapacaktır.

İnsanlar bütün vakitlerini sevdikleri ile geçireceklerdir.

Kötü ahlâk yok olacak, herkes güzel ahlâk sahibi olacaktır.

Dünyada tek bir devlet olacaktır.

Devlet yönetiminde isteyen herkes görev alabilecektir.

Devlet insanların gereksinimi olan her türlü hizmeti en güzel bir şekilde sunacaktır.

Devlet insanlar arasında hiçbir ayırım yapmayacak, herkese eşit davranacaktır.

Toprak en verimli bir şekilde değerlendirilecek, her türlü meyve ve sebzeler insanlara sunulacaktır.

Para kullanımdan kaldırılacaktır.

Yeryüzünde kan dökülmeyecektir.

Yeryüzünde âdetâ cennet gibi bir hayat yaşanmaya başlanacaktır.

Dünyanın çok güzel bir süreci belli bir süre yaşaması sonucunda, hemen hemen herkeste, tüm insanlarda yeni bilinçler, yeni anlayışlar ve bunların sonucunda da yeni yetenekler gelişecektir. Bu yetenekler şu anda sahip olduğumuz yeteneklerin çok üzerindedir. Bunu bugünden

tahmîn bile etmemiz mümkün değildir. Eski düşünce tarzlarından, değer yargılarından kurtulan insanlar çok farklı ama çok güzel boyutlarda yaşamaya başlayacaklardır.

Sevgi, saygı, hoşgörü, mutluluk ve huzur ortamında, şu ana kadar kendisinin istemeyerek yapmak zorunda olduğu tüm işlerden kurtulacak, kendini, kendi özünü, kendi yeteneklerini, kendi özelliklerini keşfetmek için çok büyük bir çaba içine girecek, fakat bunları yapmak kendisi için hiçbir zorluk taşımayacak, aksine çok büyük bir huzur ve mutluluk hissedecektir.

Tüm insanlarda yaşanan bu hâl bize yeni ufukların açılmasına yol açacaktır. Kalbimizin üzerindeki mühür çözülecek, kulaklarımızdaki tıkanıklık açılacak, gözlerimizin önündeki perdeler kalkacak, bilinçlerimizde yeni sıçramalar olacaktır.

Kendi dışımızda, uzayda varlığını sürdüren ve kendi bilincimizdeki perdeleri aşamadığımız için bize ulaşamayan varlıklar ile iletişime geçerek, onlardan aldığımız bilgi ve enerjiyle uzaya açılacak ve sonsuzluk denizinde yüzmeye başlayacağız.

Önceden varlığından haberdar edildiğimiz tüm varlıkları görecek, onlarla dialog kuracak ve onların yardımlarıyla daha üst düzeylerde yaşamımızı sürdüreceğiz.

Bizim dışımızdaki tüm varlıklar da bizim uyanmamızı, kendimize gelmemizi beklemekte ve bizimle birlikte olmak için can atmaktadırlar.

Allah hiç aklımıza ve hayâlimize gelmeyecek sûretlere bürünerek bize çok büyük bir sürpriz hazırlamış durumdadır. Onun kulu olmak demenin ne anlama geldiğini, Muhammed ümmeti olmanın ne demek olduğunu daha iyi anlayacak ve çok büyük bir sevinç duyacağız.

Evrenin içinde, istediğimiz bir sûrete bürünerek veya bürünmeyerek istediğimiz anda, istediğimiz her yerde bulunabileceğiz.

Bunun ötesi ne? Derseniz;

İşte orasını sizden başka kimse bilemez.

Çünkü, bundan ötesini siz oluşturacaksınız.

Düşündüğünüz her şeyin ânında gerçekleştiğinin farkına varacak, dilediğiniz her şeyi yapabileceksiniz.

Bundan ötesini ne siz sorun, ne ben söyleyeyim.

Artık burası sözlerin bittiği yerdir.

"Bilen konuşmaz, konuşan bilmez" denilen yerdir.

Burada sâdece sükût vardır, sâkinlik vardır, sessizlik vardır.

Hissedebiliyor musunuz?

7. BÖLÜM

Kuantum Fiziği Nedir?

Bu güne kadar insanlık tarihinde bilinen bilimsel gelişmelerin temelinde Newton fiziği önemli bir yer tutmuştur. Newton fiziği sayesinde maddenin ve varlıkların yapısı belli bir düzeyde anlaşılabilmiş ve birçok teknik ve teknolojik gelişmeler sağlanmıştır. Bu gün hayatımızın birçok alanında bu bilgiler bize yardımcı olmaktadır. Eldeki imkanların kısıtlı oluşu nedeniyle bu alanda belirli bir düzeye gelinmiş, fakat maddenin sırrı henüz tam anlamıyla çözülememiştir.

Günümüzde bilim insanları maddenin sırrını çözebilmek için çok büyük çabalar sarfetmektedir. Özellikle kuantum fiziği sayesinde şimdiye kadar çözümlenememiş birçok sorunun çözülmesi mümkün olmuştur.

Kuantum fiziğinin bilime olan katkıları ile hepimiz eski yıllarda yaşadığımız hayattan çok daha farklı bir hayatı yaşamaktayız. Hayatımızın her safhasında bu değişimi hissetmekteyiz.

Kuantum fiziği daha önce de karşılaştığımız sorunların birçoğunu çözmesine rağmen hâlâ tam olarak anlaşılmayan birçok sorular ve sorunlar bulunmaktadır.

Günümüzde bilim insanları "her şeyin teorisi"ni bulmaya çalışıyorlar. Cernn'de yapılan deneyler çok önemli bilgilerin açığa çıkmasını sağlamıştır. Bu alanda her gün yeni buluşlar yapılmaktadır.

Daha önceden atomun yapısı içinde en küçük parçacığın çekirdek ve elektronlar olduğu sanılırken, çekirdeğin de içinde küçük parçacıklar olduğu tespit edilmiştir. Çekirdek içindeki bu parçacıklara Kuantum (Quantum) adı verilmiştir. Bu küçük parçacıkların sayısının ilk başta üç parça olduğu tespit edilmiş

olmasına karşın, son bilimsel araştırmalar sonucunda bu kuantum parçacıklarının sayısı her gün artmaktadır.

Bütün atomlar kendi yapılarına ve özelliklerine özgü çevrelerine ışın, vibrasyon, titreşim, manyetik dalga, elektronik dalga gibi benzer yayınlar yaparlar.

Bu durumu fizikçi Nick Herbert şöyle açıklamaktadır: "Dünya, sâdece yüzeysel baktığımız zaman madde görüntüsü veren, aslında durmaksızın akan bir dalga (elektromanyetik ve biyomanyetik dalga) çorbasıdır".

"Olanlarla olacakları bizler gözlem aletlerimizle belirlemekteyiz" diyen Bohr'a, John Wiheler "Bizler sâdece gözlemci değiliz, olanları anlatma hakkımız olduğu gibi, oluşturan da yine bizleriz." diyerek, Bohr'un bu görüşlerine katılmaktadır.

Bir atom taneciği proton, nötron, elektron ve çekirdekten oluşmaktadır. Fakat çekirdeğin içinde de kuantum denilen parçacıkların bulunduğu da son bilimsel araştırmalarla ortaya çıkarılmıştır. Bu kuantum parçacıklarının sayıları ne olursa olsun, üçlü gruplar halinde bulundukları saptanmıştır. Bunlara da kuark grubu denilmektedir.

Evren üzerinde var olan bütün varlıklardaki görünen enerji ve maddi olan ne varsa kuantlardan oluşmuştur.

Modern bilim ve özellikle Kuantum Kuramı'na göre, parçacıklar birer enerji paketinden başka bir şey değildirler. Kuantum kuramına göre, her nesne enerji olup bu enerji miktarı nesneyi oluşturan dalganın titreşim frekansı (titreşim miktarı) ile doğru orantılıdır. Yâni, Kuantum kuramı sâdece kavramsal olarak maddenin dalga olduğunu söylemekle kalmamış, ayrıca bu dalganın taşıdığı enerjiyi sayısal olarak da belirtmiştir. Bu şekilde Kuantum kuramının öngördüğü sonuçlar pratik olarak deneylerle ölçülebilmekte sayısal olarak büyük bir kesinlikle kanıtlanabilmektedir.

Kuantum kuramı enerjinin aslâ yok olamayacağını da sayısal olarak ifâde etmiştir. Bu kurama göre enerji paketler şeklinde aktarılmakta ve bu bölünemez en küçük enerji paketlerine de “kuanta” (miktar) denmektedir.

Kuantum fiziği ne dalga ne tanecik tanır. Sâdece, bâzı dalga özelliklerine ve bâzı tanecik özelliklerine sahip tek bir nesneler kategorisi tanır (dalga-tanecik ikilemi). Burada bir sebep daha ortaya çıkmaktadır: bu kuantik nesnelerin görüntü şeklinde tahayyül edilmesi imkânsızdır. Bunlar belli belirsizdir, sınırları ve özellikleri durmadan değişmektedir. İzledikleri belli bir yol yoktur. Çözümlenemez şekilde birbirlerine karışabilirler ve aynı anda birçok halde ve birçok yerde bulunabilirler.

Süperpozisyon (birçok hâlin aynı anda birlikteliği) sâdece kuantumun bir özelliğidir. Kuantumdaki birçok garipliğin kökeninde süperpozisyon prensibi bulunmaktadır. Bunun anlamı şudur: bir atomun, bir taneciğin veya diğer bütün kuantik sistemlerin karakteristik özellikleri onun “hâli” olarak adlandırılan şeyi oluştururlar. Bir sistem için birçok mümkün hâl sözkonusu olduğunda, bu hâllerin toplamı da (yâni aynı anda hepsinin birlikte varolma durumu) aynı şekilde mümkün bir hâldir: bu takdîrde sistem hâllerin üstüste çakışması (aynı anda berâberliği) durumunda demektir.

Bu temel prensip sayesindedir ki, bir tanecik aynı anda birçok pozisyonu (konum) işgal edebilir veya bir atom bir enerjiler süperpozisyonunda bulunabilir. Zorluk, diğer dünyaya, bizim makroskopik dünyamıza geçildiğinde başlamaktadır. Çünkü hallerin süperpozisyonu (üstüste konumlanması) bizim klasik evrenimizde düşünülemeyen kuantik bir istisnâdır.

Bizim bir hüzme şeklinde gördüğümüz ışık yayılımı, aslında birbirlerini ışık hızıyla takip eden foton paketçiklerinden yâni aralarında madde ve zaman kesikliği

bulunan kuantlardan başka bir şey değildir. Kur'ân'da "Her nefis (her an) ölümü tadıcıdır (veya tadıp durmaktadır)" (Âl-i İmrân, 185) anlamı da verilen âyet-i kerimenin mânâlarından birisi acaba, ölçemeyeceğimiz kadar küçük zaman dilimlerinde ölüp diriliyor olduğumuz mudur?

Atom-altı dünyasını tarif etmek için makroskopik dünyada kullandığımız bilimsel mantık ve sağduyuyu aynıyla uyarlamanın doğru olmadığını, maddenin kütlesi, boyutu, dolayısıyla hızının ve hareket tarzının değişmesiyle, makroskopik fizik kanunlarının da köklü değişikliğe uğradığını, daha doğrusu mikro-âlemi anlamak için bunların kullanılamayacağını görüyoruz.

Günümüzün modern bilimi varlığın bölünmez bütünsel bir teklik olduğunu kabul etmektedir. Her nesnenin hem parçacık hem dalga oluşu, kendi başına, her üç varsayımı sorgulamanın ilk adımını oluşturmuştur. Doğayı kesin ve determinist bir yaklaşımla anlamak mümkün değildir. Çünkü doğada kesikli değişimler ve belirsizlik içeren bir karmaşa vardır. Ancak, bu karmaşa nesnelerin ve olayların dış görünüşü ile ilgilidir. Dış görünüşte görelilik vardır. Fakat insan, bir tin beden bütünlüğü olduğuna göre sâdece doğayı değil, aynı zamanda kendini ve kendi kaynağını da anlama gayreti içindedir. Kendini anlamak ise doğayı anlamaktan daha zor ve daha çetin bir uğraştır. Bu uğraş "Farkındalık" olarak adlandırılabilir. Farkındalık bir bakıma, kaynağa ulaşma çabasıdır.

Gündelik yaşam içinde bakış açımızı nesnellikten ve yerellikten kurtarıp, bütünselliğe ve tümel birliğe doğru yöneltmeyi gerçekleştirebiliriz. Olayları incelerken onları parçalara ayırıp indirgemek yerine onları en geniş açıdan değerlendirerek tümel bir bakış açısı ile bütünsel olarak incelemeyi başarabilmeliyiz. Ayrıca, her olayı veya olguyu sayısal olarak ifâde etmeye çalışmak yerine, sezgi içeren bakış açılarını küçümsemeden düşünce yapımızı genişletmeye gayret etmeliyiz.

Kuantum Fiziği ve Ledün İlmi

Bu başlığı görür görmez bâzı kişilerin aklına;

"Kuantum fiziği ile ledün ilminin ne ilgisi var?" diye bir soru gelebilir.

Bu gün bilimsel çevreleri büyük ölçüde etkileyen kuantum fiziği alanındaki gelişmeler, şimdiye kadar anlaşılması çok zor olan "Ledün ilmi"nin anlaşılmasını oldukça kolaylaştırmıştır.

Kuantum fiziğinin anlaşılması bilim insanlarının aşağıda sıralanan cümleleri dile getirmelerine neden olmuştur:

"Biz gerçekten bir düşünce evreninde, kavramsal bir evrende yaşıyoruz." (Jhon Hagelin)

"Tasarlanan, oluşturulan ve yönetilen dünya bizim bilincimizde meydana gelmektedir."(Deepak Chopra)

"Madde hakkındaki gerçek; evrenin özünün bilinç olduğu gerçeğidir." (Deepak Chopra)

"Fiziksel gerçekliğe atfettiğimiz tüm sıfatlar, özellikler aslında kendi bilincimizdeki olaylardır." (Deepak Chopra)

"Tüm bu evren tek bir bilinçten (Tanrının bilinci, Evrenin bilinci, Birleşik alan) meydana gelmektedir. (Deepak Chopra)

"Evren, çok güçlü şekilde bilinçlidir:" (Jhon Hagelin)

"Her deneyim tek olan (yüce ve her şeyden gani olan) kutsal bir bilinçte oluşmaktadır" (Deepak Chopra)

"Zihnin, düşüncenin dışında hiçbirşey yoktur."(Deepak Chopra)

"Her şey tek ve bütün" (Jhon Hagelin)

"Biz, özümüzde biriz." (Jhon Hagelin)

"Biz tek bir enerji alanıyız." (Deepak Chopra)

"Biz tek bir bilinç alanıyız." (Deepak Chopra)

"Biz O bilincin varlığı ile varız." (Deepak Chopra)

"Biz O bilinçte mevcuduz." (Deepak Chopra)

Tüm bu ifâdeler, bugüne kadar bizim tasavvuf büyüklerimizin dile getirdikleri, fakat anlaşılması zor olan söylemler idi.

Bu konuda bizim tasavvuf edebiyâtında dile getirilen bâzı ifâdeleri de aşağıda şöyle sıralayabiliriz:

"Her şey Fânîdir, Bâkî olan Allah'tır"(Kur'ân)

"Herşey yok (olucu)'dur, var olan Sâdece O'dur."(Kur'ân)

"Bu dünya, yalan dünya"(Anonim)

"O'ndan başka güç kuvvet sahibi bir varlık yok"(Kur'ân)

"Bir ben vardır bende benden içeri"(Yunus Emre)

"Ene'l Hakk"(Hallâc-ı Mansur)

"Nerede olursanız olun, O, sizinle beraberdir" (Kur'ân)

"O bizimle berâberdir"(Hadis)

"Küçük insan büyük alemin (makro-kosmos) bir minyatürüdür" (Muhyiddîn-i A'râbi)

"İnsan düşünceden ibârettir, gerisi et ve kemiktir" (Mevlânâ)

"Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen"(Kendine iyi bak ki, âlemin özü sensin) (Şeyh Gâlip)

Tüm bu ifâdeler ile kuantum fiziği bilgilerine dayanarak bilim insanlarının dile getirdiği cümleler neredeyse birbirlerinin aynısıdır.

Newton fiziği kuralları ile bilinen dinî (şer'î) kuralları birbiri ile benzeştirirsek, Kuantum fiziği kuralları ile de ledün ilmini birbiri ile benzeştirebiliriz.

Newton fiziğine göre her bir varlık diğer varlıklardan farklıdır. Ve birbirleri arasında belirli kurallar geçerlidir.

Buna benzer şekilde şer'î kurallara göre de her bir insan diğer insandan farklıdır. Ve insanlar arasında belirli hukuk kuralları geçerlidir.

Kuantum fiziğine göre, tek bir varlık vardır. Buna "Birleşik alan" veya "Tek bir bilinç" de denmektedir.

Buna benzer şekilde, Hakîkat (Ledün) ilmine göre de gerçekte tek bir varlık vardır. O'na da "Hakk" veya "Hu" gibi isimler verilmektedir.

Bu gün bilim insanları, Newton fiziği ile Kuantum fiziğini birlikte değerlendirebilecek "Her şeyin Teorisi" adı altında bir teoriyi oluşturma gayreti içindedirler.

Tasavvuf ehli olan Hakk dostları da, Şer'î bilgiler ile Hakîkat (Ledün) bilgilerini birleştirme hususunda çok büyük gayret göstermişlerdir. Bu birleştirme işlemlerini gerçekleştirebilen değerli şahsiyetler, içinde bulundukları topluma ve tüm insanlığa ışık olmuşlar ve onlara yol göstermişlerdir.

Sâdece Şer'î bilgileri bilen, ancak Hakîkat bilgilerini bilmeyen kişilere "Fâsık (günahkâr)", Hakîkat bilgilerini bilmesine rağmen, Şer'î bilgileri yaşantısında göstermeyen kişilere "Zındık", Hakîkat bilincine göre Şer'î kuralları uygulayan kişilere de "Evliyâ" denmiştir.

Bugün, Kuantum fiziği kurallarını bilmeden, sâdece Newton fiziği kurallarına göre hayatlarını sürdüren insanların sıkıntılı ve stresli bir hayat yaşadıklarını, Kuantum fiziğinin kendilerine sağladığı bir bilince sahip olup da gerçeklerden

kopan (hiçbir şeyi önemsemeyen) ve sorumsuzca ortada dolaşan kişilerin sâdece kendilerini düşünerek hareket ettiklerini, içinde bulundukları topluma yararlı işler yapmadıklarını görmekteyiz.

Eğer bir kişi, Kuantum fiziğinin kendisine sağladığı bakış açısı ile bakarken aynı zamanda Newton fiziği kurallarına göre de hareket ederse, bu kişinin kendini gerçekleştirmiş (aydınlanmış) bir kişi olduğunu söyleyebiliriz. Böyle bir kişi insanlığın geleceğinin inşasında çok önemli hizmetler yapabilecek bir kişi durumundadır. Bu özelliğe sahip olan kişiler, tüm insanlığın uyanışında önemli görevleri üstlenebilecek bir lider özelliğine ulaşmışlardır. Böyle kişiler bireysellikten kurtulmuş, âdetâ kendini tüm insanlığın kurtuluşuna adamıştır. Böyle kişilere "Evrensel İnsan" adı verilir.

Bu özellikte olan kişilerin bilinçleri "Kozmik Bilinç"ten en üst düzeyde beslenirler.

8. BÖLÜM

Farkındalık

Farkında olmak demek, diyalektik mantığı aşmak demektir. Diyalektik mantıktan kasıt ikili karşıtları içeren düşünce sistemidir. Örnek olarak, karanlık-aydınlık, iyi-kötü, doğru-yanlış, büyük-küçük, güzel-çirkin, canlı-cansız gibi karşıt kavramlar.

Diyalektik (ikilemci) düşünce insanı kısıtlayan, onun geniş düşünmesini engelleyen düşünce sistemidir. Bu düşünceye göre, varlık hem kendisi hem de karşıtı olamaz. Yâni, karanlık aydınlık olamaz. Halbûki, biraz önce açıkladığımız gibi, karanlık ve aydınlık kavramları bizim algılama gücümüzün sınırlı oluşundan ortaya çıkmış pratik kavramlardır.

Diyalektik mantık "ya-ya da" mantığıdır. Klasik bilim tümüyle "ya-ya da" mantığı üzerine kuruludur. Makineler "ya-ya da" mantığı ile çalışırlar. Bir elektrik devresi ya açıktır ya da kapalı. Bir kapı ya açıktır ya da kapalı. Klasik ya-ya da mantığına göre bir nesne ya dalgadır ya da parçacık. Hem dalga hem parçacık olmaz.

Halbûki, kuantum kuramına göre, her nesne hem dalgadır hem parçacık. Şu halde karşımıza yeni bir mantık çıkmaktadır. Bu da "hem-hem" mantığıdır. Ve kuantum fiziğinin kullandığı mantık sistemini içerir.

"Hem-hem" mantığına göre karşıtlar mevcut değildir. Yâni, bir kavram hem kendisidir hem de karşıtı. Arada kesin bir ayırım yoktur. Örneğin, canlı-cansız ayırımı tamamen bizim zihnimizde olan bir ayırımdır.

İnsanlar genellikle an'da değil zamanda var olmayı tercih ederler. Zaman geçmiş ve geleceği içerirken, an ikisini de

dışlar. Geçmişte hatıralarımız, gelecekte ise ümitlerimiz ve beklentilerimiz vardır. Yâni geçmiş ve gelecek çokluktur. An ise tekliktir.

An'da yaşarken bizden ve dikkatimizi gerektiren konudan başka hiçbir varlık yoktur. Farkında olmak, ilgilendiğimiz konularla bütünleşmemiz demektir. Bu durumda ikilik yerini tekliğe bırakır.

Farkında olmak demek an'da yaşamak, yâni bilinçli ve uyanık olmak demektir.

İnsanların kendi varoluşlarının nedenlerini anlayabilmek için kendileri ile yüzleşmeleri, yâni baş başa kalmaları gerekir. Ne geçmişin hatıraları ne de geleceğin hayâllerinden etkilenmeden, objektif ve çıplak gözlerle kendini görebilmek öyle önemlidir ki, bu bakış, bu duruş bir kere elde edildikten, gerçeğin tadına bir kere varıldıktan sonra da vazgeçmek mümkün olmaz. An'da her şeyin farkında olmak yâni uyanık olmak, keskin bir bilinç hâlidir ve kendine göre doyulmaz bir tadı vardır. Bu durum aslında hiç korkutucu değildir.

Karşılaştığınız her duruma anında hâkim olmak, onu hemen toparlayıp, gerekeni yapmak, sonra da o duygudan ya da o bilinç hâlinden çıkarak yeni bir hâle gitmek istemez misiniz? Ama etki ve tepkinin ötesinde durumun bilincinde olabilmek için beklenti ve saplantılardan kurtulmuş olmak gerekir. Hepimizi zorlayan da budur, saplantı ve beklenti yâni geçmiş ve gelecek…

Beklentiler gelecekle, saplantılar ise geçmişle ilgilidir. Tıpkı süregelen ince uzun bir yol gibi, her şeyi ardı ardına eklemekten öyle hoşlanıyoruz ki ya da bu tip düşünmeye öyle alıştık ki! Halbûki, an'da yaşayınca ne geçmişin takıntıları ne de geleceğin beklentileri etkindir. An'ın farkına vararak yaşamak demek tercihli olmayan değerler üretmek demektir. Hiçbirinin diğerlerine göre daha önemli olmadığı güçler,

erdemler ve bilgiler. Yâni, bir bakıma kendi egomuzu (nefsimizi) ön plandan, arka plana çekebilmeye benzer bu durum. Etki-tepki mekanizması içinde olan egomuzdur. Egomuz yâni nefsimiz bizim ne kadar önemli bir varlık olduğumuzu hep tekrarlayıp durur. Egomuz sürekli bizi korumaya çalışan bir kalkan gibidir. Devamlı bu ego kalkanının arkasına sığınarak kendimizi güvende hissederiz. Bu korunma mekanizmasını da çoğu zaman "haysiyet, izzeti nefis, gurur, haklılık" gibi kavramların arkasına gizleyerek kendimizi haklı göstermeye çalışırız.

Halbûki an'da yaşayıp farkında olmak, kendi ile her an karşılaşmak, durumu olduğu gibi görmek demektir. Yâni bize daha çok zarar verecek, gereksiz bir yansıma veya odak bozukluğu oluşturmadan, durumu görmek, anlamak, gerekeni yapmak ve bundan mümkün olduğunca az etkilenmek…

İçinde yaşadığımız çağ bir bakıma "karmaşa" ve "dönüşüm" çağıdır. Çünkü her karmaşık durum sonuçta yeni bir oluşuma yol açar ve sonuçta dönüşüm gerçekleşir. Böylesi bir durumda insan kendini yeniden kurma, oluşturma ve dönüştürme zorundadır. Post modern terimi böylesi bir "kalıplar içine sıkıştırma" olgusuna baş kaldırma ve onunla hesaplaşma gayreti olarak görülebilir. Bu hesaplaşmada merkezi bir yer işgal eden "nesnel gerçeklik" kavramı üzerinde biraz duralım.

Kant'a göre nesnelerin "kendiliği" bilinemez. Bu ifâde ancak gözlem için doğrudur. Gözlem yaparak, yâni 5 duyu yoluyla, nesnelerin kendiliğini bilemeyiz. Çünkü, gözlem yapmak için önce bir gözleyen bir de gözlenen bulunmalıdır. Bu da iki ayrı kavram gerektirir. Gözleyen ile gözleneni bir bütün olarak kabul ederseniz "öteki" kavramı ortadan kalkar ve bütünsel teklik ortaya çıkar. Bu durum oluştuğunda, nesnelerin ve "öteki" olarak tanımlanmış olan dışımızdakinin kendiliği bilinebilir. Bu bilgi türüne "iç görü" de denebilir.

Dönüşen insanların dönemi olan içinde yaşadığımız zaman aralığında, kadim bilgelik ile post modern bakış büyük çapta örtüşüyor ve bizleri ya-ya da mantığını aşmaya davet ediyor.

Muhiddin İbn-i Arabînin Vahdet-i Vücûd felsefesinde, bu yaklaşıma önce "Tenzih" (ret etme) sonra da "Teşbih" (benzetme) yapılarak ulaşılır. Önce Allah'ı tanımlayacak her kavram reddedilir. Reddetmekle yaratıcının ikilemci kavramlarla tanımlanamayacağı ve dar kalıplar içine sığmayacağı ifâde edilir. Böylece, tenzih metoduyla yokluğa ulaşılır. Fakat, o yoklukta kalınmaz ve teşbih yapılarak Allah'ın isim ve sıfatlara sahip olduğu ifâde edilir. Fakat bu sıfatların sâdece birer teşbih, benzetme, olduklarının bilincine varmak gerekir. Demek ki, çokluğu anlamak için yokluktan geçmek şarttır. Önce sıfıra (yokluğa) ulaşmak ve o noktadan sonsuzu bulmak gereklidir.

Günümüzde yokluk, büyük bir korku kaynağıdır ve yokluğa düşmemek için her türlü tedbir alınır. Halbûki sonsuzluğa yokluk sayesinde ulaşılır. Yokluğu sâdece materyel, nesnel anlamda işaret etmek pek doğru bir yaklaşım olmaz. Sûfî felsefesinde söz edilen yokluk, para mal-mülk yokluğu değil, benlik yokluğu ve ego yokluğudur. Tüm tasavvuf felsefelerinin özünde saklı olan temel bilgi de budur; Egoyu yenmek, daha doğrusu farkındalıkla kontrol altına almak için binlerce yıldır, yine binlerce ve milyonlarca insan bu metodları uygulayarak kendilerine yeni yollar açmışlardır.

Nefsini kontrol altına alıp egosundan kurtulmuş insan gerçek anlamda farkında olan insandır. Fakat yokluk içinde kalmamak gerekir. Eskiden Melâmilik okuluna bağlı olanlar sâdece yoklukta yaşarlardı. Bunu hem maddî hem de mânevî boyutlara yaymışlardı. Halbûki yokluğun farkında olup çokluğu da yaşamak mümkündür. Bunun yolu da hem-hem mantığını anlayıp sahiplenmekle olur.

Hem-hem mantığına göre, varlık hem vardır hem de yoktur. Varlık vardır, çünkü yaşanabilir ve hissedilebilir. Varlık yoktur, çünkü varlığı sözle anlatmak mümkün değildir. Yâni, varlık kavramlara sığmaz.

Bilinç seviyesi ileri olan kimse sorumluluk almaktan kaçınmaz. Çünkü böyle bir insanın kendisi için fazla bir beklentisi yoktur. Önemli olan şartların gerektirdiği şekilde davranmak ve bu davranışını ertelemeden anında uygulamaya koymaktır. Bu duruma "Ruhsal bütünleşme" de diyebiliriz. Ruhsal bütünleşme ortak bir farkındalık alanının oluşması demektir. Aynı duyguları ve düşünceleri paylaşan insanlar bu türden bir ruhsal bütünlük alanı oluştururlar. O bütünlüğe ulaştıktan sonra her duruma ve her olaya sâdece akıl ve mantıkla değil, aynı zamanda ruhumuzla yaklaşmayı başarabiliriz.

Bizler olayları gözlemlerken aynı zamanda kendimizi de gözlemlemiş oluruz. O olayın bizim başımıza neden geldiğini sorgularken kendimize tarafsız bir gözle bakıp, dıştan gözlemlememiz gerekir. Yâni, kendi dışımıza çıkıp kendimizi bir nesne gibi gözlememiz gerekir. Demek ki, hem gözleyen hem de gözlenen biz olmalıyız. Kuantum kuramı der ki; "Gözleyen ve gözlenen bir bütün oluştururlar ve birbirlerini etkilerler." Eğer biz kendimizi gözlersek, kendimizi etkilemiş de oluruz. Bu etkileşmenin sonucu değişimdir. İnsan kendini tarafsız bir gözle gözlerse kendini değiştirebilir. Yâni, farkında olmakla kendimizi değiştiririz. Tersi de doğrudur. Değişmiş olan insan farkında olmuş insandır.

Değişimin dıştan değil içten gelmesi gerekir. Başkalarına bakıp değişmeye çalışmak boşuna bir uğraştır. Doğal olanı kovarsanız o koşa koşa geri gelecektir. Doğal olmak başkalarından öğrenilmez. Doğal davranış içten gelir. Akıl ve mantıkla oluşturulamaz. Doğal olmak için içe bakmak yeterlidir. İçe bakıldığında öylesine bir ışık belirir ki, tüm

şüpheler, tereddütler, kısaca karanlık noktalar ortadan kalkar. Olayların birer tesâdüf olmadığını da bu şekilde algılayabiliriz.

Olayların ardındaki gerçek nedenleri bu şekilde görebiliriz. Yâni, daha üst düzeyde bir bakış açısına ulaşmış oluruz. Bu üst düzey bakış açısına varmak için tek tek olaylar hakkında düşünmek yerine, olaylar arasındaki tümel ilişkiye bakmak gerekir. Böylece daha derine inmiş ve merkezden çevreyi izlemiş oluruz. Çevrede sürekli çalkantı, itiş kakış, dalgalanma vardır. Merkez ise tüm bu çalkantılardan uzak sâkin ve durağandır. Merkezde benliğin istekleri yerine sessiz bir kabul, bir tevekkül, bir tatmin vardır.

Tatmin olmuş olan benlik, kendisiyle uğraşmaz. Merkezden bakar fakat ben-merkezci değildir. Bu söz bir çelişki gibi gelebilir fakat daha önce sözünü ettiğimiz hem-hem yaklaşımı ve mantığı uygulandığında hiçbir çelişki kalmamaktadır. Tatmin olmuş olan benlik, hem ben-merkezcidir hem değildir. Yâni, hem kendi hayrına hem de bütünün hayrına çalışır. Biri diğerinin önüne geçmez. Daima farkındalıkla etrafında olanlara katılır.

Farkındalıkla etrafta olup bitenlere katıldığınızda, sûfizmde anlatılan câzibe alanları meydana gelir. İçinizden dışa doğru yayılan bir enerji alanı oluşur ve bu alan çevrenizdeki insanları etkilemeye başlar. Yâni, cezbedilen durumunda iken cezbeden olmaya başlarsınız.

"Kendi yaşamlarını ve içinde yaşadıkları dünyayı etkileyip değiştirmiş olanlar, farkındalıkları yüksek olan insanlardır."

9. BÖLÜM

Uyku Nedir?

Uyku, insan hayatında sırrı tam olarak çözülememiş ilginç bir olaydır. Uyku, kişinin duysal veya diğer uyaranlarla uyandırılabileceği bilinçsizlik durumu olarak tanımlanır.

Kişinin bilinçsizlik durumundan uyandırılamadığı duruma ise koma denir.

Uyku, beynin bir fonksiyonudur. Uyku, tüm hayatî organların hiç durmadan, hattâ bâzı beyin bölümleri daha fazla çalışırken, vücûdun diğer bölümlerinin istirahata sevk edildiği bir haldir.

Uyandıktan sonra birçok önemli işleri yapacak olan kişi için uyku, insanın dinlenmeye geçtiği, sinir sisteminin dinlendiği ve bağışıklık sisteminin güçlendiği bir zaman dilimidir.

İnsanların bu boyutta uykuda oldukları düşünülürse;

Bundan sonraki boyutta, yâni sonsuza kadar sürecek olan hayatımızda yapacağımız işlere hazırlık olsun diye âdetâ kendimizi güçlendirecek olan dinlenme sürecini yaşıyor gibiyiz.

Hayatın ilk yıllarında gençlik sürecini yaşayan kişiler, daha sonraları yaşlılık sürecini yaşamaya başlarlar. Her ne kadar beden yaşlansa da ruh yaşlanmaz.

Beden âdetâ plasenta gibidir. Ruh, bedende belli bir müddet sonra olgunlaşma sürecini tamamlar. Ruh, bu süreçte birçok bilgi edindikten ve deneyim yaşadıktan sonra, bebeğin plasentadan ayrılması gibi, kendisinin olgunlaşmasını sağlayan bedenini terk eder.

Yeterince uyumak, insana beynini daha iyi kullanabilmesi ve duyduklarını daha iyi idrâk edebilmesi açısından çok önemlidir.

Çocukların büyümelerinde ve zihinsel gelişimlerinde düzenli ve yeterli uyku çok büyük bir öneme sahiptir.

Bu nedenle uykusunu tam alamamış kişileri uyandırmak doğru değildir. Uykusunu almış olan kişiler zâten kendi kendilerine uyanacaklardır.

Dışardan baktığımızda, herhangi bir kişinin uykusu sırasında çok sıkıntılı bir rüyâ gördüğünü farkedersek, o zaman o kişiyi uyandırmamızda bir mahzur yoktur. Güzel rüyâ görenleri veya yeni uykuya dalmış kişileri uyandırmak anlamsızdır.

Eğer, çok büyük bir tehlike veya bir tehdit söz konusu ise böyle kişileri de uyandırmamız gerekir. Aksi takdîrde vebâle gireriz.

Rüyâ, geçmiş zamanlarda veya gün içerisinde etkilendiğimiz olayların uyku sırasında bilinçaltımızdan yansıması şeklinde tanımlanabilir.

Uykuda iken rüyâ görülebilir. Rüyâ, uykunun tüm evrelerinde görülebilmektedir.

Koma (uykunun daha ileri ve patolojik biçimi) ise, sürecin daha uzun süreli olması ve iletişimin çeşitli uyaranlara rağmen normale döndürülememesi olarak tanımlanabilir.

Uyuyan insan çevresinde oluşan şeylerin çoğuna ilgisizdir. Uyuyan bir insan ile komada olan bir hasta arasındaki en önemli fark, uykuda olanın yeterli bir dış müdâhale ile uyandırılabilmesidir.

Gün boyunca yaşadığımız psikolojik baskılar, fiziksel hasarlar ve yorgunluk uykuda tedâvi edilir.

Sağlıklı bir şekilde yaşayan ve uykusunu iyi alan kişilerde psikolojik ve fizyolojik dinginlik oluşur.

Fizyolojik faktörler kişilere göre farklılık gösterir. Özel durumlar hâriç, 6 saat uyumak yeterlidir. Bâzı kişilerin bundan daha fazlasına gereksinimi varken diğer taraftan başka insanlar bir gecede sâdece 3 ya da 4 saatle yetinmektedirler.

Uykunun, çok hafif uykudan çok derin uykuya kadar uzanan farklı düzeyleri vardır.

Bu dünyada (uykuda) yaşayan insanları kabaca üç gruba ayırabiliriz:

1. Hafif uykuda olanlar
2. Ağır uykuda olanlar
3. Komada olanlar

Hafif uykuda olan insanlar, belli bir olgunluğa ulaşmış olan fakat arayışları hâlen devam eden insanlardır. Bunları uyandırmak kolaydır.

Ağır uykuda olan insanlar, henüz belli bir olgunluğa ulaşamamış olan, aynı zamanda arayış içinde de olmayan insanlardır. Bunları uyandırmak çok zordur ve doğru da değildir. Uyandırsanız bile kısa bir süre sonra yine kolaylıkla uykuya dalıverirler. Bunları uyandırmak için uğraşmak onlara eziyet etmek demektir. Kendi hâllerine bırakmak en uygun olan davranıştır. Uykularını aldıktan sonra nasıl olsa kendi kendilerine uyanacaklardır.

Komada olan insanları ise uyandırmak aslâ mümkün değildir. Bu nedenle onlardan her zaman uzak durmak en güzelidir.

Hafif uykuda olanları uyandırmak hem kolay, hem de zevklidir. Bunlar, bu dünyanın sıkıntılarını fazlasıyla çekmiş ve hâlâ çekmekte olan kişilerdir.

Günlük hayatımızda karşılaştığımız kişiler genellikle uyurgezer durumdadır. Biz âdetâ onların rüyâda gördükleri kişiler gibiyiz. Bizleri gördükleri zaman, bizleri kendi rüyâlarında gördükleri kişiler durumunda olduğumuzu bilmezler ve bizlerden bir şeyler yapmamızı isterler. Gerçekte bizim birer hayâl varlık olduğumuzu bilseler bizden asla bir şey yapmamızı istemezlerdi.

Uyurgezer olanları da aslında uyandırmak doğru olmadığı için onların rüyâlarında varlığımızı sürdürmeye ve onların bizden istedikleri şeyleri yapmaya devam ederiz.

Eğer çok büyük sıkıntılar çekiyorlarsa, bunalımda iseler, onları uyandırarak rahatlatırız. Ancak, onları uyandırdığımız takdîrde bizler yok oluruz.

Bu ise çok büyük bir fedâkârlık demektir.

Yâni, bu kişileri uyandırdığımız zaman kendimizi göstermeye devam edersek, onları ikinci bir uykuya (rüyâya) sokmuş oluruz. Bu ikinci rüyâ onlar için güzel bir ortam özelliği taşısa bile yine uykuda sayılırlar.

Bu nedenle, onları gerçekten uyandırmak istersek kendimizi yok etmek zorundayız.

Onlar bizden kurtuldukları zaman, gerçekte "VAR" olurlar.

Zâten biz, "YOK" hükmündeyiz.

"YOK"u "VAR" eden bir "YOK"uz.

Biz, "VAR"lığı "YOK"lukta buluruz.

Gerçek anlamda "VAR" olmak isteyenler, "YOK"luğa gitmek zorundadırlar.

İnsanlar Uykudadır

"İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar" sözüne göre, insanlar bu dünya boyutunda âdetâ uyku hâlinde, bilinçsizce yaşamaktadır. Bu dünya boyutunda müşâhede ettiğimiz ve yaşadığımız her şey, iyi olsun kötü olsun âdetâ rüyâ hükmündedir.

Rüyâ görürken yaşadığımız bütün olayları nasıl hislerimizle, duyu organlarımızla net olarak algılayabiliyorsak, bu dünya boyutunda yaşadıklarımız da aynı özellikleri taşır. Sâdece uykuda gördüğümüz rüyâ (gördüğümüz görüntüler ve işittiğimiz sesler) normal hayatımızda yaşadıklarımıza oranla kısa sürdüğü için gelip geçici olarak algılanmaktadır.

Âdetâ, olaylar dünya boyutunda bir dizi film gibi uzun süreli olarak yaşanmakta, zaman zaman uyku sırasında kısa süreli filmler şeklinde değişik olaylar gözlenmektedir. Rüyâ içinde rüyâ gibi bir durum söz konusudur.

İnsanların ölümüyle de daha farklı bir boyuta geçecekleri düşünüldüğünde ise rüyâ içinde rüyâ içinde rüyâ gibi üç ayrı boyutun sıra ile yaşanacağı söylenebilir. Tasavvuf ehli bu olayı kısa ve öz olarak "hayâl içinde hayâl içinde hayâl" şeklinde tanımlamışlardır.

Kuantum fiziğine göre de durum bundan farklı değildir. Kuantum fiziğine göre madde yok, sâdece dalga ve titreşimlerden oluşan bir okyanus vardır.

Bütün algıladığımız görüntüler, sesler, kokular, tadlar ve duyular âdetâ bizim duyu organlarımızın bu dalgaları ve titreşimleri somut olarak algılamasından başka bir şey değildir.

Bizim gözümüz 400 ile 700 nanometrelik dalga boylarını algılamakta, diğer dalgaları (daha küçük ve daha büyük dalgaları) algılamamaktadır. Âdetâ gözümüzün önünde

perdeler vardır. Kulağımız da aynı şekilde 20 ile 20000 Hz'lik dalgaları algılamakta, diğer dalgaları algılamamaktadır.

Eğer gözümüzün ve kulağımızın algılama aralıkları daha farklı aralıklarda olsaydı, şu görmekte olduğumuz görüntüler ve sesler kaybolacak, farklı görüntüleri ve sesleri algılayacaktık. Çok çok küçük frekansta ve kilometrelerce büyük frekansta dalgaların olduğu düşünülürse sonsuz sayıda farklı boyutların olabileceği farkedilir.

Nitekim, bâzı kişilerin farklı boyutları algılayabildikleri bir gerçektir. Hz. Muhammed (sav)'in mirâca çıkarken cehennemi, cenneti ve içindeki varlıkları, melekleri, cinleri gördüğü dile getirilmektedir.

Ayrıca bâzı kişilerin (medyumların) görünmeyen boyutları algılayabildikleri ve o boyutta yaşayan varlıklarla iletişim kurdukları bilinmektedir.

Hattâ, bâzı mutasavvıflar birtakım riyâzâtlar yaparak normal insanların yaşamadıkları olayları çok farklı boyutlarda yaşayabilmektedir. Bir takım çalışmalarla bu ve buna benzer yüzlerce binlerce farklı haller yaşanabilmektedir.

Bu yaşadığımız boyut, sanki izlediğimiz tek bir televizyon kanalı gibidir. Sonsuz kanalların olduğu bir ortamda sâdece tek bir boyutta yaşıyor gibiyiz.

Demek ki ölüm denen şey, bir yok oluş değil farklı bir boyutta, farklı özelliklere ve yeteneklere bürünerek doyasıya yaşamaktır.

Öbür boyuta geçtiğimizde, bu boyutta yaşadığımız tüm olayların bir rüyâ olarak algılanacağı gibi, ölmeden önce ölenler için de aynı durum söz konusudur. Yâni, onlar da uyandıkları zaman önceden yaşadıkları olayların âdetâ bir rüyâ gibi olduğunu farkederler.

Sıkıntılı bir rüyâ gören kişi, uykudan uyandığı zaman nasıl büyük bir sevinç duyarsa, aynı şekilde ölmeden önce ölen, yâni uyanan kişi de çok büyük bir sevinç duyar ve gözlerinin içi parlamaya başlar.

Bu durumu daha önceden yaşayanlar, yâni önceden uyanmış olanlar, uyanan kişinin gözlerinin içindeki bu pırıltıyı çok net bir şekilde görürler. Onlar, yeni bir bebeği dünyaya getiren annenin sevincinden daha fazla bir sevinci içlerinde hissederler.

Ölmeden önce ölenler, yâni uyananlar başka bir boyutta kendileri gibi olanlarla yaşamlarını sürdürmeye başlarlar. Her zaman neşe ve sevinç içindedirler. Onlar için âdetâ dünya rüyâsı (kâbusu) sona ermiş ve yeni dünyalarında (yeni boyutta) sevinçli ve mutlu bir şekilde yaşamaya başlamışlardır.

İşte bunlar, Allah'ın "Yâ eyyetühen nefsül mutmainneh, İrci-î ilâ rabbiki râdıyeten merdıyyeh, Fedhuliy fiy ıbâdî vedhulî cennetî": Ey itminâna (huzura) eren nefis, gir cennetime, gir sâlih kullarımın arasına, sen O'ndan râzı, O senden râzı olarak.. (Fecr, 27-30) hitabını duyanlar ve cennet boyutuna geçiş yapanlardır.

Artık onların imtihânı sona ermiş, huzura ermiş ve cennet esintilerini algılamaya, hissetmeye başlamışlardır. Âdetâ Onlar, Allah'ın huzuruna ulaşmış, huzura ermiş, huzurlu ve huzurdadırlar. Gerçekte ise hem kendilerinin hem de herkesin her an Allah'ın huzurunda olduklarının farkına varmışlardır.

Bu bilince ulaşanların ilk sorusu "Bundan sonra ne olacak?"tır. Yeni dünyaya gelen bir bebeğin kendini ve çevresini tanıma arzusu nasılsa bunlar da aynı şekilde yeni geçiş yaptığı bu boyutu keşfetmek isterler, hem kendilerini hem de etrâflarını seyretmeye başlarlar. Bunlara, "seyir halinde olanlar" denir.

Bunlar, "Kâh çıkarım gökyüzüne seyrederim âlemi, kâh inerim yeryüzüne seyreder âlem beni" diyen Nesîmî gibi zaman zaman seyir halindedirler, zaman zaman da oyun oynayan oyuncular gibi istedikleri bir rolü üstlenerek insanların arasına karışırlar ve onları da uyandırmak için gayret sarf ederler.

Normal hayatımızda uyurken rüyâya nasıl girdiğimizi bilemeyiz. Kendimizi birdenbire bir ortamın içinde buluveririz. Ve birtakım görüntülerin içinde bir hayat yaşamaya başlarız.

Aynı bunun gibi, biz de bu dünyaya ilk geldiğimizde bilinçsizken 2-3 yaşlarında çevremizi bilinçli şekilde algılamaya başlarız. Bizim edindiğimiz tüm bilgiler bu boyutta edindiğimiz bilgilerdir.

Anne ve baba şeklinde bizim ihtiyaçlarımızı karşılayan varlıkların (görüntülerin) bize verdikleri bilgileri hiçbir süzgeçten geçirmeden olduğu gibi kabul ederiz. Çünkü, onların bize verdiği bilgileri değerlendirecek bir birikimimiz henüz yoktur. Edindiğimiz ilk bilgiler ve değer yargıları bizim dünyamızı oluşturan temel faktörler olacaktır.

Böylece, çok büyük bir tuzağın içine düşmüş oluruz. Çünkü, bizden önce bu boyuta gelenler sâdece kendi bildiklerini ve değer yargılarını bize aktarırlar.

- Sen bizim çocuğumuzsun,

- Biz senin annen, babanız,

- Bak bunlar senin kardeşlerin,

- Bu ev bizim evimiz,

- Bunlar senin ellerin, bunlar senin ayakların,

- Bunlar senin gözlerin, bunlar senin kulakların,

gibi kendini yeni keşfetmeye çalışan bir bebeğe kendisi ve çevresi hakkındaki ilk bilgiler genellikle anne, baba ve yakınları tarafından aktarılır. Daha sonra çocuklara okulda öğretmenleri ve arkadaşları da kendi boyutları hakkında birçok bilgiler aktarırlar.

Belirli bir yaştan sonra da evlenmesi gerektiği, çoluk çocuk sahibi olması gerektiği, hayatını kazanması için bir iş, meslek sahibi olması gerektiği, bir gün ölüp toprağın altına gireceği, daha önceden yaşayanların da aynı şekilde öldükleri, öbür boyuta gittikleri ve sonsuza kadar orada yaşayacakları, kendisinin de sonunda bu şekilde bir gün öleceği ve cennet veya cehennem gibi bir boyutta yaşayacağı gibi bilgiler uykuda (dünya boyutunda) rüyâ gören kişiye aktarılır. Bu kişi de artık kendisi için önceden belirlenmiş bu kaderini yaşamak zorundadır.

Geçmişi nasıl önceden belirlendiyse geleceği de önceden belirlenmiş bir hayatı yaşamakta olduğunu düşünür. Bu kişi bu bilgilere inandığı için sıkıntılı bir hayatı yaşamaya başlar. Tâ ki farklı bir bilinçle yaşayanların bulunduğunu farkedinceye kadar…

Yine rüyâsında olsa da, "bu yaşanılan şeylerin sâdece bir rüyâ olduğunu, gerçeğin ise çok farklı olduğunu" ifâde eden kişiler ile karşılaşınca şaşırır. Çünkü, hiçbir kimse ona bunlardan söz etmemiştir. Âdetâ, rüyâsında kendisine önemli bilgiler veren ak sakallı bir dede gibi, bu kişiler de kendisini hayrette bırakan çok önemli sözler söylemekte ve kendisini derinden etkilemektedir.

Bu kişiler daha önceden tanıdığı kişiler olabilir. Ancak, bunlar genellikle ilk gördükleri kişilerdir. Bu kişileri sanki önceden tanıyor gibidir. Çünkü, kendisine o kadar çok yakınlık göstermekteler ve müşfik konuşmaktalardır ki, onları rüyâsında görmek bile mutlu etmektedir.

Bu durum önceden kendi kurmuş olduğu bir çalar saatin kendisini zamanı gelince uyandırması gibi bir olaydır.

Kişi, çalar saatin sesini duyar duymaz hemen kendine gelir ve uyanır. Kendisini uyandıran kişileri de daha önceden kendisinin belirlediğini ise daha sonra farkedecektir.

Ölmeden Önce Ölmek

"Ölmeden önce ölme" ifâdesi bir kişinin bu dünya boyutunda yaşarken, bir an önce uyanması, kendisine gelmesi, ve dirilmesi anlamına gelir. İnsanlar boyut değiştirince kalplerinin üzerindeki mühür kalkar, idrâkleri açılır, gözlerinin önündeki ve bilinçlerindeki perdeler kalkar, yâni uyanırlar ve hakîkati müşâhede ederler. Artık gözler, gerçeği o gün daha keskin ve net olarak görürler.

Kişiler ölmeden önce ölürlerse, yâni uyanırlarsa, bilinçleri açılır ve önceden kastettikleri mânâdan daha farklı bir mânâda (gerçek mânâda) kelime-i şehâdeti dile getirirler. Her yerde Hakk'ı müşâhede ettiklerini, yâni Allah'ı ve resûlünü müşâhede ettiklerini haykırmaya başlarlar.

İşte bu kişiler, âdetâ herkesin uykuda olduğu bir zamanda (seher vaktinde) uyanarak öten kuşlar, bülbüller gibidirler. Uyuyan kişileri uyandırmaya çalışan elçiler gibi.. İşte onlar, Allah resûlünün gerçek kardeşleridir.

Aslında burada, dünya boyutu ile âhiret boyutu aynı anda yaşanmaktadır. İkilik bilincinde olup da uyku halinde olanların (ebrârın) gördükleri şeyler bir rüyâ gibidir. Bu rüyâ bâzı kişiler için güzel olabilir, bâzıları için ise kötü, kâbuslu olabilir. Teklik bilincine (tevhîde) ulaşanların (mukarrebûnun) gördükleri ise gerçektir. Teklik bilincine ulaşanlar (vahdete erenler), kendilerine gelenler, her an Allah'ı ve O'nun elçisi olan Muhammed (sav)'i müşâhede etmektedirler. Çünkü uyanan insanlar, rüyâ değil, gerçeği görürler.

Aslında gözlerin önünde bir perde yoktur, perde tevhîde ulaşamamış olan kişinin bilincindedir. Allah Kur'ân'da, açık açık, "Evvel O'dur, Âhir O'dur, Zâhir O'dur, Bâtın O'dur" (Hadîd, 3), "Nereye yönelirseniz yönelin orada Allah'ın vechini görürsünüz" (Bakara, 115) derken, yâni görünenin de,

görünmeyenin de kendisinin olduğunu dile getirirken, aradıklarının gözlerinin önünde olduğunu ifâde ederken insan nasıl böyle bir gaflete düşer? Maâlesef birçok kişi bu durumda hayatlarını sürdürmektedir.

Yine Kur'ân'da "İnnehû kâne zalûmen cehûla":Muhakkak o (insan) zâlim ve câhildir, (Ahzâb, 72) buyurulmaktadır. Çünkü o (insan), kendini ve Rabbini bilemediği için kendi kendine zulmetmektedir. Onun için Hz. Muhammed (sav) "Benim bildiğimi bilseydiniz az güler, çok ağlardınız" (Tirmizî, Zühd 9, 2313; İbnü Mâce, Zühd 19, 4190) buyurmuştur.

Hz. Muhammed (sav) başka bir hadîsinde: "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya işine yarın ölecekmiş gibi ahiret işine çalışınız" (İbn-i Asakir) buyurmaktadır. Ebrâr (iyi insanlar) bunu bir taraftan dünya ile ilgili günlük işlerinizi yapın, bir taraftan da namaz, oruç, zekat, hac gibi dini görevlerinizi unutmayın gibi bir anlayışla algılar ve hayatlarını bu şekilde düzenlemek için gayret gösterirler.

Mukarrebûn (Kendine gelenler) ise olaya şöyle yaklaşırlar:

"Hiç ölmeyeceksem bu dünya işlerine çok önem vermem gerekmez. Çünkü, "insanların temel ihtiyaçlarının su, yiyecek, giyecek ve barınma olduğu düşünülürse, bunlardan mahrum kalsak bile varlığım öbür boyutta nasıl olsa sonsuza kadar sürecek" diye düşünürler. Bu nedenle dünya işlerini çok önemsemez, yarın ölecekmiş gibi ahiret işine yönelmeyi ise çok acil olarak gerçekleştirmek zorunda olduğunu düşünür.

Kur'ân'da "Rabbenâ âtinâ fiddünya hasaneten vefil âhireti hasaneten ve kına azâbennâr" Yâni " Ey Rabbimiz bize dünya da da iyilik, âhirette de iyilik ver, bizi cehennem azâbından koru" buyurulmaktadır.

Şöyle bir soruyu kendimize soralım;

"- Acaba bu dünyadaki bizim için en büyük iyilik nedir?"

"- Cehennem azâbından kurtulmak nedir?" diye.

Bizim için bu dünyadaki en büyük iyilik, kişinin kendini ve Rabbini bilmesidir, en büyük kötülük de kişinin kendini ve Rabbini bilmemesidir. Kişinin kendini ve Rabbini bilmesi de ancak şirkten (ikilikten) kurtulup, tevhîde (birliğe) ulaşmakla mümkündür.

Allah Kur'ân'da "Bu dünyada âmâ (kör) olan âhirette de âmâ (kör) olacaktır" (İsrâ, 72) buyurmaktadır. Bu dünya boyutunda kişi kendine gelemezse, kendini bilemezse, sonsuza kadar kendine gelemeyecek, kendini bilemeyecektir.

Yine başka bir âyette: "Kul hel yestevillezîne ya'lemûne vellezîne lâ ya'lemûn": Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? (Zümer, 9) buyurulmaktadır.

Peki, neyi bilen ile neyi bilmeyen?

Burada çok şey söylenebilir. Ama gerçekte kastedilen, kendini ve Rabbini bilen ile kendini ve Rabbini bilmeyendir. Bu duruma göre bir an önce kendimizi bilmek ve kendimize gelmek için çok büyük bir gayret göstermemiz gerekiyor. Bir an önce "âmâ" lıktan, yâni körlükten kurtulmak gerektiği ortadadır.

Bir hadîste ebrâr ile mukarrebûn arasındaki fark şöyle anlatılmaktadır:

"Ebrâr cennete girince Allah'ı görmek isteyecekler. Allah kendi istediği bir sûrete bürünerek ebrâra görünecek, fakat ebrâr "Sen bizim Rabbimiz olamazsın" diyecekler. Allah tekrar başka bir sûrete bürünerek görünecek, yine "Sen bizim Rabbimiz olamazsın" diyecekler. 3. kez de aynı şeyler olunca, 4. kez onların istediği bir sûrete bürünerek göründüğünde "Tamam, şimdi oldu, sen bizim Rabbimizsin" diyecekler. Mukarrebûn ise dünya boyutunda öğrenmiş olduğu için ilk

görünümde de, ikinci görünümde de, üçüncü ve dördüncü görünümde de "Evet, sen bizim Rabbimizsin diyecekler" (Muhyiddin-i A'rabî, Lübb-ül Lüb)

Ebrâr ile mukarrebûnun durumu burada da aynıdır.

Meselâ, ben herhangi bir kişiye "Bildiğim, tanıdığım bir Allah dostunu size göstereyim mi? Onunla sizi tanıştırayım mı?" diye sorduğumda "Evet onunla tanışmak isterim" deyince onun elinden tutup bir meyhâneye götürsem ve orada elinde bir içki şişesi tutan bir sarhoşu göstererek "İşte bu Allah dostudur, Allah'ın sevgili kuludur" desem bunu kabul edebilir mi? Veya bir geneleve götürsem ve oradaki bir genelev kadınını göstererek aynı şeyleri söylesem bunu kabul edebilir mi? Ancak, bir camiye veya tekkeye gidip, orada oturan sakallı, cüppeli bir pîr-i fânîyi göstererek "İşte bu şahıs Allah dostudur, Allah'ın sevgili kuludur" desem bunu hemen kabul eder. Çünkü, o kişinin kendi değer yargılarına göre ancak böyle bir kişi Allah'ın sevgili kulu olabilir.

İşte, bunun gibi ebrâr, gördüğü değişik insan görüntülerinin iç yüzünü, mâhiyetini anlayamadığı için burada yanıldığı gibi öbür boyutta da yanılır. Fakat, mukarrebûn burada bu işin sırrına vâkıf olduğu için öbür boyutta da Rabbini tanımada hiçbir zorluk çekmez.

Ebrâr görüntüye bakar, mukarrebûn ise öze…

Bu konu ile ilgili başka bir örnek verelim.

Balmumundan yapılmış değişik insan heykellerinin olduğu bir müzeye gitsek ve orada gördüğümüz heykelleri göstererek bunların ne olduklarını ebrâra sorsak;

"Bu Atatürk heykeli, bu Fatih Sultan Mehmet heykeli, bu Hitler'in heykeli" diye cevap verir. Mukarrebûn ise "Burada balmumundan başka bir şey yok" diye cevap verir.

Yâni ebrâr "görüntüyü", mukarrebûn ise "özü" görür.

Uyanıklık

Uykuda olan kişi, âdetâ anne karnındaki fetus (cenin) gibidir. Nasıl ki fetus, anne karnında iken gözleri görmez, kendilerini bilmez bir halde bulunuyorsa, ebrâr da bu dünya boyutunda aynı şekildedir. Ebrâr için bu dünya âdetâ anne karnı gibidir. Ebrâr da ahiret boyutuna geçince gözleri açılacak ve cenneti, cehennemi görecektir. Ölmeden önce ölenler, yâni bu dünyada iken öbür boyuta geçenler ise hem kendilerinde Hakk'ı bulurlar, hem de her yerde ve her şeyde Hakk'ı görürler. O'nlar cennet hayatını yaşayanları da cehennem hayatını yaşayanları da çok net bir şekilde müşâhede ederler. Zâten biz buraya (şehâdet âlemine) Hakk'ın bütün isim ve sıfatlarının tecellîlerini müşâhede etmeye gelmedik mi?

Allah'ın celâl isimlerinin tecellîleri (görünümleri) kendini bilmeyenlerin şahsında müşâhede edilirken, cemâl isimlerinin tecellîleri (görünümleri) ise kendini bilenlerin şahsında müşâhede edilmektedir.

Cennette Allah'ın sâdece cemâl isimlerinin tecellîleri, cehennemde celâl isimlerinin tecellîleri müşâhede edilirken, bu dünya boyutunda tüm isimlerinin tecellîleri müşâhede edilmektedir. Kendini bilenler (ölmeden önce ölenler, uyananlar) bunun farkında oldukları için burası onlar için çok değerlidir. Her an huzur ve mutluluk içinde hayatlarını sürdürürlerken diğer insanları (uykuda olanları) da uyandırmaya çalışırlar.

Bir kişi uykuda rüyâ görürken, rüyâsındaki bir şahsın herhangi bir şekilde onu uyandırdığını düşünelim.

- Uyanan bir kişi kimi görür? Neyi görür?

Eğer yattığı yerde kendisinden başka kimse yoksa kendini ve yattığı ortamı görür. Rüyâsında gördüğü bütün görüntüler

de kendini uyandıran şahıs da yok olur. Sâdece kendisi kalır, kendini, kendi vücûdunu, ellerini, ayaklarını görür. Eğer bulunduğu yerde bir ayna yoksa, kendi yüzünü göremez. Kendi yüzünü görebilmesi için bir aynaya ihtiyacı vardır. Elini, yüzünü yıkayıp, kendine gelmek, kendini daha iyi hissetmek için hemen suyun ve aynanın olduğu yere gider. Su ile elini yüzünü yıkadıktan sonra, aynaya bakar ve kendi gerçek yüzünü görür. Eğer yüzünde hoşuna gitmeyen herhangi bir şey varsa (çapak, leke vs.) onu da hemen temizler. Erkek ise tıraş olur veya saçını sakalını düzeltir, kadın ise makyajını yapar. Artık o kişi günlük işlerini yapmaya hazırdır.

İşte bunun gibi, uyanan bir kişi nereye bakarsa baksın kendisi için gerekli ortamı, kendi oluşturduğu mekânı görürken, insanlara baktığı zaman ise, aynı kendisi gibi olan şahısları görmektedir. Bu insanlar üç gruba ayrılırlar:

1. Kendisine çok yakın olanlar (anne, baba, kardeş ve akrabalar gibi)
2. Kendisine belirli bir mesafede olanlar (arkadaşları, dostları ve onu tanıyanlar)
3. Kendisini hiç tanımayanlar (diğer insanlar)

Bunu farklı bir yaklaşımla şöyle de sıralayabiliriz:

1. Kendi bilincine, kendi bakış açısına, kendi değer yargılarına çok yakın olanlar
2. Kendi bilincini, kendi bakış açısını, kendi değer yargılarını benimseyen veya hoş görenler
3. Kendi bilincinden, kendi bakış açısından, kendi değer yargılarından çok uzak olanlar

Burada kan bağının herhangi bir önemi yoktur.

Bu boyut artık öbür boyuttur. Ebrâr bilincindeyken gideceğini düşündüğü yerdedir. Bu boyutta kendisi ve

yakınları için gerekli çalışmaları yapmaya başlar. Kendini ve yakınlarını kurtarmak için mutlaka birisinin desteğine ihtiyaç duyar. Bunun için herhangi bir kişiye (Âdem'e) gider, ondan yardım ister. Fakat o kişi (Âdem) "kendine ait özel işleri olduğunu, sâdece kendi işleri ile ilgilenmesi gerektiğini, bu nedenle kendisine yardımcı olamayacağını" söyler. Bu sefer, henüz kendi işlerini bitirememiş, kendi sorunlarıyla başbaşa olan başka bir kişiye gider. O'da aynı şeyleri söyler. En sonunda kendisine yardımcı olacak bilgili, değerli, güçlü, yetkili, önemli bir kişiyi (Adam'ı) bulur. Ve o, kendisine her türlü desteği verir. Ondan (Adam'dan) hem kendisini hem de yakınlarını kurtaracak bilgi ve bilinç desteğini alır. Yeni elde ettiği bu bilinç ve farkındalık ile huzur ve mutluluk içinde yaşamaya başlar. İçinde yaşadığı boyutta önce kendisine yardımcı olan "Adam" ya da "Adamları" hiç unutmaz, fırsat buldukça onları ziyarete gider. Mümkünse sürekli onlarla birlikte olmaya, onlarla vakit geçirmeye başlar.

Sonra, önceki boyutta yaşadığı hayatı yaşayan kişilere karşı içinde onlara yardımcı olma arzusu uyanmaya başlar. "Eğer onlara yardımcı olursam, onlar da benim gibi huzuru ve mutluluğu sürekli bir şekilde yaşama imkânına kavuşabilirler" diyerek onları kendi bulundukları boyuttan kurtarmak için planlar yapmaya başlar. Yardımcı olması gereken o kadar çok insan vardır ki (yaklaşık 7 milyar) tek başına bunun altından kalkması çok zordur. Onun için kendisine yardımcı olacak adamları aramaya başlar. "Âdem"leri kendi haline bırakıp "Adam" arayışına girer. Çünkü, "Âdem"lerin kendisine bir yararı olamayacağını daha önceden öğrenmiştir. Fakat, o kadar çok aramasına rağmen bir tane "Adam" bulamaz. Kendi yakını zannettiği kişiler bile "Adam" olmaktan çok uzaktırlar.

Artık yapılacak tek şey vardır:

"Âdem"leri "Adam" yapmak.

Bunun için gerekli gücün sâdece ve sâdece kendisinde (kendi özünde) olduğunu farkeder. Bu güç ise insanın yapması gereken çok önemli bir işinin olduğu, ancak hiçbir kimseden yardım alamayacağının bilincine ulaştığı zaman ortaya çıkar.

Sıra daha önceden ruh gibi dolaşan balçık özelliğinde (su ve toprak karışımı) olan hayâlî varlıkların gerçeğe dönüştürülmesine gelmiştir.

Peki, bu nasıl olacaktır?

Kendi bilincini aktarabileceği en uygun bir kişiyi aramaya başlar. Bir ilahîde, bu bilinçte olan bir kişinin "Aşkın pazarında canlar satılır, satarım canımı alan bulunmaz" dediği gibi kendi bilincini paylaşabileceği kişiyi bir türlü bulamaz.

Önüne gelen herkese (her Âdeme) bu bilinci aktarmak arzusunda olmasına rağmen aradığı kişiyi bulmaktan ümidini kestiği bir anda "O kişi" O'nun karşısına çıkar. Karşısına çıkan kişinin yine kendisinin olduğunu ise daha sonra anlayacaktır. Artık aradığı kişiyi bulmuştur. Onunla sürekli diyaloğu sürdürerek O'nu kendi bilincine ulaştırmak için çok büyük bir gayret sarfeder. Uzun bir çaba sonunda, büyük ölçüde, kendi bilincini ona yansıtarak âdetâ kendini kopyalamış, kendi eşini, kendi benzerini oluşturmuştur. Artık bundan sonrası kolaydır. İşin en zor kısmı başarılmış, işin zevkli kısmına gelinmiştir.

Yeni bir "Adam" oluşturma sanatını bizzat yaşayarak öğrenen bu kişi, bu yeteneğini ve bilincini yeni oluşturduğu diğer kişilere aktarmağa, âdetâ "Adam Yapan Adamlar" yetiştirmeğe başlar.

Kendine gelen, kendini bilenler, kendi aralarında hızla organize olarak daha önemli işler yapmak üzere iş birliği, güç birliği yaparlar. Artık ok yaydan çıkmış, hedefine doğru hızla ilerlemektedir. Yaydan çıkan ok mutlaka hedefine varacaktır.

Yeniden Uyanış

Uykudan uyanıp, diğer insanları da uyandırma sevdasına kapılan kişi, belli bir zaman sonra, kendisinin başka bir uykuya daldığını ve o uykuda daha farklı bir rüyâ görmekte olduğunu farkeder. Artık, kendisini uyandıran ak sakallı bir dede de yoktur. O kişi, kendi kendine uyanmıştır. O kendisi için yine kendisinin ördüğü görüntü kozasının farkına varmıştır.

Bütün görüntüleri ve sahip olduğu değer yargılarını kendinin oluşturduğunu, kendi oluşturduğu ortam içinde bir sûrete bürünüp bir mâcera yaşadığını anladığında ise gerçekte var olanın sâdece kendisinin olduğunu, kendisinden başka hiçbir şeyin olmadığını anlar. O zamana kadar başkalarını kurtarma sevdasından kaynaklanan çektiği sıkıntıların sona erdiğini farkeder ve çok değişik bir rahatlama hisseder. Artık "O" tamamen özgürdür. Artık "O", görünen ve bilinen âlemin çok ötesinde olduğunu, "görünmeyen ve bilinmeyen" olduğunu farkeder.

Bütün bu oyunları kuranın ve kurmuş olduğu bu oyunun içinde oynayan oyuncunun da yine kendisi olduğunu idrâk eder. Artık "O" nereye bakarsa baksın kendi oluşturduğu görüntüleri gördüğünü, kime bakarsa baksın gördüğü her kişinin özünde kendisinin olduğunu anlar ve yeni bir uyanış gerçekleşmiş olur.

Bu yeni uyanış çok muhteşemdir. Artık orada konuşulacak hiçbir söz kalmamıştır. Yüzünde sâdece hafif bir gülümseme vardır. Yeniden uyanışı yaşayan kişi, gelmiş geçmiş tüm bilgilerin, tüm enerjinin kendi özünde her zaman potansiyel olarak bulunduğunun bilincindedir.

İstediği zaman bu potansiyel (gizil) enerjiyi açığa çıkarabileceğinin farkındadır. Onun için kendinden gâyet

emin, hiçbir şeyden etkilenmeden, kendi âleminde huzurlu ve mutlu, dingin bir şekilde varlığını sürdürür. Artık "O" kendindeki sırrı keşfetmiş, bir sır yumağı haline gelmiştir. Âdeta bir zigot gibi olmuştur. Artık kendi aslına, özüne dönmüş, hayâl bir varlıkken gerçek bir varlığa dönüşmüştür. Gerçeğin dışarıda değil, kendi özünde olduğunu, kendi özü olduğunu öğrenmiştir. Âdetâ, kendi kendini varetmiştir.

Her şeyin kendi özünden kaynaklandığını, her şeyi bir anda yok edebileceğini ve yine her şeyi bir anda var edebileceğini anlamıştır.

Bütün bunları çok iyi bilmesine rağmen, oyunu devam ettirmek arzusundadır. Oyunu devam ettirebilmek için de istediği şekle bürünerek yine oyunun içine tekrar girer ve herhangi bir oyuncu gibi kendi oyununu oynamayı sürdürür. Oyundan nerede ve kimin sûretinde iken çıktıysa aynı yerden oyunun içine girer ve oyuna devam eder.

Bu kişi, geçici olarak tamamen her şeyden kurtulmuş, yine her şeye kavuşmuştur. Her şeyi eski bilinciyle değerlendirme süreci sona ermiş, yeni bilinciyle değerlendirmeye başlamıştır.

Artık kendisi için yazılan bir kaderi yaşadığı düşüncesinden kurtulmuş, kendisi için kendi yazmakta olduğu kendi kaderini yaşamaktadır.

Bu kişi, "İnsan-ı kamil" veya "Mürşid-i kamil" kavramını da aşmıştır. "O" hiçlik boyutundadır.

"O" "var"dır, ama "yok"tur.

"Yok"tur, ama "var"dır.

"O"nun için varlık veya yokluk aynı şeydir.

10. BÖLÜM

Şâhidlik

Bu dünya müşâhede âlemidir. Yâni, varlıkların algılandığı bir âlemdir. Bu algılama, görme, işitme, koklama, tatma, dokunma gibi beş duyu ile sağlanır. Algılanmış olan varlıkların mâhiyetini, hakîkatini, iç yüzünü, ne olduğunu, ne olmadığını idrâk etmek, değerlendirmek de müşâhede kapsamında ele alınır.

Beş duyumuzla algıladığımız bu dünyanın gerçek yüzü nedir?

Gözümüzle algıladığımız güzel veya çirkin görüntülerin aslı nedir?

Kulağımızla işittiğimiz güzel veya kötü sesler nasıl oluşmaktadır?

İçimize gelen hoş veya kötü duyguların kaynağı nedir?

Nedir bu olup bitenler?

Neden insanlar birbirleriyle kavga ediyorlar?

Neden savaşlar var?

İnsanların birbirlerini kıskanmalarının, nefret etmelerinin nedeni nedir?

Bir tarafta birbirine kanlı bıçaklı saldıran insanlar…..

Bir tarafta birbirleriyle çok güzel geçinen, birbirlerini seven insanlar….

Bir tarafta da düşünen insanlar…..

İşte bu ve buna benzer sorular her zaman insanların zihinlerini meşgul etmiş ve bu olayların nedenlerini düşünmüşler, araştırmışlar ve çözümler aramışlardır.

Hz. Muhammed (sav) de yaklaşık 1460 yıl önce buna benzer düşüncelerle bir mağaraya çekilmiş ve orada bu soruların cevaplarını bulmaya çalışmıştır. Zaman zaman bu mağaraya gider, kendini diğer insanlardan tecrit edermiş.

"Allah'ım bana eşyânın hakîkatini bildir" diye dua edermiş.

Arapçada "eşyâ" kelimesi "şey" kelimesinin çoğuludur. "Şey" kelimesi de "varlık" anlamına gelir.

Eşyâyı görmek (varlıkları görmek) ile eşyânın ardını (varlıkların içyüzünü, özünü) görmek farklı şeylerdir. Kendini bilmeyenler sâdece eşyâyı (varlıkların zâhirini) görürler, kendini bilenler ise eşyânın ardını (varlıkların bâtınını, özünü) görürler, yâni idrâk ederler.

Hz. Muhammed (sav), soyut ve somut tüm varlıkların iç yüzünü, mâhiyetini, olup biten olayların nedenini sürekli düşünür, bu konuda da Rabbinden yardım istermiş.

Günlerden bir gün, Cebrâil kendisine görünerek onun vücûdunu sıkmış ve "İkra" yâni "Oku" demiş. Hz. Muhammed (sav) de "Ben okuma bilmem" diye cevap vermiş. Yine tekrar "Oku" diye Hz. Muhammed (sav)'e hitâp ettiğinde de yine aynı cevabı vermiş. Bu olay üç kez tekrar ettikten sonra;

"İkra', bismirabbikellezî halak, halakal insâne min alak": Oku, yaratan Rabbinin adıyla oku, o insanı bir alak (zigot)'tan yarattı (Alak, 1-2) diye Allah'ın ilk âyetlerini ona bildirmeye başlamış.

Burada dikkati çekmek istediğim şöyle bir husus var;

Okuma yazma bilmeyen bir kişiye "Oku" diye hitap edilmesi akla mantığa uygun mudur?

Bir kez bunu söyledikten ve Hz. Muhammed (sav) de "Ben okuma bilmiyorum" dedikten sonra üç kez aynı soruyu tekrar etmesine ne dersiniz?

Sanki Cebrâil'in elinde yazılı bir metin var da onu Hz. Muhammed (sav)'in okumasını istiyormuş gibi bir durum anlaşılıyor. Biraz düşünen bir insan bunun böyle olmadığını hemen kavrar.

Cebrâil'in buradaki "Oku" hitabı kağıt üzerine yazılan bir metnin okunması değil, Hz. Muhammed (sav)'in o zamana kadar düşündüğü şeylerin cevaplarını idrâk etmesini ve anlamaya gayret sarfetmesini ifâde etmektedir.

Hz. Muhammed (sav) de "Okuma bilmiyorum" derken, okuma yazma bilmediğini ifâde etmemekte, "Bu varlıkların mâhiyetini, bu olayların iç yüzünü anlayamadığını dile getirmektedir.

Cebrâil'in aynı sözü üç kez tekrar etmesi, Hz. Muhammed (sav)'e bu düşündüğü, öğrenmek istediği soruların cevaplarını kendisine bildirmesinden önce onun dikkatini çekmek üzere söylediği hemen anlaşılır. Çünkü, "Okuma bilmiyorum" diyen bir kişinin bu konuda sıkıştırılmasının başka bir anlamı yoktur.

Arkasından gelen "İkra', bismirabbikellezî halak, halakal insâne min alak" Oku, yaratan Rabbinin adıyla oku, o insanı bir alak (zigot)'tan yarattı, âyeti bu düşünceyi doğrulamaktadır.

"Yaratan Rabbinin adıyla oku" ne demektir?

Bu âyetin ilk âyet olması nedeniyle bu konuda biraz ayrıntılı açıklama yapmak gerekir.

"Bismi Rabbike" ifâdesi "Rabbinin adıyla" diye tercüme edilmektedir. Bunun doğru anlaşılabilmesi için "B" harfinin anlamının iyi bilinmesi şarttır.

"B" harfinin anlamı çok önemlidir. "B" harfinin manasını bilmeyenler Kur'ân'ı başka türlü anlarlar, bilenler ise gerçek manasını anlarlar.

Bu konuda Hz. Ali "Kur'ân'ın özü Fâtiha'da, Fâtiha'nın özü besmelede, besmelenin özü de "B" harfindedir. Ben de onun altındaki noktayım" buyurmuştur.

Buna göre "nokta" kavramının ve "B" harfinin anlamını iyi anlayabilirsek bizim karşımıza gerçek Kur'ân çıkacak demektir. Bu konuda bilgi sahibi olanlar, buna "B sırrı" derler.

Kur'ân "B sırrı"na vâkıf olanlar tarafından okunursa Kur'ân insanlara şifa kaynağı olur, insanları huzura kavuşturur, bütün sıkıntıları tamamen yok eder, insanların uyanmasını sağlar ve bu dünya hayatında da öbür boyutta da her zaman sonsuza kadar mutlu olmalarını sağlar.

Kur'ân "B sırrı"na vâkıf olmayanlar tarafından okunur ve yorumlanırsa, hem bu dünyada hem de öbür boyutta bir takım sıkıntılara neden olur.

"Bismillâhirrahmânirrahîm" âyetine vereceğimiz mânâ çok önemlidir. Çünkü, "bir kişinin besmele çekişinden Kur'ân'ı nasıl okuyacağı belli olur" derler. Yâni kıraatının (Kur'ân'ı okuyuşunun) düzgünlüğü ilk okumaya başlamasıyla anlaşılır.

Bunun gibi, "besmele"nin gerçek mânâsını bilen kişilerin Kur'ân'ı anlaması, diğer kişilerin anlamasından çok farklı olacaktır. Besmeleye verilen anlam "B" harfine verilen anlam ile anlaşılacaktır.

Şimdi, bu çerçevede "B" harfine bâzı mânâlar vererek en uygun mânânın hangi mânâ olduğunu bulmaya çalışalım.

Her şeyden önce, besmelenin Allah'ın kelâmı olduğunu, yâni âyet olduğunu ifâde edelim.

Şimdi size soruyorum…

Allah "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla" mânâsında bir hitâp ile söze başlar mı?

"Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adını anarak" mânâsında bir hitâp ile söze başlar mı?

"Rahman ve Rahîm olan Allah adına" mânâsında bir hitâp ile söze başlar mı?

Yoksa, "Rahman ve Rahîm olan Allah olarak" diye bir hitâp ile mi söze başlar?

Bu konu daha iyi anlaşılsın diye başka bir örnek verelim.

Konya vâlisi sözüne "Ben Konya vâlisinin adıyla" söze başlıyorum,

Veya, "Ben Konya vâlisinin adını anarak"söze başlıyorum,

Veya, "Ben Konya vâlisi adına" size hitâp ediyorum, diye mi söze başlar?

Yoksa;

"Ben Konya vâlisi olarak" size hitâp ediyorum, diye mi söze başlar?

İşte burada "B" harfine yüklenen mânâ "kendim, kendi adıma, kendim olarak" gibi mânâlardır.

Bu durumda Allah, Kur'ân'dan bize hitâp ederken "Ben size Allah olarak hitâp ediyorum" demektedir.

Ancak, Allah'ın sözlerini dile getiren, yâni Kur'ân'ı bize okuyan birisinin vereceği mânâ ise "Rahman ve Rahîm olan Allah adına" size hitâp ediyorum, bu sözler bana ait değil Allah'a aittir, şeklinde olacaktır.

Bu durumda Kur'ân ile veya Kur'ân'ı kendisine okuyan kişi ile muhatap olan kişi, Allah'ın kendisine hitâp ettiği kişi konumundadır.

Onun için, Kur'ân'dan bize Allah'ın hitâp ettiğini bilerek dinlemek gerekiyor.

İşte, "Bismi Rabbike"nin mânâsı "Senin Rabbin olarak sana hitâp ediyorum" mânâsına gelir ki, bu durumda Cebrâil'den Hz. Muhammed (sav)'e hitâp edenin Hakk olduğunu hemen anlarız.

"Ete kemiğe büründüm Yûnus diye göründüm" diyenin de Hakk olduğunu düşünürsek şöyle bir çıkarımda bulunabiliriz;

Hakk " Ete kemiğe bürünmüş insan şeklinde görünmüş"

"Nura bürünmüş melek şeklinde görünmüş"

"Ateşe bürünmüş cin şeklinde görünmüş"

"Suya toprağa bürünmüş, bitki, hayvan şeklinde görünmüş"

Yâni, her gördüğümüz varlık Hakk'ın değişik sûretlere bürünmüş hâlidir. Gerçekte ise Allah'tan gayri bir şey yok, yâni Allah'tan başka bir varlık yok.

Sâdece "O" var, "O"ndan başka bir şey yok.

Bu konuda Hz. Muhammed (sav)'in "Allah var idi, onunla berâber başka bir şey yok idi" sözüne ilâveten Hz. Ali'nin "Şu anda da öyledir" yâni, "Allah var, başka bir şey yok" diye katkıda bulunması her şeyi apaçık ortaya koymaktadır.

Hattâ, İslâm dininin temeli olan "Lâ ilâhe illallah" sözü de gerçekte bu mânâya gelmektedir. "İlah" veya "tanrı" kelimesinin mânâsını "Bir güç kuvvet sahibi varlık" olarak tanımlarsak;

"Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" cümlesinin mânâsını,

"Kendi özümdeki Allah'tan başka bir güç kuvvet sahibi varlık yok" şeklinde ifâde edebiliriz.

Kısaca, "Allah'tan başka bir varlık yok" diyebiliriz.

Burada hemen akla şöyle bir soru gelebilir;

O zaman bu gördüğümüz şeyler nedir?

Bu gördüğümüz şeyler Allah'ın isim ve sıfatlarının tecellîlerinden (görünümlerinden) başka bir şey değildir.

Demek ki Hakk, Cebrâil şekline bürünerek, ete kemiğe bürünmüş olan Hz. Muhammed (sav)'e ve onun şahsında Muhammed ümmetine, yâni bütün insanlara seslenmektedir.

Bu durumda Kur'ân'da Allah bütün insanlara seslenmektedir. Kur'ân'ı muhâtap alan kişiyi de Allah kendisine muhâtap olarak almakta ve o kişiye hitâp etmektedir. İşte bu bakışla Kur'ân'ı okursanız neler neler anlamaya başlayacaksınız..

Kur'ân'da "Oku, ben sana seni yaratan Rabbin olarak hitâp ediyorum" sözleriyle olan ilk hitâbı iyi anlamak gerekiyor.

Olay aslında nûra bürünerek Cebrâil sûretinde görünen Hakk ile ete kemiğe bürünerek Hz. Muhammed (sav) sûretinde görünen Hakk arasında geçmektedir. Burada hitâp eden de hitâp edilen de gerçekte Hakk'tır. Hakk âdetâ kendi kendisiyle konuşmaktadır.

Görünüşte, yâni zâhiri olarak Cebrâil, Allah'ın Hz. Muhammed (sav)'e gönderdiği bir elçidir.

Şimdi bana söyler misiniz?

Cebrâil mi üstün? Yoksa Hz. Muhammed (sav) mi?

Elçi kimden kime gönderilir?

Elçi, bir kralın diğer bir krala gönderdiği kişidir. Kral elçiyi görünce, kendisine elçiyi gönderen diğer kralı hatırlar.

Elçi, kendisinden daha değerli olan bir kişiye, yâni Kral'a hitap eder.

Burada Cebrâil sûretine bürünerek elçi gibi görünen Hakk, ete kemiğe bürünmüş olan Hz. Muhammed (sav)'e (gerçek Kral'a, yâni Hakk'a) hitâp etmektedir.

Bakın ilk sözler, insanın hakîkatini anlamaya ve bilmeye yönelik sözlerdir. Âyette "Halakal insâne min alak" yâni "O insanı alak (zigot)'tan yarattı" buyurulmaktadır.

İlk sözlerin insanın mâhiyetini, özünü anlamaya yönelik sözler olması çok dikkat çekicidir.

Bu noktada, Kur'ân'ın özü olarak ifâde edilen ve namazın her rekatında okunması vâcip olan Fâtiha'nın mânâsına da kısaca değinelim.

"Rahman ve Rahîm olan Allah olarak size hitâp ediyorum"

"Hamd, âlemlerin Rabbi, Rahman ve Rahîm, din gününün sahibi olan Allah'adır"

Burada, Hamd edilen Allah'ın kendisidir. Hamd eden de kendisi olduğuna göre, bu âyette Allah kendi kendini hamd etmektedir, yâni övmektedir.

Esas önemli olan âyetler bundan sonraki âyetlerdir.

Hitâp aynen şöyledir:

"Yalnız sana ibâdet eder, yalnız senden yardım dileriz"

Hitâp ettiği kişinin Hz. Muhammed (sav) ve onun şahsında bütün insanlar olduğu düşünülürse çok ciddî bir durumla karşı karşıyayız demektir.

Allah, karşısında hitâp ettiği şahsa neden bunları söylesin?

Bu sözlerin ilk defa nerede, kimin kime söylediğine bakarsak durum daha iyi anlaşılır.

Bu sözlerin ilk kez Cebrâil'in Hz. Muhammed (sav)'e söylendiği bilindiğine göre;

Cebrâil'in de Hz. Muhammed (sav)'e elçi olarak geldiği düşünülürse;

Bütün sır, bir insan olan Hz. Muhammed (sav)'de saklı görünmektedir.

Burada, "Ben insanın sırrıyım, insan da benim sırrımdır" kudsî hadîsini de hatırlarsak;

"Bir ben vardır, bende benden içeri" diyen Yûnus'un da ne demek istediğini dikkate alırsak;

"Biz ona (insana) şah damarından daha yakınız" (Kaf, 6)

"Nerede olursanız olun o sizinle berâberdir" (Hadîd, 4)

"Nereye yönelirseniz Allah'ın vechi (yüzü) oradadır" (Bakara, 115)

Âyetlerini de göz önünde tutarsak;

Hitâbın Hz. Muhammed (sav)'in şahsında Hakk'a olduğu hemen anlaşılır.

Cebrâil sûretine bürünen Hakk, Hz. Muhammed (sav) sûretine bürünen Hakk'a yönelerek;

"Yalnız sana ibâdet eder, yalnız senden yardım dileriz" diye hitâp etmekte olduğu farkedilir.

Âdeta Hakk, kendi özüne (HU'ya), kendi zâtına hitâp etmekte ve kendi özünden gelen sese kulak vererek sâdece ve sâdece özüne, Zât'ına ibâdet etmekte olduğunu, bunun için de gerekli olan tüm gücü ve enerjiyi de yine kendisinden aldığını dile getirmektedir.

Neden böyle bir hitâp Hz. Muhammed (sav)'e yapılmaktadır?

Bir de bunu anlamaya çalışalım.

Bir trafik kazasında kafa travması sonucu kendi hafızasını kaybeden, geçmişi ile ilgili hiçbir şey hatırlamayan bir kişinin kendine gelebilmesi, kendini bilebilmesi için etrafındaki kişilerin ona yardımcı olmaya çalıştıklarını farzedelim.

Hafızasını kaybeden kişiye bir delikanlı gelip "Baba bana biraz para verebilir misin?" dediğinde hafızasını kaybeden kişi "Herhalde bu delikanlı benim oğlum olsa gerek" diye düşünmez mi?

Veya başka bir kişi "Doktor bey, benim bir hastam var, hastamı muayene edebilir misiniz? diye hitâp ettiğinde bu kişinin kendisinin doktor olduğunu düşünmeye başlamaz mı?

Aynen bunun gibi, Hz. Muhammed (sav)'e yapılan böyle bir hitâp da âdetâ kendini bilmeyen, gerçek kimliğini bulamayan bir kişiye yapılan hitâp gibidir. Yâni onun kendine gelmesi, kendini bilmesi için yapılmaktadır.

Hz. Muhammed (sav) bu gerçeği anladığı zaman "Beni gören gerçekte Hakk'ı görmüştür" diye buyurmuştur. Ayrıca birçok âyette Hz. Muhammed (sav)'e itaâtin, Allah'a itaât olduğunun ifâde edilmesi dikkat çekicidir.

Böyle bir hitâbı duyan bir kişinin kendine gelmesi kaçınılmazdır.

Kur'ân ile karşı karşıya olan her kişi aynı durumdadır.

Allah bizim kendimize gelmemizi, uyanmamızı istemektedir. Her namazda, her rekatta Fâtiha'nın okunmasının vâcip olması bunun içindir.

İnsanlar kendilerine gelsinler, kendilerini, kendi özlerini bilsinler diye…

Hepimizin bildiği gibi ölülerin ruhuna Fâtiha okuruz.

Neden ölülerimizin ruhuna Fâtiha okunur? Bunu hiç düşündünüz mü?

Ölünce uyanan insanlara, uykuda olan insanların okuduğu Fâtiha'nın ne faydası olacak?

Gerçek anlamda diri olanların (ölmeden önce ölenlerin), ölü vaziyette, yâni uykuda, uyur gezer durumda olanlara okuduğu Fâtiha faydalıdır.

İşte kendini bilen, kendine gelen, kendinde Hakk'ı bulan kişinin anladığı şekilde Fâtiha'ya mânâ verilirse, o mânâ, uykuda olan insanları uyandırır, kendilerine getirir.

Fâtiha'nın gerçek mânâsını bilmeden okuyan ve namaz kılan kişiler için Mâun sûresinde Allah "Vay o namaz kılanların haline, kıldıkları namazdan gafildirler" buyurmaktadır.

Kişi eğer gördüklerinin, duyduklarının gerçek mâhiyetini bilmezse gerçek anlamda şâhidlik yapamaz. O kişinin şâhidliğinin de anlamı olmaz.

Fâtiha çok önemli bir sûredir. Burada size bahsettiğim mânâ 2. bâtınî mânâdır. Fâtiha'nın 7 farklı mânâsı vardır. Diğer mânâlarını da bu konuya vâkıf olan kişilerden öğrenirseniz, sizlerde çok büyük farkındalıklar oluşur.

Her bir mânâsı sizleri hayâl bile edemeyeceğiniz boyutlara taşır ve sizleri hayretler içinde bırakır.

"Sırât-ı müstekîm"in ne olduğunu mutlaka öğrenin ve mânâsını yaşayın.

"Kendilerine nimet verilenler"in kimler olduğunu öğrenin ve onlardan olmaya çalışın.

Ayrıca, "İhlâs Suresi"nin de gerçek mânâsını bilenlerden ve yaşayanlardan öğrenin ve "İhlâslı Kul"lardan olun.

Böyle kişileri nereden bulabiliriz? diye aklınıza bir soru gelebilir.

Belki her arayan bulamaz ama,
"BULANLAR" "ARAYANLAR"dan çıkar.

Kelime-i Şehâdet

"Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû"

"Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şehâdet ederim ki, Hz. Muhammed (sav) Allah'ın kulu ve elçisidir"

Müslüman olmayan gayri müslimler, müslüman olmaya karar verdiklerinde bu sözü söyleyerek müslüman olurlar. Daha sonra da İslam dininin kendilerine farz kıldığı ibâdetleri yapmaya, yasakladığı şeylerden sakınmaya, iyi insan olmaya çalışırlar. Öldükten sonra da cennete gideceklerine inanırlar.

Çok büyük bir üzüntüyle ifâde edeyim ki, bu sözün gerçek mânâsını çok az insan bilmektedir. Bu sözün gerçek mânâsını bilmeyenler, bu dünyada gerçek anlamda huzur ve mutluluğu yaşayamamaktadır. Bu sözün gerçek mânâsını bilenler ise her türlü sıkıntıdan ve dertten kurtulmuş, iç huzurunu sağlamış, çok güzel vasıflarla bezenmiş, hakîki insan olmanın hazzını her an yaşamakta ve başkalarına da huzur vermektedirler.

Kelime-i Şehâdet, cennetin anahtarıdır. Bu sözü söyleyenler cennete girerler. Dikkat edin "cennete girerler" diyorum, "Cennete gireceklerdir" demiyorum. Daha doğrusu cennette olduklarının farkına varırlar.

Bir hadîste, "Men kâle lâ ilâhe illallah, dehalel cenneh" yâni "Kim, lâ ilâhe illallah, derse cennete girer" buyurulmaktadır.

Bu sözlerin gerçek manasını bilmeyenler, kendi bildikleri şekliyle yorum yapabildikleri için kendileri nasıl anlıyorlarsa, başka insanlara da aynı şekilde anlatmışlardır.

"Yarım doktor candan eder, yarım hoca da dinden eder" sözünün ne kadar doğru olduğunu daha iyi anlıyoruz.

"Kim lâ ilâhe illallah derse, cennete girer" sözünü sahabî duyduğunda, Hz. Muhammed (sav)'e "Bunu diğer Müslümanlara da söyleyeyim mi?" diye sorunca, "Sakın söylemeyin, yoksa ibâdeti bırakıverirler" diye onu engellemiştir.

Ebrâr, "Allah'tan başka ilah yoktur" sözünü söyleyenlerin öbür dünyada cennete gireceklerini düşünürler ve hayatlarını ona göre düzenlerler.

Gerçekte ise cennette olduğunun farkına varan kişi (mukarrebûn) bu sözü söyler.

Kişinin gözünün önündeki perde kalkınca, yâni bilincindeki körlük gidince, cennette "ilah" diye bir şeyin olmadığını, sâdece "Allah"ın olduğunu görerek, yâni Allah'ı görerek bulunduğu yerin cennet olduğunu anlar.

Ancak bu cennetin, ebrârın gideceğini düşündüğü cennet olmadığını, zât cenneti olduğunun bilincine ulaşır. Nereye bakarsa baksın her yerde Allah'ın isim ve sıfatlarının tecellîlerini (celâl ve cemâl yüzünü) görür. Ve tüm sıkıntıları bir anda biter. Artık "o" farklı bir boyutta yaşamaya başlar.

Allah'ı Müşâhede Etmek

Hz. Mevlânâ, "İnsanoğlu gözdür, gerisi deriden ibarettir. Göz ise, dost'u yâni Hakk'ı görene denir" diye buyurmaktadır.

"Hakk"ı yâni "Allah"ı gören gözler hemen "Kelime-i Şehâdeti" getirirler.

"Eşhedü en lâ ilâhe illallah" cümlesinin gerçek mânâsı şudur:

"Ben, Allah'tan başka bir ilah olmadığını müşâhede ediyorum"

"Ben, ilahın olmadığını, sâdece ve sâdece Allah'ın olduğunu müşâhede ediyorum"

Kısaca, "Ben, Allah'ı müşâhede ediyorum" demektir.

Peki, müşâhede etmek ne demektir?

Müşâhede kelimesi çok geniş bir anlama sahiptir.

Gözün müşâhedesi, görmek,

Kulağın müşâhedesi, işitmek,

Burnun müşâhedesi, koku almak,

Dilin müşâhedesi, tad almak,

Elin müşâhedesi, dokunmak,

Aklın müşâhedesi, kavramak, idrâk etmektir.

Yâni, ben bütün algılama araçlarımla, bütün uzuvlarımla, her şeyimle onun varlığını idrâk ediyorum ve hattâ onu yaşıyorum, demektir.

Bununla berâber, müşâhede etmek, şâhid olmak, en bilinen anlamıyla görmek olarak ele alınır.

Meselâ, mahkemede hakim "Şâhid kim?" diye sorduğunda olayı gören şâhid olarak kabul edilir. Olayı görmediği halde ben birisinden duydum dese onu şâhid olarak kabul etmezler.

Bir kişi görmediği halde görüyorum veya gördüm derse, buna "yalancı şâhid" denir. Yalancı şâhidin yeri ise hapishânedir.

Bir kişi, kelime-i şehâdet konusunda yalancı şâhid durumuna düşerse, Yâni Allah'ı görmediği halde "Ben Allah'ı görüyorum" derse onun da yeri dünya hapishânesidir. Dolayısıyla kelime-i şehâdeti bilmeyerek söyleyenler dünya hapishânesinde yaşamaktadırlar.

Bir kişi, kelime-i şehâdeti söylemezse Müslüman olamıyor, söylerse de bilmeden yalancı durumuna düşüyor. Bu işin içinden nasıl çıkacağız?

Bunun tek yolu var!

"Allah'ı görmek" ifâdesinin ne anlama geldiğini anlamak..

Aslında biz, Allah'ı görüyoruz. Ama "Allah" kelimesinin ne mânâya geldiğini bilmediğimiz için zor durumda kalıyoruz.

Mesela, İngilizce bilmeyen birisine, bana "*table*" veya "*tea*" yi gösterir misiniz? desem bu kelimelerin ne anlama geldiğini bilmediği için gösteremez. Halbûki bunlar gözümüzün önündedir.

Aynı bunun gibi, biz Allah'ı görüyoruz. Âdem'den bu güne kadar yaşayan tüm insanlar Allah'ı gördüler ama, gördüklerinin Allah olduğunun farkına varamadılar. Çünkü gördüklerinin Allah olduğu bilgisi onlara bildirilmedi.

Hattâ Hz. Mûsâ, Allah'ı görmek isteyince Allah ona "Len terânî": "Sen beni göremezsin, demiştir. "Allah" kelimesinin ne anlama geldiği bilgisi ilk defa Hz. Muhammed (sav)'e verilmiştir.

Nitekim Allah, Kur'ân'da Bakara sûresi 115. âyette "Fe eynemâ tüvellü fesemme vechullah": Nereye yönelirseniz yönelin, orada Allah'ın vechini (yüzünü) görürsünüz, buyurmaktadır.

Ayrıca "Hüvel Evvelü, vel Âhiru, vez Zâhiru, vel Bâtın": Evvel O, Ahir O, Zâhir O, Bâtın O (Hadîd, 3) diye açık açık "Zâhir" olanın, görünenin Allah olduğu bildirilmektedir.

Hattâ, Hz. Ali "Ben görmediğim Allah'a ibâdet etmem" buyurmuştur.

Bir Allah dostuna "Allah'ı görmek mümkün mü? diye sorulduğunda "Görmemek mümkün mü? diye cevap vermiştir.

Demek ki herkes, Allah'ı görüyor ama gördüğünün Allah olduğunun bilincinde değil. Kendisine hayâlî bir "Allah" oluşturmuş, hayâlinde onu var etmiştir.

Onun için "Lâ ilâhe" yâni "İlah yok" "Tanrı yok" diyerek hayâlimizdeki Tanrı'yı yok etmedikçe gerçek tevhîde ulaşmamız mümkün değildir.

Aslında ateistler, "Tanrı yok" diyerek bu gerçeği bilmeyerek dile getirmektedirler. Ancak, "İllallah" yâni "Sâdece Allah var" sözünü dile getiremedikleri için tevhîde ulaşamamaktadırlar.

Allah'ın var olduğunu söylebilmek için Allah'ı görmek ve gösterebilmek, yâni kısaca Allah'ı bilmek gerekmektedir.

İşte bilinçlerindeki perdeleri kalkan kişiler, her an Allah'la berâber olduklarını, her yerde "O"nu müşâhede ettiklerini, "O"nu gördüklerini her zaman her yerde dile getirirler ve bu bilinçle yaşamlarını sürdürürler.

Bilincinde perde olanlar da âhirette cennete girdikleri zaman Allah'ı görecekleri hayâliyle hayatlarını sürdürürler. Ve hattâ cennete girdiklerinde bile kendi zanlarındaki Allah'ı

seyrederler. Gerçeği gökler ve yer durudukça aslâ öğrenemezler. Ancak, Allah onların gerçeği öğrenmelerini murâd ederse o zaman başka…

Peki, Allah'ı gören kimdir?

"Ben Allah'ı görüyorum" diyen kimdir?

Allah, Kur'ân'da "Şehidallâhü ennehû lâ ilâhe illâ hû": "Allah kendisinden başka bir ilah olmadığına şehâdet eder" (Âli İmrân, 18) buyurmaktadır.

Başka bir ifâde ile,

"Allah kendisinden başka bir varlık olmadığını müşâhede etmektedir"

Kısaca, "Allah kendi kendini görmekte, kendini seyretmektedir"

"Gören göz" ile "konuşan dil" aynı varlığa aittir.

Gören de kendisi, görünen de kendisidir.

İşin doğrusu, Allah kendi zâtından (özünden) yansıyan görüntüleri, yine kendisi seyretmektedir.

Bu durum, Kuantum fiziğine göre "Kendi kendini gözleyen evren" şeklinde ifâde edilmektedir.

Günümüzde, gerçek İslâmı öğrenemeyen, kendini ve Rabbini bilen birisi ile de karşılaşıp onlardan işin doğrusunu öğrenemedikleri için Müslüman olamayan, huzura eremeyen çok büyük bir insan kitlesi vardır.

Peki, İslâm dinini doğru bir şekilde anlatamayanların ve insanların hakiki anlamda müslüman olamamalarına neden olan kişilerin durumu ne olmaktadır? Bunun vebâli kimindir?

Kendini ve Rabbini bilmeyenlerin bunu diğer insanlara anlatmasını beklememiz doğru olmadığına göre, günümüze

gelinceye kadar, İslam dininin en son gelen, akla mantığa en uygun ve Allah katındaki tek geçerli din olmasına rağmen yaklaşık 1434 yıldır neden hâlâ dünyada 1,5 milyar kendini ve Allah'ı bilmeyen bilinçsiz Müslüman bulunmaktadır. Geriye kalan 5,5 milyar insanın gerçeklerden haberdar olmamasının sorumluluğu kime aittir?

Bu konu üzerinde çok düşünmemiz gerekmektedir.

Bütün dünyadaki insanların hepsi uyumakta olsa ve sâdece bir kişi uyanık olsa, ne kadar süre içinde tüm insanları uyandırabilir?

Bugünün iletişim ve ulaşım imkanlarını dikkate alırsak bunun ne kadar kolay olduğunu hemen farkedeceksiniz…

Her türlü sıkıntının zirvede olduğu günümüzde, tüm dünyada huzur ve mutluluğu sağlayabilmek için tekrar kendimize dönüp, kendimize gelip, bunu gerçekleştirmek için hızla harekete geçmek zorundayız. Yoksa, olup biten olayların ve bunca sıkıntı çeken insanların vebâlleri bizim üzerimize olacaktır.

Kendilerini bilenlere, kendilerine gelenlere, uyananlara sesleniyorum…

Hâlâ bir takım kaygı ve endişelerle gerçekleri söylemekten, her şeyi açık açık dile getirmekten neden kaçınıyorsunuz?

Asr sûresinde, "Kişilerin kendi özlerinde bulunan Hakk'ı ve bunun için yine kendi özlerinde bulunan Sabrı onlara tavsiye etmeyenlerin kurtuluşa eremeyecekleri" net bir şekilde dile getirilirken siz hâlâ ne diye gerçekleri dile getirmiyorsunuz?

Kendine gelenlerin, kendini bulanların birlik ve berâberlik içinde hareket etme zamanları hâlâ gelmedi mi?

Hâlâ küçük olsun benim olsun düşüncesinde misiniz?

Eğer böyle düşünüyorsanız diğer kendini bilmeyenlerden ne farkınız kalır?

Hâlâ "Mevlâ görelim neyler, neylerse güzel eyler mi diyorsunuz?"

Mâdem öyle Allah'ın sizi bu dünyaya halife kılmasının ne anlamı var?

Nerede Hz. Muhammed (sav)'in gerçek kardeşleri?

Nerede Allah'ın hakîki Sâlih kulları?

Sizleri güzel günlerin çok yakın olduğu bu süreçte, nerede olursak olalım, hangi konumda olursak olalım, Hakk'ı, hakîkati hiçbir şeyden korkmadan çekinmeden âyette geçen "Onlar kınayanların kınamasından korkmazlar"(Maide, 54) ifâdesine uygun olarak hareket edip öncülerden olmaya davet ediyorum.

Tam kendine gelememiş, ama kendine gelmek için gayret eden kişileri de, kesin bir bilgi sahibi olmadan hiçbir kimseyi eleştirmemeye, yargılamamaya, suçlamamaya, zorunlu olmadıkça hiç kimseye elleriyle ve dilleriyle zarar vermemeye, makul çerçevede kendilerinden yardım istendiğinde de güçlerinin yettiği kadar yardımcı olmaya davet ediyorum.

Ne mutlu kendine gelenlere!

Ne mutlu kendine gelenlere yardımcı olanlara!

Resûlullâh'ı Müşâhede Etmek

"Ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû"

"Ben yine şehâdet ederim ki, Hz. Muhammed (sav) Allah'ın kulu ve elçisidir."

Kelime-i şehâdetin birinci bölümünü söyler, ikinci bölümünü söylemezsek Müslüman olamayız. Gerçek mânâsını söylemeye kalktığımızda ise bir önceki bölümde dile getirilen sıkıntılar ortaya çıkmaktadır.

Kelime-i Şehâdetin ikinci bölümüne şöyle mânâ verilebilir:

"Ben, Hz. Muhammed (sav)'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu müşâhede ediyorum, yâni görüyorum"

Ancak, böyle bir tercüme pek bir anlam ifâde etmemektedir. Doğrusu ise şöyledir:

"Ben, Allah'ın kulu ve elçisi olan Muhammed (sav)'i müşâhede ediyorum, yâni görüyorum."

Bu mânâ verildiği takdîrde ortaya bir sıkıntı çıkmaktadır. Çünkü biz 571 yılında dünyaya gelen Hz. Muhammed (sav)'i görmediğimiz halde "görüyoruz" demiş oluyoruz. Bu sözü bu mânâda sahabe söylediği zaman doğru olurken, biz söylediğimizde doğru olmamaktadır.

Peki, bu ifâdede gördüğümüzü söylediğimiz Muhammed (sav) kimdir?

"Allah" kelimesinin de anlamını bilemediğimiz gibi "Muhammed" kelimesinin de anlamını bilemediğimiz zaman bu sözü söylediğimizde yine yalancı şâhidlik yapar bir duruma düşüyoruz.

O zaman "Muhammed" kelimesi ne anlama gelmektedir?

"Muhammed" kelimesinin anlamı "Hamd edilen, övülen" demektir. Demek ki biz, "Hamd edileni, övüleni görüyoruz" demiş oluyoruz. Hamd edilen, övülen kimdir?

"Elhamdülilâhi Rabbil âlemîn"(Fâtiha, 2)

"Hamd edilen, övülen, âlemlerin rabbi olan Allah'tır."

Hamd eden, öven kimdir?

Bu söz Allah'ın sözü olduğuna göre;

Hamd eden de kendisi oluyor.

Demek ki, hamd eden de, hamd edilen de Allah'ın kendisidir.

Kelime-i şehâdetin ilk kısmında zâten "Ben Allah'ı görüyorum" demiştik. Şimdi tekrar aynı şeyi söylememizin ne anlamı var? gibi bir soru akla gelebilir.

Muhammed'in (hamd edilenin) ne olduğu daha sonra gelen ifâdelerden anlaşılabilir. "Abduhû" yâni "O'nun kulu" olan Muhammed ne demektir?

- "O" ne demektir?

- "Kul" ne demektir?

"O" zamiri ya "Allah" veya "Hu" yâni "öz" veya "zât" anlamına gelmektedir.

Burada, "Allah'ın kulu olan Muhammed"in ne demek olduğunu incelememiz gerekiyor.

Eğer, "HU'nun kulu olan Muhammed" şeklinde anlarsak "HU'nun kulu olan Muhammed'in ne demek olduğunu anlamaya çalışmamız gerekiyor.

Eğer tevhîd bilinciyle, hakîkat bilinciyle olaya bakarsak;

"HU'nun kulu olan Muhammed"den kastedilen mânânın "Allah'ın zâtının isim ve sıfatlara bürünmüş hâli" olarak ele alındığı anlaşılır. Bu da zâten "Allah" kelimesiyle ifâde edilen mânâ ile aynı olur. Bu mânâda kelime-i şehâdetin 1. kısmının anlamı 2. kısmıyla aynı olur.

Bu durumda sâdece "Lâ ilâhe illallah" sözünün söylenmesi yeterli olmaktadır.

Eğer ikilik bilinciyle, çokluk bilinciyle olaya bakarsak;

"Allah'ın kulu olan Muhammed"den kastedilen mânânın "Allah'ın sonlu ve sınırlı olarak büründüğü sûret veya oluşturduğu görüntüler" olarak ele alındığı anlaşılır.

Kur'ân'da Allah "Lekad halaknel insâne fî ahseni takvîm": Muhakkak ki Biz, insanı ahseni takvîm üzere (en güzel bir biçimde) yarattık" (Tîn, 4) sözüyle kastettiği varlığın "insan" olduğu açık ve net olarak anlaşılmaktadır.

"Ben insanın sırrıyım, insan da benim sırrım" kudsî hadîsine göre de, Allah'ın en güzel şekilde bürünerek oluşturduğu bir sûretin "insan" olduğu bir gerçektir.

Bu durumda Muhammed'den kastın insan olduğu söylenebilir. Ancak, kendisinin ve bütün insanların Allah'ın büründüğü sûret olduğunun bilincinde olan kişi gerçek anlamda "Muhammed" yâni "övülen" kişi olmaktadır.

Henüz kendinin Allah'ın büründüğü bir sûret olduğunu farkedemeyen kişiye ise "Muhammedcik" yâni "Küçük Muhammed" denir. Bunun Türkçedeki karşılığı "Mehmetçik"tir.

Mehmetçik, savaşta şehid olduğu zaman, "Mehmet" yâni "Muhammed" olur. Herkes tarafından övülen, methedilen bir kişi olur. Artık "o", cennette sonsuza kadar Allah ile birlikte yaşamını sürdürecektir.

Nasıl şehid olarak cennete giren kişi övülmeye, hamd edilmeye layıksa, ölmeden önce ölen, yâni uyanan, dirilen, canlılık kazanan kişi de "Mehmet" veya "Muhammed" olur, övülmeye, hamd edilmeye lâyık hâle gelir.

İşte böyle bir kişiyi gördüğünüzde, "Ben Allah'ın kulu olan Muhammed'i görüyorum" diyebilirsiniz. Gerçekte, bütün insanlar bu övgüye layıksa da ikilik ve çokluk boyutunda, kendini bilen kişilere "Muhammed" ve "Muhammed ümmeti" denir.

Allah resûlü Hz.Muhammed (sav) 'in "Ah keşke kardeşlerimi görebilseydim " diye özlem duyduğu kardeşleri, kendisini görmediği halde kendisine inanarak, kendi yolundan yürüyen ve kendi çektiği sıkıntıları çeken ve sonunda kendini bilen, kendine gelen kişilerdir.

Bu durumda dünyada 2 grup insan vardır:

1. "Muhammed (Mehmet)" yâni övülen ve hamdedilen kişiler
2. "Muhammedcik (Mehmetçik)" yâni şu anda henüz övülme durumunda olmayıp ileride kendine geldiğinde övülmeye lâyık olacak olanlar

Peki, "Verasûlihî" ne demektir?

"O'nun resûlü" ne anlama gelmektedir?

"O'nun resûlü" de "O'nun kulu" ifâdesinde geçen mânâ gibi iki şekilde ele alınabilir.

1. "HU'nun elçisi"
2. "Allah'ın elçisi"

Tevhîd bilincine göre ele alacak olursak, "HU'nun elçisi" "Allah" olmaktadır. Bu durumda, "Kendisinin kulu ve elçisi olan Muhammed"den kasıt, "Allah" kelimesi ile ifâde edilen

"Zâtın isim ve sıfatları ile birlikte düşünülen kavram" olmaktadır.

Bu açıdan ele alınırsa, Kelime-i şehâdetin 1. kısmı ile 2. kısmı aynı anlama gelmektedir. Çünkü görünen her şey, tüm varlıklar "HU"nun varlığına işaret eden bir elçi durumundadır. Yâni "HU" nereye bakarsa baksın kendi oluşturduğu sonsuz ve sınırsız görüntülerini seyretmektedir.

İkilik ve çokluk boyutundan olaya bakarsak, "Allah'ın elçisi" "Muhammed" yâni "kendini bilen insan" olmaktadır.

Özetle söylemek gerekirse;

1. Allah kendi kendini müşâhede etmekte, görmektedir.

2. Muhammed (sav) kendi kendini müşâhede etmekte, görmektedir.

3. Allah kendi büründüğü sûreti (Muhammed'i), yâni kendi oluşturduğu görüntüyü müşâhede etmekte, görmektedir.

4. "HU" kendi sonsuz ve sınırsız olarak büründüğü sûreti (Allah'ı) müşâhede etmekte, görmektedir.

5. "HU" kendi sonlu ve sınırlı olarak büründüğü sûreti (insanı) müşâhede etmekte, görmektedir.

Yeri gelmişken burada sizleri kavram kargaşasından kurtaracak olan bir husustan da bahsedeyim.

Genellikle aşağıda ifâde edilen kavramlar birbirleri ile çok karıştırıldığı için işin içinden çıkılamaz;

Genelde insanların kullandığı kelimeler şunlardır:

- Allah, Evren, İnsan.

Bu kelimelerle şöyle bir cümle kurulabilir:

"Allah, Evreni ve İnsanı yarattı."

Bu kelimeler Kur'ân'da şu kelimeler ile de ifâde edilir.

- HU (hüve), Allah, Kul

HU, ifâdesi "Zât"ı anlatır.

HU (Zât) gözle görülmez, akılla kavranılmaz.

Hz. Muhammed (sav)'in "Allah'ın zâtı hakkında tefekkür etmeyiniz" diye ifade ettiği kavramdır.

"O" gizli bir hazînedir.

"O" herşeyden münezzeh olandır.

"Allah" ise görülebilen ve tanımlanabilendir.

Kelime-i Şehâdeti anlatırken de bahsettiğimiz gibi "Allah" müşâhede edilir.

"Kul" da müşâhede edilir.

Ancak "Allah"ın zâtı'nın, Yâni "HU"nun müşâhede edilmesi mümkün olmadığı için "HU"ya, "HU"nun varlığına îman edilir.

Hattâ "Âmentü"de "Âmentü Billâhi" ifâdesi geçer.

"Billâhi" sözü "Kendi özümdeki Allah'a" yâni "HU"ya îman ettim demektir.

"Âmentü Allâhi" diyemeyiz. Çünkü görünen "Allah"a îman olmaz. "Allah"ancak müşâhede edilir.

Nereye bakarsak bakalım gördüğümüz her şey "HU"nun büründüğü sûret (Allah) olduğuna göre;

Gördüğümüz her şeyi de genel olarak "Evren" diye ifâde ettiğimize göre, "Allah" ile "Evren" aynı anlama gelmektedir.

O zaman "HU" sonsuz ve sınırsız olarak müşâhede edilirse buna "Allah", sonlu ve sınırlı olarak müşâhede edilirse buna da "Kul", denmektedir.

Kişinin Kendi Kendini Müşâhede Etmesi

Eğer, Allah "Eşhedü en lâ ilâhe illallah" derse, Allah'ın kendi kendini gördüğü, müşâhede ettiği söylenebilir.

Eğer, Hz. Muhammed (sav), "Ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû" derse, Hz. Muhammed (sav)'in kendi kendini gördüğü, müşâhede ettiği söylenebilir.

Eğer, kendini bilmeyen bir kişi, "Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû" derse, bu sözlerin gerçek mânâsını bilmeden, anlamadan söylediği için, "Allah'ın varlığını ve Hz. Muhammed (sav)'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu" dile getirdiği anlaşılır.

Eğer, HU, "Eşhedü en lâ ilâhe illallah, ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû" derse, HU'nun Allah'ı (kendi sonsuz ve sınırsız olarak büründüğü sûreti) ve Muhammed'i (kendi sonlu ve sınırlı olarak büründüğü sûreti ve elçisini) yâni insanı gördüğü, müşâhede ettiği ifâde edilebilir.

Eğer, kendini bilen bir kişi, "Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû" derse, o kişinin "Allah'ı ve O'nun kulu ve elçisi olan Muhammed'i gördüğünü" söyleyebiliriz.

Bu durumda, kendini bilen bir kişinin nereye bakarsa baksın kendi özünün, kendisinin sonsuz ve sınırsız olarak oluşturduğu görüntüyü (Allah'ı) ve yine kime bakarsa baksın kendi özünün, kendisinin sonlu ve sınırlı olarak oluşturduğu görüntüleri (insanları) gördüğünü, müşâhede ettiğini dile getirebiliriz.

Bu duruma göre, biz nereye bakarsak bakalım, kendi özümüzün (zâtımızın) oluşturduğu görüntüleri yine kendi özümüzün (zâtımızın) oluşturduğu insanın gözüyle seyretmekte olduğumuzu farkederiz.

Seyir, kendimizden kendimizedir.

Burası, Bekâbillah'ın birinci mâkâmıdır. Bu bilince ulaşan kişi, Hallâc-ı Mansûr'un ifâde ettiği "Ene'l Hakk" noktasındadır. Burası aynı zamanda Hz. Îsâ mâkâmıdır. Bu bilince ulaşan kişi "Lâ mevcûde illâ ene" yâni "Ben'den başka varlık yok" ifâdesiyle bildirilen "Cem" mertebesindedir.

Bu durumda, bu bilince ulaşan kişi ilk uyanışını gerçekleştirmiş, Hakk'ı kendisinde bulmuş, yâni kendisinin "Hakk" olduğunu anlamıştır. Ancak, bu mâkâm uzun süre durulacak bir yer değildir.

Bu bilince ulaşan kişi, bütün değer yargılarını yitirir, kendisinden başkasını görmez olur. İkilik ve çokluk boyutuyla bağlantısını koparır, sekr (sarhoşluk) hâlinde şatahat diye ifâde edilen sözler söylemeye başlar.

Bu konuya vâkıf olanlar, ne kendileri böyle sözler söyler, ne de bu seviyeye gelmiş olanların böyle sözler söylemesine izin verir. Burası susulması gereken noktadır.

Âdeta burası, birinci sûra üfürüldükten sonra tüm canlıların yok olduğu, Allah'ın "Bu gün mülk (hükümranlık) kimindir?" (Mü'min, 16) diye hitap ettiğinde artık cevap verecek kişi kalmadığı için yine kendi kendine "Vâhid ve Kahhâr olan Allah'ındır" (Mü'min, 16) diye hitâp ettiği yerdir.

Daha sonra ikinci sura üfürülüp de tekrar insanların dirildiği, uyandığı zamana karşılık gelen süreçte artık kendini Hakk'ın büründüğü sûret olarak gören kişi, ikilik ve çokluk boyutuna geçmiş ve ayakları yere basmıştır. Burası Bekâbillâh'ın ikinci makâmıdır. Fark makâmı da denir. Bu kez de her yerde gördüğü tüm görüntülerde yalnız Hakk'ı gördüğü için halk sûretine bürünmüş olan Hakk'a hitaben "Lâ mevcûde illâ ente" yâni "Senden başka varlık yok" demeye başlar. Artık etrafında gördüğü her şeyde Hakk'ı görmekte ve "Her yerde

sen her şeyde sen, bilmemki nasıl söylesem" gibi sözler söylemektedir. Bu durumda sanki bir aynada gördüğü kendi görüntüsüne seslenmektedir.

Bu bilince ulaşan kişi, âdetâ tekrar eski durumuna, ikilik ve çokluk boyutuna tekrar geri dönmüş, ancak tevhîd (teklik) bilincini kaybetmemiştir.

Bu duruma "Halk içinde Hakk ile berâber olmak" denir.

Kendisinin "Hakk" olduğunun bilincinde olmasının yanısıra etrafında "Halk" olarak görünen görüntüleri de kendisinden ayrı görmemekte, onları oluşturanın kendi özü (zâtı) olduğunun farkındadır. Ancak onların da özünde kendi özünün olduğunu bildiği için onları uyandırdığı zaman kendi uyanıklılığının da artacağını bildiğinden onları da uyandırma gayreti içine girmiştir.

Kendi bilincini diğer insanlarla da paylaştığı zaman hem onları kurtarmış, hem de kendi bilincini, farkındalığını artırmış olmaktadır.

Kur'ân'da Asr sûresinde belirtilen "Ve tevâsav bil Hakk'ı": Hakk'ı tavsiye edenler, âyetinin gereği olarak diğer insanlara da kendi bilincini yansıtmaktadır.

Kendine gelen, kendini bilen insan tüm dünya insanlarının sorumluluğunun kendisinde olduğunu farkederek, onların sıkıntılarından ve dertlerinden kurtulmalarının kendi gayretine bağlı olduğunu anlamış ve hızlı bir şekilde onlar için kurtarma planları yapmaya başlamıştır.

Bunu tek başına yapması, uzun bir zaman alacağı için kendisine yardımcı olacak kişilere ulaşmak veya kendisine yardımcı olacak kişiler yetiştirmesi gerekmektedir. Bunu yapmak için gerekli gücün ve enerjinin yine kendisinde, kendi özünde olduğunun farkındadır.

Atatürk'ün "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" sözünün ne kadar doğru olduğunu anlayarak âdetâ tek başına her şeyi başarabileceğini hissetmiştir.

Bu söz "Biz ona (insana) şah damarından daha yakınız" (Kaf, 16) sözünün farklı bir şekilde ifâdesinden başka bir şey değildir.

Kendine gelen, kendini bilen bir kişi bütün insanları kendi vücûdunun bir parçası olarak görür, herkese gereken sevgiyi, saygıyı ve hoşgörüyü gösterir, onları içinde bulundukları sıkıntılı durumdan kurtarmaya çalışır. Herkesin bu bilince ulaştığında ise tüm dünyanın farklı bir boyuta geçeceğini, âdetâ cennet gibi bir hayatın dünyada da yaşanabileceğini dile getirmektedir.

Kendinden konuşanın, kendinden görenin, kendinden işitenin yine kendisi olduğunun bilincindedir. Âdetâ kendi kendine sanki karşısında kendinden başka biri varmış gibi konuşmaktadır. "Ben" diyenin de "Sen" dediğinin de, "O" dediğinin de, "Allah" dediğinin de, "Muhammed" dediğinin de aynı şeyler olduğunun bilincindedir.

Artık sırlar büyük oranda çözülmüş, kişi kendine gelmiştir.

11. BÖLÜM

İnanmak

"Âmentü billâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî ve rusulihî, velyevmil âhiri, ve bilkaderi, hayrihî veşerrihî min Allâhi Teâlâ vel ba'sü ba'del mevt. Hakkun, Eşhedü en lâ ilâhe illallah, ve eşhedü enne Muhammeden abduhû verasûluhû"

"Âmentü"yü okuduğumuz zaman, Allah'a, meleklerine, kitaplarına, elçilerine, âhiret gününe, kadere, hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine, öldükten sonra yeniden dirileceğimize îman etmiş oluruz.

Burada kastettiğimiz Allah, yeri göğü yaratan, Alemlerin Rabbi olan, Rahman ve Rahîm olan, din gününün sahibi olan Allah'tır.

O'nun meleklerinden kastettiğimiz, Cebrâil, Mîkail, Azrâil, İsrâfil gibi büyük melekler ve diğer bilinen meleklerdir.

O'nun kitaplarından kastettiğimiz, Âdem'e, Nûh'a, İbrâhim'e verilen sahifeler ile Hz. Dâvud'a indirilen Zebur, Hz. Mûsâ'ya indirilen Tevrat, Hz. İsâ'ya indirilen İncil ve Hz. Muhammed (sav)'e indirilen Kur'ân'dır.

O'nun resullerinden kastettiğimiz, Kur'ân'da ismi geçen elçiler ile Kur'ân'da ismi geçmeyen 124.000 (veya 224.000) elçidir.

Âhiret gününden kastettiğimiz, dünya hayatının bitmesi sonucunda yeniden hesâbın, kitâbın görüldüğü ve sonsuza kadar sürecek bir süreçtir.

Kaderden kastettiğimiz mânâ, insanlar daha dünyaya gelmeden önce yaşanacak olan her şeyin Allah'ın takdîr etmiş olduğu bir alın yazısıdır.

"Hayır ve şerrin Allah'tan olduğu" ifâdesinden kastettiğimiz mânâ, insanların başına gelen iyi veya kötü her şeyin Allah'ın dilemesiyle olduğunun kabul edilmesidir.

"Öldükten sonra dirilmekten" kastettiğimiz mânânın da "Bedenlerimizin toprak olduktan sonra, öbür boyutta tekrar yeniden var olması" şeklinde olduğu söylenebilir.

Bu şekilde bir düşünce "Ebrâr" için geçerlidir.

Ebrâr bu şekilde bir inanca sahip olduğu için bu düşündüğü şeyleri kendi anladığı şekilde aynen yaşayacaktır.

Mukarrebûn (Allah'a yakın olanlar) ise Âmentü'nün esaslarını daha farklı algılamakta ve yaşamaktadır.

Bu konu ile ilgili bilgiler bundan sonraki bölümlerde açıklanacaktır.

Kendi Özüne ve Özündekilere İnanmak

"Âmentü billâhi" ne demektir?

Genellikle "Allah'a îman ettim" diye tercüme edilir. Ancak "Âmetü Allâhi" diye söylenseydi bu doğru olacaktı. Bu durumda daha önceki bölümlerde "Kelime-i şehâdeti" izâh ederken verdiğimiz bilgilere göre "Allah"ı görmüş olduğumuz hatırlanırsa, görünen bir varlığın müşâhade edilebileceği, görünmeyen bir varlığa ise îman edilmesi gerektiği ortadadır.

"Âmentü billâhi" demek,

Ben "B" sırrı ile Allah'a îman ettim, anlamına gelir.

"B" sırrı ile Allah'a îman ettim, ne demektir?

"B" sırrı ile Allah'a îman ettim demek, "Kendi özümdeki Allah'a îman ettim" anlamına gelir.

Kendi özümdeki Allah, hiçbir zaman görülmediğine ve görülemeyeceğine göre, "billâhi" kelimesinin manası "HU", "hüve" veya "Zât" olarak ifâde edilebilir.

Kısaca, "Âmentü billâhi" demek, "Ben kendi özümdeki bilinmeyen, görülmeyen ve tanımlanması mümkün olmayan varlığa (zâta) îman ettim" anlamına gelir.

"Hüvel Evvelü, vel Âhiru, vez Zâhiru, vel Bâtınu" (Hadîd, 3) âyetindeki Allah'ın zâhirine şehâdet edilir, bâtınına ise îman edilir.

Biz Allah'ın zâhirine şehâdet eder, "Kelime-i Şehâdeti" getirirerek "Müslüman" olurken, Allah'ın bâtınına da îman eder, "Âmentü"yü okur, "Mü'min" oluruz.

Kelime-i Şehâdet'in mânâsının açıklandığı bölümde, görenin de görünenin de Allah olduğunun ifâde edildiği gibi, burada da îman edenin de îman edilenin de yine Allah olduğu söylenebilir. Çünkü Allah'ın "Mü'min" ismi vardır. Yâni

Allah, kendi Zâhirine şehâdet ettiği gibi, yine kendi Bâtınına da îman etmektedir.

Kendi özünde (bâtınında) bulunan meleklerine (enerji ve kudretine), kitaplarına (bilgilerine, ilmine), resullerine (kendisini yine kendisine hatırlatan tüm varlıklarına), yaşadığı her an'a , kendisinin her an yazmakta olduğu kendi özündeki kadere, hayrın ve şerrin kendisinden olduğuna, her an yaratıp, her an yok ettiği varlıkların kendi özünde bulunduğuna îman etmektedir.

Kendini bilen kullarının dilinden konuşan kendisi olduğuna göre;

Kendini bilenlerin dilinden hem Kelime-i Şehâdeti getirmekte, hem de Âmentü'yü okumaktadır. Burada;

"Kulum bana nâfile ibâdetlerle durmadan yaklaşır, sonunda ben onu severim. Onu sevince gören gözü, işiten kulağı, konuşan dili, tutan eli, yürüyen ayağı olurum" kudsî hadîsini hatırlamak yeterli olacaktır.

Kendini bilen kişi, hem kendisinden konuşanın Hakk olduğunu, hem de diğer insanlardan konuşanın da Hakk olduğunu bilir.

Bu durum bir ilâhide;

Öyle sanırdım ayrıyam,
Dost ayrı ben gayrıyam,
Benden görüp işiteni,
Bildim ki ol canan imiş.

mısralarıyla ifâde edilmiştir.

Ayrıca, Bayezıt-ı Bestâmi'nin "Ben şimdiye kadar Allah'ı zikrettiğimi sanırdım, anladımki zikreden kendisiymiş" sözlerini de burada hatırlamak yerinde olacaktır.

12. BÖLÜM

Kendini Bilenler

Allah, Kur'ân'da kendini bilenleri "müttakî"ler olarak tanımlamakta ve bunların özelliklerinden şu şekilde bahsetmektedir:

"Ellezîne yu'minûne Bil gaybi ve yukîmûnessalâte ve mimmâ rezaknâhum yunfikûn": Onlar (Muttakîler) öyle kimselerdir ki, kendi öz'lerinde bulunan gayba îman ederler, salâtı ikâme ederler ve kendilerine verdiğimiz rızıktan infâk ederler. (Bakara, 3)

Hakîkat bilincine göre bu âyeti açıklayacak olursak;

Burada, "Kendi öz'lerinde bulunan gayblar"ından kastedilen "HU"dur.

"Salâtı ikâme ederler"den kasıt;

"Her an salâh (Allah ile berâber olma) hâlinde olduklarının bilincindedirler" demektir. Bu bilinçte olan kişilere "Sâlih kişiler" denir.

"Kendilerine verilen rızıktan infâk ederler"den kasıt;

"Kendilerine verilen hakîkat ilmini diğer uygun olan insanlara da bildirirler" demektir.

"Vellezîne yu'minûne Bimâ ünzile ileyke ve mâ ünzile min kablik(e), ve bil âhireti hum yûkınûn": Onlar (Allah tarafından) senin kendi özü'nden açığa çıkan Hakîkat ilmine ve senden öncekilerin de öz'lerinden açığa çıkan Hakîkat ilmine de îman ederler ve şu anda kendi öz'lerinde yaşamakta ve yaşayacak olduklarına da yakîn hâlindedirler. (Bakara, 4)

Bu kişiler, Hz. Muhammed (sav)'in kendi özü'nden açığa çıkan Hakîkat ilmine ve Hz. Muhammed (sav)'den öncekilerin

de kendi öz'lerinden açığa çıkan Hakîkat ilmine de îman etmişlerdir. Çünkü, daha önceden bilgi düzeyinde bildiklerine şimdi yaşayarak şâhid olmuşlardır.

"Ülâike alâ hüden min Rabbihim ve ülâike humul muflihûn": İşte onlar Rablerinden bir hidâyet üzeredirler ve işte onlar kurtuluşa erenlerdir. (Bakara, 5)

Böyle kişiler gerçek anlamda hidâyete ermiş, "Hakk-al yakîn" seviyesinde bir hayat yaşamaya başlamışlardır.

Kendini Bilmeyenler

Gerçeği bilmeyenleri, kendini bilmeyenleri Kur'ân'da Allah şöyle tanımlamaktadır:

"İnnellezîne keferû sevâun aleyhim eenzertehum em lem tunzirhum lâ yu'minûn.": Gerçeği bilmeyenleri uyarsan da uyarmasan da birdir. Onlar iman etmezler. (Bakara, 6)

Bu kişiler, âdetâ ağır bir uykuda oldukları için kendilerine yapılan uyarılardan pek etkilenmezler. Onlara söylenen Hakîkat bilgilerini idrâk edemezler ve inanmazlar. Kendi bildiklerinden şaşmazlar.

"Hatemallâhu alâ kulûbihim ve alâ sem'ihim, ve alâ ebsârihim ğışâveh, ve lehum azâbun azîm.": Allah onların kalplerinin ve kulaklarının üzerine mühür vurmuştur. Gözlerinin önlerinde de perde vardır. Onlar büyük bir azâb içindedirler. (Bakara, 7)

Bu kişilerin bilinçleri ve algılamaları kapalı olduğu için kendilerine sunulan Hakîkat bilgilerini idrâk edemezler. Bu kişiler âdetâ bakar kör gibidirler. Hakk ve Hakîkat gözlerinin önünde olmasına rağmen, bilinçlerindeki perde nedeniyle bunu idrâk edemedikleri için azâb içinde yaşamaktadırlar. Azâb, eziyet ve lezzetin birlikte yaşanması anlamına gelir. Yâni, bu kişiler bâzen sıkıntılı bir hayat yaşarlarken, bâzen de mutlu bir hayat yaşayabilmektedirler.

Bu dünyayı çok ciddîye aldıkları için iyi veya kötü her türlü olaydan çabuk etkilenirler. Âdetâ uykuda rüyâ görmektedirler. Bazen güzel bazen de kötü, kabuslu rüyâ görmektedirler. Böyle kişiler uyur gezer gibidirler.

Bu kişilerle konuşmaya çalışırsanız, genellikle kendi bildikleri ve yaşadıkları şeyleri anlatır dururlar. Sorduğunuz sorulara refleks olarak cevap verirler. Yeni, farklı bilgilere

kendilerini kapatmışlardır. Bu nedenle aradan yıllar geçse de hep aynı şeyleri konuşurlar, hep aynı işleri yaparlar.

Bu kişiler, aslında mâsum kişilerdir. Âdetâ kendileri için yazılan kaderi yaşamaktadırlar. Bunlara kader kurbanı da denebilir.

Allah'ın bütün isim ve sıfatlarının açığa çıkması için özel olarak görevlendirilmiş insanlardır. Akla hayâle gelmedik haller yaşayabilirler.

Bunlar, çok sıkıntılı bir süreci yaşamalarına rağmen genellikle bu hallerinden memnundurlar. Çünkü, bütün insanları kendileri gibi bir hayat yaşayan kişiler olarak algılamaktadırlar. Kendi aralarında bâzen çok güzel geçinirlerken, bâzen de kavga edebilirler.

Bunlar, kendini bilenlerin yanında âdetâ çoluk çocuk gibi kalırlar. Bu nedenle kendini bilenler, bunları özel bir korumaya alırlar. Çünkü, bunlar ilerde perdeleri kalkacak ve gerçeği idrâk edebilecek insanlardır.

Anne ve babaların kendi çocukları ile ilgilendikleri gibi, kendilerini bilenler de sabırla ve şefkatle bunlarla ilgilenirler.

Kendini bilen, sorumluluk sâhibi olan kişiler, bunların içinden uyanabilecek seviyeye gelenlere zaman zaman gerçeği anlatarak uyanmalarını sağlarlar.

Kendini Bildiğini Zannedenler

Kendilerini bildiklerini zannedenleri Allah, Kur'ân'da Bakara sûresinde şöyle tanımlamaktadır:

"Ve minennâsi men yekûlü âmennâ billâhi ve bil yevmil âhıri ve mâ hum bimu'minîn": İnsanlardan bir kısmı vardır ki, kendi öz'lerindeki Allah'a (HU'ya) îman ettiklerini ve şu anda kendi öz'lerinde bâzı hakîkatleri yaşamakta olduklarını söylerler. Ama gerçekte hakîki anlamda îman etmemişlerdir. (Bakara , 8)

"Yuhâdi'ûnallâhe vellezîne âmenû ve mâ yahde'ûne illâ enfüsehüm ve mâ yeş'urûn." : Allah'ı ve kendini bilenleri (hakîki mü'minleri) aldattıklarını zannederler. Fakat gerçekte kendilerini aldatmakta olmalarına rağmen bunun bilincinde değillerdir. (Bakara, 9)

"Fî kulûbihim meradun fezâdehumullâhu meradâ, ve lehüm azâbün elîmün bimâ kânû yekzibûn.": Onların kalplerinde mânevî bir hastalık vardır. Allah da onların bu hastalıklarını artırmıştır. Yalan söylemeleri nedeniyle onlara acıklı bir azâb vardır. (Bakara, 10)

"Ve izâ kıyle lehum lâ tüfsidû fil ardı kâlû innemâ nahnu muslihûn." Onlara yeryüzünde fesat çıkarmayın, bozgunculuk yapmayın diye söylendiğinde; biz ortalığı düzeltiyoruz, derler. (Bakara, 11)

"Elâ innehüm humulmüfsidûne ve lâkin lâ yeş'urûn.": İyi dikkat edin, gözünüzü açın esas ortalığı fesada veren, bozgunculuk yapanlar kendileridir, fakat bunun bilincinde değillerdir. (Bakara,12)

Bütün bu özelliklere sahip olanlar kendilerinin uyanmış olduklarını zannedenlerdir. Kendilerine geldiklerini ifâde etmelerine rağmen, henüz tam olarak uyanmamışlardır.

Bunlar da farklı bir özellikte kendileri için yazılmış olan bir kaderi yaşamaktadırlar. Âdetâ uyku sersemliği gibi bir durum yaşamaktadırlar. Bu nedenle sıkıntılı oldukları her hallerinden bellidir. Biraz uyanmış olmaları nedeniyle diğer insanları rahatlıkla, kolayca kandırabilirler.

Böyle kişiler, sosyal hayatta çok etkindirler. Diğer kendini bilmeyenlere önderlik ve liderlik yapabilmektedirler. Kendilerini çok fazla yormakta ve diğer insanların sırtından geçinmeye, onları kandırmaya çalışmaktadırlar. Böyle kişilerin sıkıntıları kendini bilmeyenlerin sıkıntılarından daha farklı bir özellik gösterir.

Bunlar, kendilerini çok akıllı olarak gördükleri için bunların uyanmaları oldukça zordur.

Gerçek Kurtuluşa Erenler

Gerçek kurtuluşa erenleri Allah, Kur'ân'da Asr sûresinde şöyle açıklamaktadır:

"Vel asri": Asr'a (Zamana) yemin olsunki (Asr, 1)

"İnnel insâne le fî husrin": Muhakkakki insanlar hüsrandadır. (Asr, 2)

Allah bu âyette zamana yemin ederek bütün insanların hüsranda olduklarını ifâde etmektedir. Burada bahsedilen insanlar "Kendini bilmeyen insanlar"dır. Bu insanların çok büyük sıkıntı içinde oldukları dile getirilmektedir.

Daha sonraki âyette de bunun istisnâsının neler olduğu belirtilmektedir.

"İllelezîne âmenû ve amilus sâlihâti ve tevâsav Bil Hakk'ı ve tevâsav Bis Sabr." : Sâdece îman edenler, Sâlih amel işleyenler, ve birbirlerine Hakk'ı ve Sabrı tavsiye edenler hâriç (Asr, 3).

Burada bahsedilen "İman edenler" gerçekte;

"Hakk-al yakîn" seviyesinde olan kişilerdir.

"Sâlih amel işleyenler" den kasıt;

"Her an salâh hâlinde olan kişiler"dir.

"Hakk'ı tavsiye edenlerden" kasıt;

"Kişilerin kendi özlerinde bulunan Hakk'ı onlara bildirenlerdir."

"Sabrı tavsiye edenlerden" kasıt;

"Bu bilince ulaşmak için gerekli olan Sabrın da yine kişilerin kendi öz'lerinde bulunduğunu onlara bildirenlerdir."

Kendilerini bilen, gerçek anlamda kurtuluşa ermiş olanların kısaca;

"Hakk-al yakîn" seviyesinde bir hayat yaşayan, her an salâh hâlinde olan, birbirlerine kendi öz'lerinde bulunan Hakk'ı bildirenler ve bu bilince ulaşmak için gerekli olan Sabrın da yine kişilerin kendi öz'lerinde bulunduğunu biribirlerine bildiren kişiler olduğunu söyleyebiliriz.

Çalar Saat İle Uyanmak

Çalar saat, insanların istedikleri zaman uykularından uyanmalarını sağlar. Günümüzdeki bilgisayar destekli çalar saatlerin veya cep telefonlarının birçok fonksiyonları bulunmaktadır. Bunların sayesinde uyanmak istediğimiz zaman kolayca uyanabilmekteyiz.

Gece yatmadan önce (saat 22:00-23:00 gibi) bizi uyandırmak üzere saatimizi kurduğumuzu farzedelim. İlk alarmını hafif şiddette uyarması için saat 05:00’e, ikinci alarmını orta şiddette uyarması için saat 06:00’ya, üçüncü alarmını yüksek şiddette uyarması için saat 07:00’ye kurmuş olalım. Gece uykuya daldığımızda, rüyâ görürken veya görmezken, başka bir boyutta bulunduğumuz için ne saatten, ne de saati kurduğumuzdan haberimiz vardır. Gece bir müddet uyuduktan sonra, saat 05:00’te ilk alarm bizi uyandırmak için çaldığında uykuda hafif bir ses duyar gibi olduğumuzu, fakat bu sesin bizi uyandıramadığını düşünelim. Aradan 1 saat daha geçince, saat 06:00’da ikinci alarmın daha şiddetli olarak çaldığında uykumuzu kaçırdığını, bir uyku sersemliliği geçirdiğimizi, fakat bu sesin de bizi tam olarak uyandıramadığını düşünelim. En sonunda, saat 07:00’de üçüncü alarmın çok şiddetli olarak çalmasının bizi uyandırdığını düşünelim.

Uykudan uyanınca “Beni uyandıran bu ses nereden geldi?” diye etrafımıza bakınca bizi uyandıranın çalar saat olduğunu ve bu saati gece yatmadan önce kendimizin kurmuş olduğumuzu hatırlarız.

Aynı bunun gibi, insanları uykularından uyandıran birçok saatlerin olduğunu, bu saatlerin bâzılarının hafif olarak çalması veya insanların çok ağır uykuda olmaları nedeniyle insanların çok azının uyanmış olduğunu, fakat büyük çoğunluğunun uyumaya devam ettiğini farkederiz.

Bu saatlerden bir çoğunun insanları gerçek anlamda uyandıramadıklarını, ilk ve en etkili saatin Hz.Muhammed (sav) olmasına rağmen, çok az insanın uyanmış olması, daha sonra çalan saatlerin biraz daha şiddetli çalmasına rağmen, yine çok az insanın uyanması, gerçek anlamda uyanışın gerçekleşmediğini bize göstermektedir.

Günümüzde de insanların sıkıntı, stres ve huzursuzluk içinde olmaları, daha güçlü olarak bir saatin çalma zamanın geldiğini düşündürmektedir.

Bilim adamlarının son zamanlarda yaptıkları önemli buluşların (kuantum fiziği, big bang gibi) tüm insanlığı kurtaracak mâhiyette olması, az sayıda da olsa önceden uyanmış olanların (kendini bilenlerin) sırlarını açıkça ortaya koymaları âdetâ çalar saatlerin tüm insanlığı uyandırmak için yüksek sesle çalmakta olduğunu göstermektedir.

Bütün bu çalar saatleri kendimizi uyandırmak üzere yine kendimiz tarafından kurduğumuzun bilincine ulaştıracak saatlerin çalmakta olduğu da bir gerçektir.

Ne mutlu bu güzel müjdeyi verenlere!

Ne mutlu bu güzel müjdeyi yaşayanlara!

Ne mutlu bu güzel müjdeyi yaşatanlara!

13. BÖLÜM

Ey Sevgili

Ey sevgili,
Beni gördüğünden, işittiğinden ve sevdiğinden,
Artık o kadar eminim ki,
Sanki ben sen oldum, sen de ben…

Ben sen olalı ne seni görebiliyorum, ne de kendimi,
Ne seni bilebiliyorum, ne de cismimi,
Gördüğümü de unuttum, bildiğimi de,
Sensizliğin olduğu yeri de…

Ne mekânım kaldı, ne zamânım,
Ne ismim kaldı, ne cismim,
Ne sen kaldın, ne de ben,
Sâdece koca bir hiç kaldı.

Ben bir hiç miyim? - Bilmem.
Sen bir hiç misin? - Bilmem.
Sen hiç nedir bilir misin? - Bilmem.
Hiç olan kendini bilir mi? - Bilmem.

Her şeyi çok güzel bilirsin, ama ustalıkla gizlersin,
Apaçık ortadasın, ama kendini göstermezsin,
Çokluğa güzelce bürünür, sonra da ben "Bir"im dersin,
Kendi kendine ne güzel işler yaparsın.

Celâlini gördük, bildik,
Artık göster kemâlini,
Dünya gözüyle görelim,
O güzelim cemâlini.

HU

Seni Görüyorum Diyemiyorum

Seni görüyorum diyemiyorum,
Seni görmeyenler alınmasın diye,

Seni işitiyorum diyemiyorum,
Seni işitmeyenler darılmasın diye,

Seni seviyorum diyemiyorum,
Seni sevenler kıskanmasın diye,

Senden haber de veremiyorum,
Senden habersiz olanlar uyanmasın diye.

Seni görmüyorum da diyemem,
Çünkü sen her yerdesin.

Seni işitmiyorum da diyemem,
Çünkü her ses senin sesin.

Seni sevmiyorum da diyemem,
Çünkü sen güzeller güzelisin.

Senden haber vermeden de duramam,
Çünkü herkesin beklediği sensin.

Gözlerim görmeye başladığı andan beri,
Kulaklarım işitmeye başladığı andan beri,
Kalbim sevmeye başladığı andan beri,

Yalnız seni gördüm,
Yalnız seni işittim,
Yalnız seni sevdim.

HU

Gizli Hazîne

Kendi kendine işler yapıyorsun,
Sanki bizimle yapıyormuş gibi…
Kendi kendine konuşuyorsun,
Sanki bizimle konuşuyormuş gibi…

Bizi her an izlediğini söylüyorsun,
Sanki bizler senden ayrıymışız gibi…
Benden başkasına yüz vermeyin diyorsun,
Sanki senden başkası varmış gibi…

Ben sizi çok seviyorum diyorsun,
Sanki kendine söylüyormuş gibi…
Beni görüyormuş gibi davranın diyorsun,
Sanki seni görmüyormuşuz gibi…

Daha ne kadar sürecek bu güzel hile?
Bu kadar oyun oynanır mı bir sürü câhile,
Bizi tekrar sokma n'olur yeni bir hüzne,
Yüzündeki perdeyi kaldır artık ey gizli hazîne…

HU

Güzeller Güzeli

Birdenbire köprüler kuruldu,
Akan sular anında duruldu,
Yaşanan her şey bir bir soruldu,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

Ben, sen, o diyerek gizlendi,
Sayısız örtülere büründü,
Sonunda birdenbire göründü,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

Görmeyen gözler görür oldu,
Duymayan kulak duyar oldu,
Sevmeyen gönül sever oldu,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

Sur üstündeki sır kalktı,
Seven sevilen bir oldu,
Gönüller nurla doldu,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

Nâr'ın da nûr'un da sırrı çözüldü,
Perdeler kalktı, yüzler görüldü,
Güzeller güzeli birden göründü,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

O'nunla bir olmak ne güzelmiş meğer,
O'nu görmek her şeye değer,
Kişi kendinde O'nu bulamazsa eğer,
Söylenecek bir söz kalmadı artık.

HU

Size Aşk Olsun!

İnsanların çoğu kendilerini "bir şey" zannediyor.
Bazıları da kendilerini "Bir" şey zannediyor.
Gerçekte ise "bir şey" yoktur.
Var olan tek şey: "Yokluk"tur.

Her şey "Yok"tan "Var" olmuştur.
"Var" dediğimiz her şey gerçekte "Yok"tur.
"Yok" dediğimiz şey ise gerçekte "Var"dır.
"Var" olan tek şey: "Yokluk" tur.

Önce "Var" olan her şey "Yok" olacak,
Sonra "Yok" olan her şey "Var" olacak,
Daha sonra "Var" ile "Yok" bir olacak,
En sonunda her şey "Alt" "Üst" olacak.

Varlığın başlangıcı "Yokluk",
Her işin başı da "Sağlık" tır.
Bu sözleri anlayamadıysanız; "Canınız sağ olsun"
Eğer anladıysanız; "Size aşk olsun!"

HU

Kaynaklar

1. Hak Dini Kur'ân Dili, Elmalılı Hamdi Yazır
2. Musa İle Yürümek, Necmettin Şahinler
3. Merâtib-i Tevhîd Risâlesi,(Ganiyy-i Muhtefî), N.Şahinler
4. İmândan İhsâna Tasavvuf, Osman Nuri Topbaş
5. Hiçlik Denen Yer, Zeynep Camat
6. Evren ve Yaratılış, Prof.Dr. Cengiz Yalçın
7. Tıbbi Fizyoloji, Guyton ve Hall
8. Kuantum Bilgeliği ve Tasavvuf, Haluk Berkmen
9. Ne Biliyoruz ki? William Arntz, Betsy Chasse, Mark Vicente
10. Mesnevi Tercümesi, Şefik Can
11. tr.wikipedia.org/wiki/Büyük_Patlama
12. www.okyanusum.com/belgesel/hayal.html
13. www.halukberkmen.net
14. www.anadoluaydinlanma.org/Yazilar/kuantum_kurami.pdf
15. www.okyanusum.com/dosttan04.html
16. www.youtube.com/watch?v=pTM3ivJWYHg
17. www.dailymotion.com/video/xgmwa8_the-quantum-apocalypse -kuantum-keyfi-tr-altyazy_tech
18. www.youtube.com/watch?v=LEWOsnBa4tA&feature=player_embedded
19. www.youtube.com/watch?v=DFq6zzspiJo&feature=player_embedded#at=141
20. Kuantum fiziğinin düşündürdükleri, Ömer Said Gönüllü (www.zamandayolculuk.com/cetinbal/kuantumfizikdusuncesi.htm sitesinden alıntı)
21. Kapaktaki resim (www.aybilgi.net/makaleler/facebook/facebook-en-sevimli-bebek-kapak-fotograflari.html sitesinden alıntı)

Bu kitap;

"İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar" ve "Ölmeden önce ölün!" Yâni "Bir an önce uyanın!" uyarısını işiten ve "Birdenbire uyanmak isteyenler" için kaleme alınmıştır.

Bu nedenle, bu kitapta;

- İnsan nedir?
- Uykudan uyanmak ne demektir?
- Günümüz şartlarında birdenbire uyanmak nasıl olacaktır?

gibi sorulara cevaplar bulacaksınız.

Tüm insanlığın uyanmasına katkıda bulunacak, insanların sevgi, saygı, hoşgörü, mutluluk ve huzur içerisinde yaşamalarını sağlayacak ortak bir bilinç ve kültür altyapısını oluşturmak düşüncesiyle hazırlanan bu kitapta farkındalığınızı arttıracak birçok konuyu bulacaksınız.

Geleceğimizin yapılandırılmasında, kendini bilen, içinde bulunduğu toplumla birlikteliği ve farkındalığı en üst düzeyde yaşayan, sorumluluklarını akılcı, insancıl, demokratik ve uzlaşmacı bir yaklaşımla en güzel bir şekilde yerine getirebilen, kendine güvenen, yaşama mutluluğunu içinde bulan ve bu özelliklerini diğer insanlara da yansıtabilen, dünyada olup biten olayların birbirleriyle bağlantılarının farkında olan, toplumda huzursuzluk çıkarmaya çalışan kişi ve topluluklardan hiç etkilenmeden, evrensel prensipler çerçevesinde özgürce düşünebilen, düşüncelerini medenî ölçüler içerisinde diğer kişi ve topluluklar ile paylaşabilen, gerektiğinde toplumun çıkarları için kendi çıkarlarını ikinci plana atabilme cesâretini ve fedâkârlığını gösterebilen samîmî ve dürüst bireylere gereksinim vardır.

Az da olsa, "Kendi özü"ne yönelen insanların her zaman mutlu ve huzurlu bir şekilde hayat sürdükleri bilinmektedir.

Dileğimiz, kendini bilenlerin ve bu güzellikleri yaşayanların sayısının artmasıdır.